

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

**ՖՀՄՍ հաշվապահական ստանդարտների
համապատասխան՝
Համախմբված ֆինանսական
հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի 2023թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվություն	2
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	5

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ներածություն	8
1 Խմբի գործառնական միջավայրը	10
2 Պատրաստման հիմունքները	11
3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական դրույթներ	12
4 Առանցքային հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ	20
5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին	21
6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	22
7 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23
8 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	24
9 Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	24
10 Ներդրումային արժեթղթեր	25
11 Հաճախորդներին տրված վարկեր	28
12 Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	47
13 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	52
14 Հարկում	55
15 Վարկային կորստի գծով ծախսի հակադարձում	57
16 Այլ ակտիվներ	58
17 Բանկերից ներգրավված միջոցներ	59
18 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	59
19 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	60
20 Այլ փոխառու միջոցներ	60
21 Ստորադաս վարկեր	61
22 Այլ պարտավորություններ	61
23 Կապիտալ	62
24 Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	63
25 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	64
26 Չուտ տոկոսային եկամուտ	66
27 Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	67
28 Այլ եկամուտ	67
29 Այլ գործառնական ծախսեր	67
30 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	68
31 Այլ արժեզրկման և պահուստների հակադարձում/(ծախս)	68
32 Ռիսկերի կառավարում	68
33 Իրական արժեքի չափում	84
34 Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն	89
35 Կապակցված կողմերի բացահայտումներ	92
36 Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	94
37 Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների փոփոխություններ	95
38 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում	95
39 Կապիտալի համարժեքություն	98
40 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր	98

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ Բաժնետերերին և Խորհրդին

Մեր կարծիքը

Մեր կարծիքով, համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ձեռնարկությունների (այսուհետև միասին՝ «Խումբ») համախմբված ֆինանսական վիճակն առ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ը, ինչպես նաև Խմբի՝ այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքներն ու համախմբված դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ՖՀՄՍ հաշվապահական ստանդարտներին:

Աուդիտի առարկան

Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են.

- ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունն՝ առ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը, և
- համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Անկախություն

Մենք անկախ ենք խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից թողարկված՝ Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների միջազգային վարքագրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտների) («ՀԵՄՍՎ Վարքագիր») սկզբունքների, ինչպես նաև Աուդիտորի Պրոֆեսիոնալ էթիկայի Վարքագրի և Աուդիտորի անկախության գծով էթիկական պահանջների, որոնք կիրառելի են Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ: Մենք կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ ՀԵՄՍՎ Վարքագրին համապատասխան:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՀՀՄՍ հաշվապահական ստանդարտների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է խմբի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում՝ անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և խմբի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել խումբը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախության կամ սխալների հետևանքով առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կբացահայտի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով, և համարվում են էական, երբ ողջամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ներին համապատասխան աուդիտի շրջանակներում, մենք աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն, մենք.

- Որոշում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումների ռիսկը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին համապատասխան աուդիտորական

ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական կարծիքը արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի բարձր է սխալի հետևանքով առաջացածի համեմատ, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել դավադրություն, կեղծիք, դիտավորյալ բացթողումներ, խեղաթյուրումներ կամ ներքին վերահսկողության շրջանցում:

- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե հմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել հմբի գործունեության անընդհատությունը պահպանելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մենք պարտավոր ենք մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են հանգեցնել նրան, որ հսկումը դադարեցնի անընդհատության սկզբունքով գործունեությունը:
- Գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, այդ թվում՝ բացահայտումները ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- Ձեռք ենք բերում բավարար չափով պատշաճ աուդիտորական ապացույցներ հմբի կազմում գտնվող կազմակերպությունների կամ տնտեսական գործունեության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ վերաբերյալ աուդիտորական կարծիք արտահայտելու համար: Մենք պատասխանատու ենք հմբի աուդիտի ուղղորդման, վերահսկողության և կատարման համար: Մենք հանդիսանում ենք միակ պատասխանատուն մեր արտահայտած աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Լևան Կանկալյա

Պատասխանատու աուդիտոր

Նինո Կադազիշվիլի
Տնօրեն

Purewaterhouse Coopers Armenia LLC

27 հունիսի 2024թ.

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7	78,159,849	88,369,285
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	8	199,957	363,284
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	99,410,514	50,806,230
Ներդրումային արժեթղթեր	10		
- Բանկի կողմից պահվող		21,422,936	17,622,138
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		-	6,019,389
Հաճախորդներին տրված վարկեր	11	452,928,089	406,318,797
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12	83,406,426	53,423,221
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	36	1,775,530	1,362,224
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	13	31,911,659	28,948,668
Այլ ակտիվներ	16	20,255,446	16,114,880
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		789,470,406	669,348,116
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերից ներգրավված միջոցներ	17	1,152,894	9,937,634
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	18	502,602,921	423,912,324
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	19	21,087,118	6,206,060
Այլ փոխառու միջոցներ	20	95,125,094	84,323,152
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	14	3,813,513	4,698,987
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	14	732,149	1,016,530
Այլ պարտավորություններ	22	12,899,840	18,427,939
Ստորադաս վարկեր	21	12,661,577	7,805,036
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		650,075,106	556,327,662
ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	22,312,000	22,312,000
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների գծով պահուստ	24	32,738	32,738
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ		5,033,596	5,934,032
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		123,673	1,492,423
Զբաղիված շահույթ		87,422,914	65,525,389
ԸՆԴԱՄԵՆԸ մայր ընկերության բաժնետերերին վերագրելի կապիտալ		114,924,921	95,296,582
Զվերահսկող բաժնեմաս		24,470,379	17,723,872
ԸՆԴԱՄԵՆԸ սեփական կապիտալ		139,395,300	113,020,454
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		789,470,406	669,348,116

Հաստատվել է հրապարակման համար և ստորագրվել է Ընկերության տնօրինության անունից 2024թ. հունիսի 27-ին:

Հարություն Պողոսյան
Գլխավոր տնօրեն

Վահան Լեւոնյան
Գլխավոր հաշվապահ

8-98 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

Շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2023թ.	2022թ.
Արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	26	68,670,922	51,906,555
Այլ տոկոսային եկամուտ	26	10,445,440	5,852,766
Տոկոսային ծախս	26	(31,970,639)	(24,243,979)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		47,145,723	33,515,342
Վարկային կորստի գծով ծախսի հակադարձում	15	565,969	2,290,443
Չուտ տոկոսային եկամուտ վարկային կորստի գծով ծախսից հետո		47,711,692	35,805,785
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	27	13,190,720	9,703,458
Միջնորդավճարների գծով ծախս	27	(5,093,310)	(3,651,739)
Չուտ օգուտ/(վնաս)՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից		1,181,807	(115,359)
Չուտ օգուտ արտարժույթի առքուվաճառքից		5,333,948	13,516,463
Չուտ վնաս արտարժույթի վերագնահատումից		(78,015)	(197,117)
Ասոցիացված կազմակերպությունների շահույթի մասնաբաժին	36	1,019,338	736,475
Այլ արժեզրկման և պահուստների հակադարձում/(ծախս)	31	2,783,748	(3,283,385)
Այլ եկամուտ	28	852,720	1,447,000
Ոչ տոկոսային եկամուտ		19,190,956	18,155,796
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(20,443,051)	(16,804,816)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	13	(3,317,615)	(2,609,599)
Այլ գործառնական ծախսեր	29	(3,048,679)	(2,446,395)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	30	(4,948,918)	(4,055,894)
Ոչ տոկոսային ծախս		(31,758,263)	(25,916,704)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		35,144,385	28,044,877
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(6,373,137)	(5,747,221)
Հաշվետու տարվա շահույթ		28,771,248	22,297,656
Վերագրելի՝			
- Սայր ընկերության բաժնետերերին		23,792,801	18,619,452
- Չվերահսկող բաժնեմասին		4,978,447	3,678,204
Հաշվետու տարվա շահույթ		28,771,248	22,297,656

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2023թ.	2022թ.
Հաշվետու տարվա շահույթ		28,771,248	22,297,656
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով		(1,763,749)	(318,240)
Իրական արժեքի փոփոխություն			
Ներառյալ՝ ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի փոփոխությունները		(735,920)	158,454
Շահութահարկ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	14	176,753	57,283
Հաջորդ ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ եկամուտ		(1,586,996)	(260,957)
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ			
Շենքերի և փոխադրամիջոցների վերագնահատում	13	-	3,637,000
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային գործիքների գծով		705	(3,104)
օգուտ/(վնաս)			
Շահութահարկ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	14	(127)	(355,301)
Ընդամենը հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ		578	3,278,595
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող			
Անոցիացված կազմակերպությունների այլ համապարփակ եկամտի մասնաբաժին		96,166	(53,122)
Շահութահարկ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	14	(17,310)	9,562
Ընդամենը անոցիացված կազմակերպությունների այլ համապարփակ եկամտի մասնաբաժին		78,856	(43,560)
Տարվա այլ համապարփակ (վնաս)/օգուտ՝ առանց հարկերի		(1,507,562)	2,974,078
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		27,263,686	25,271,734
Վերագրելի՝			
- Մայր ընկերության բաժնետերերին		22,424,051	21,380,016
- Չվերահսկող բաժնեմասին		4,839,635	3,891,718
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		27,263,686	25,271,734

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար

	Վերագրելի՝ մայր կազմակերպության սեփականատերերին							
	Բաժնե-տիրական կապիտալ	Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնահատումից աճ	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերագնահատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը	Զվերահսկող բաժնեմաս	Ընդամենը կապիտալ
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,312,000	26,038	3,012,381	1,749,594	46,253,940	73,353,953	14,392,035	87,745,988
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք								
Հաշվետու տարվա շահույթ	–	–	–	–	18,619,452	18,619,452	3,678,204	22,297,656
Այլ համապարփակ եկամուտ	–	–	3,017,735	(257,171)	–	2,760,564	213,514	2,974,078
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	–	–	3,017,735	(257,171)	18,619,452	21,380,016	3,891,718	25,271,734
Հիմնական միջոցների վաճառքի արդյունքում վերագնահատման ավելցուկի փոխանցումը չբաշխված շահույթին	–	–	(96,084)	–	96,084	–	–	–
Գործարքներ սեփականատերերի հետ՝ ուղղակիորեն գրանցված կապիտալում								
Դուստր ձեռնարկությունում բաժնեմասնակցության աճ	–	–	–	–	33,102	33,102	(123,887)	(90,785)
Շահաբաժիններ չվերահսկող բաժնեմասի գծով (Ծան. 23)	–	–	–	–	–	–	(537,421)	(537,421)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	–	–	–	–	33,102	33,102	(661,308)	(628,206)
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ (Ծան. 24)	–	6,700	–	–	522,811	529,511	101,427	630,938
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,312,000	32,738	5,934,032	1,492,423	65,525,389	95,296,582	17,723,872	113,020,454
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք								
Հաշվետու տարվա շահույթ	–	–	–	–	23,792,801	23,792,801	4,978,447	28,771,248
Այլ համապարփակ եկամուտ	–	–	–	(1,368,750)	–	(1,368,750)	(138,812)	(1,507,562)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	–	–	–	(1,368,750)	23,792,801	22,424,051	4,839,635	27,263,686

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար

Հիմնական միջոցների վաճառքի արդյունքում վերագնահատման ավելցուկի փոխանցումը չբաշխված շահույթին	-	-	(900,436)	-	900,436	-	-	-
Գործարքներ սեփականատերերի հետ՝ ուղղակիորեն գրանցված կապիտալում								
Դուստր ձեռնարկությունում բաժնեմասնակցության աճ/(նվազում)	-	-	-	-	(3,165,205)	(3,165,205)	2,548,276	(616,929)
Շահաբաժիններ չվերահսկող բաժնեմասի գծով (Ծան. 23)							(712,838)	(712,838)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	(3,165,205)	(3,165,205)	1,835,438	(1,329,767)
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ (Ծան. 24)	-	-	-	-	369,493	369,493	71,434	440,927
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,312,000	32,738	5,033,596	123,673	87,422,914	114,924,921	24,470,379	139,395,300

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2023թ.	2022թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ (հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով)		65,495,855	49,011,418
Ստացված այլ տոկոսներ		10,445,440	6,102,070
Վճարված տոկոսներ		(29,922,516)	(23,471,489)
Ստացված միջնորդավճարներ		13,193,357	9,703,542
Վճարված միջնորդավճարներ		(5,095,946)	(3,651,890)
Չուտ (ելք)/մուտք շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից		(668,734)	196,839
Չուտ մուտքեր փոխարժեքային տարբերություններից		5,333,948	13,516,463
Վճարված այլ գործառնական ծախսեր		(2,992,845)	(2,326,498)
Ստացված այլ եկամուտ		854,370	234,183
Աշխատավարձ և աշխատակազմին վճարված այլ գումարներ		(18,817,890)	(14,548,898)
Վճարված այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր		(4,300,883)	(4,051,492)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունները		33,524,156	30,714,248
Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/ նվազում			
Առևտրային արժեթղթեր		-	428,072
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		317,095	(31,083)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		(48,347,859)	(32,847,258)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(40,344,654)	(83,168,876)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		(30,196,753)	(22,270,275)
Այլ ակտիվներ		(1,468,217)	(4,683,157)
Գործառնական պարտավորությունների զուտ աճ/(նվազում)			
Բանկերից ներգրավված միջոցներ		(8,637,177)	8,738,065
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		71,350,705	116,651,696
Այլ պարտավորություններ		(6,669,884)	2,723,820
(Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված)/ ստացված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը		(30,472,588)	16,255,252
Վճարված շահութահարկ		(7,383,676)	(2,687,672)
Գործառնական գործունեությամբ (օգտագործված)/ստացված զուտ դրամական միջոցներ		(37,856,264)	13,567,580
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(3,661,014)	(3,523,658)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		1,217,572	53,404
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(13,364,866)	(6,195,291)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառք		16,049,251	2,944,680
Ստացված շահաբաժիններ	36	701,763	539,806
Դուստր ձեռնարկությունում բաժնեմասնակցության ավելացում		(199,602)	(90,785)
Ներդրումային գործունեությամբ ստացված/(օգտագործված) զուտ		743,104	(6,271,844)

8-98 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար

դրամական միջոցներ			
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր	37	18,339,013	2,191,500
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	37	(3,684,744)	(789,212)
Այլ փոխառությունների ներգրավումից մուտքեր	37	34,345,599	34,288,004
Այլ փոխառությունների մարում	37	(27,032,928)	(37,932,197)
Ստացված ստորադաս վարկեր		4,479,000	-
Վճարված շահաբաժիններ	23	(712,838)	(537,421)
Ֆինանսական գործունեությամբ ստացված/(օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ		25,733,102	(2,779,326)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա			
Արժեզրկման պահուստի փոփոխությունների ազդեցությունը		46,259	68,891
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում		(10,209,436)	(8,078,703)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբին		88,369,285	96,447,988
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջին	7	78,159,849	88,369,285

Ներածություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀՄՍԽ-ի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն, («ՖՀՄՍ հաշվառման ստանդարտներ»), «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի («Ընկերություն») և նրա դուստր ձեռնարկությունների համար («խումբ»):

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն («Ընկերություն») մայր կազմակերպությունն է խմբում, որը բաղկացած է Ընկերությունից և իր դուստր կազմակերպություններից՝ «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ից («Բանկ») (Բանկի դուստր կազմակերպությունների՝ «ԱԿԲԱ Լիզինգ Վարկային Կազմակերպություն» ՓԲԸ-ի և «ԱԿԲԱ Տեխնոլաբ» ՍՊԸ-ի հետ միասին), «ԱԿԲԱ Թեքնոլոջիս» ՓԲԸ-ից և «ԱԿԲԱ Թրեյդ» ՍՊԸ-ից (միասին՝ «խումբ»): Այն հիմնադրվել է 2017թ.-ի մայիսի 6-ին «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի նախկին բաժնետերեր հանդիսացող 10 գյուղացիական Փոխօգնության Մարզային Միավորումների (ԳՓՄՄ) կողմից, որոնք ներկայումս հանդիսանում են «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի բաժնետերերը: ԳՓՄՄ-ները ՀՀ 10 մարզերում աշխատող հասարակական կազմակերպություններ են, և ստեղծվել են մարզերում գյուղատնտեսությունը զարգացնելու նպատակով: 10 ԳՓՄՄ-ները միասին ունեն 73,949 անդամներ: Ընկերությունը իր գործունեության տեսակով հանդիսանում է շահույթ հետապնդող կազմակերպություն:

Հիմնական գործունեության նկարագրություն. Ընկերության հիմնական նպատակն է ՀՀ ողջ տարածքում նպաստել գյուղատնտեսության, գյուղական շրջաններում փոքր և միջին բիզնեսի զարգացմանը, համայնքների զարգացմանը, գյուղական շրջաններում և համայնքներում բիզնես միջավայրի զարգացմանը և աշխուժացմանը:

Ընկերությունը նախաձեռնում է գյուղատնտեսական ոլորտում նորարարական մոտեցումների ներդրման, ստարտափ նախաձեռնությունների բացահայտման և իրագործման, աշխարհում կիրառվող առաջադեմ գյուղատնտեսական տեխնոլոգիաների ուսումնասիրության և Հայաստանի գյուղատնտեսության մեջ հնարավոր ներդրման ծրագրեր:

Բանկը ձևավորվել է 1995թ.-ին, որպես միացյալ սեփականությամբ կոոպերատիվ բանկ՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, և 2006թ.-ին վերակազմակերպվել է որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: Բանկը գործունեություն է իրականացնում ՀՀ Կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ԿԲ») կողմից տրված ընդհանուր բանկային լիցենզիայի հիման վրա և հանդիսանում է ՀՀ ավանդների ապահովագրության պետական համակարգի անդամ:

Բանկն ընդունում է բնակչությունից ավանդներ, տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ և մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իր կորպորատիվ և ֆիզիկական անձ հաճախորդներին: Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է Երևան քաղաքում, և այն ունի 65 մասնաճյուղեր (ներառյալ՝ գլխամասը) Երևանում և ՀՀ այլ մարզերում: Բանկի գրանցման իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0002, Արամի փողոց 82-84:

«ԱԿԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպությունը՝ «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ դուստր ձեռնարկությունը, հիմնադրվել է 2003թ.-ի մարտի 30-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Ընկերության հիմնական գործունեությունը ֆինանսական վարձակալության գծով գործառնություններն են իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների հետ: Ընկերությունն ունի վարկային կազմակերպության լիցենզիա՝ տրված ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից: Ընկերությունը համախմբվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում: Բանկին է պատկանում «ԱԿԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի 81.62% (2022: 83.80%) բաժնետոմսերի սեփականատեր:

«ԱԿԲԱ Թեքնոլոջիս» ՓԲԸ-ն հիմնադրվել է 2021թ. սեպտեմբերի 7-ին «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի (51%) և «Ուուլուշնարի Թեքնոլոջիս» ՓԲԸ-ի (49%) կողմից: Ընկերության գործունեության հիմնական տեսակներն են՝ ծրագրային ապահովման մշակումը, համակարգչային տեխնոլոգիաների ոլորտում խորհրդատվական գործունեությունը, տվյալների մշակումը և այլն:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

«ԱԿԲԱ Թերթ» ՓԲԸ-ն հիմնադրվել է 2022թ. մայիսի 23 -ին «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի (100%) կողմից: Ընկերության գործունեության հիմնական տեսակներն են ապրանքների միջնորդավորված վաճառքի կազմակերպումը Հայաստանում, ինչպես նաև Հայաստանից դուրս արտահանմամբ առցանց շուկայի միջոցով (marketplace):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խմբի բաժնետերերն են.

№	Բաժնետիրոջ անվանումը	Կազմակերպության տեսակը	Վճարված/Վճարված բաժնետիրական կապիտալի	
			կապիտալ	%
1	Արմավիրի գյուղատնտեսական կոոպերատիվ տարածքային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	4,441,000	19.9
2	Արարատի գյուղատնտեսական կոոպերատիվ մարզային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	3,878,000	17.4
3	Արագածոտնի գյուղատնտեսական կոոպերատիվ մարզային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	2,319,000	10.4
4	Լոռու գյուղատնտեսական կոոպերատիվ տարածքային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	2,081,000	9.3
5	Շիրակի գյուղատնտեսական կոոպերատիվ տարածքային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	2,080,000	9.3
6	Կոտայքի գյուղատնտեսական կոոպերատիվ մարզային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	1,759,000	7.9
7	Գեղարքունիքի գյուղատնտեսական կոոպերատիվ մարզային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	1,662,000	7.5
8	Տավուշի գյուղատնտեսական կոոպերատիվ մարզային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	1,499,000	6.7
9	Սյունիքի գյուղատնտեսական կոոպերատիվ տարածքային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	1,339,000	6.0
10	Վայոց ձորի գյուղատնտեսական կոոպերատիվ մարզային միավորում	Հասարակական Կազմակերպություն	1,254,000	5.6
Ընդամենը			22,312,000	100.00

Խումբը չունի մեկ վերահսկող կողմ:

Ներկայացման արժույթ. Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով («ՀՀ դրամ»), եթե այլ բան նշված չէ:

1 Խմբի գործառնական միջավայրը

Ընդհանուր դրույթներ

Բնապահպանական, սոցիալական և կառավարում (ԲՍԿ): 2023թ. Խումբն իրականացրել է կլիմայի փոփոխության ազդեցության գնահատում Բանկի գյուղատնտեսական պորտֆելի որակական ցուցանիշների վրա, որի արդյունքների համաձայն, ՀՀ պաշտոնական տվյալներով կլիմայի փոփոխության մինչև 2030թ. կանխատեսումային տվյալները Եական ազդեցությունն չեն ունենա գյուղատնտեսական վարկերի պորտֆելի որակը բնութագրող փոփոխականների վրա: Միևնույն ժամանակ, Խմբի կողմից իրականացված վերլուծությունը հետագայում կարող է վերագնահատվել:

Պատերազմ Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև. 2022թ. փետրվարից հետո, Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունը ազդում է ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական ակտիվության վրա, այլև համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների հետևանքով աշխարհի շատ երկրներում ապրանքների և պարենային ապրանքների գները բարձրացել են, ռեսուրսների մատակարարման միջև հաստատված կապերը խաթարվել են, գնաճը նույնպես ազդում է գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային տնտեսության ոլորտների համար:

Ռուսաստան-Ուկրաինա պատերազմի բռնկումից ի վեր ԵՄ արտահանման հոսքերի կողմնորոշվածությունը շարունակաբար ավելի մեծ ծավալով փոխվում է դեպի Արևելյան Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի այլ տնտեսություններ: Այս կողմնորոշվածության փոփոխությունը խթանել է հարակից առևտրային և տրանսպորտային ծառայությունները, կրճատել է մրցակցությունը դեպի Ռուսաստան հայրենական արտադրանքի արտահանման համար և տարածաշրջանում ակտիվացրել է նախկինում պասիվ ներդրումները:

2022թ. մարտից ԵՄ-ի առևտրային պատժամիջոցները գրեթե կիսով չափ կրճատել են բլոկի ապրանքների արտահանումը Ռուսաստան և Բելառուս:

Ռուս-ուկրաինական պատերազմի բանակցային ճանապարհով կարգավորման հավանականությունը կարճաժամկետ հեռանկարում մնում է ցածր, ինչը վկայում է երկարատև հակամարտության և առևտրային պատժամիջոցների շարունակման վերաբերյալ: Առևտրային ուղիների կողմնորոշումների փոփոխությունը և տնտեսական ակտիվության ներհոսքը կունենան ավելի երկարաժամկետ ազդեցություն՝ նաև ներկայիս պատերազմի շրջանակներից դուրս: Ակտիվանում են նախկինում պասիվ վիճակում գտնվող ներդրումները ենթակառուցվածքների, SS-ի և արտադրության բնագավառներում: Ենթակառուցվածքի և/կամ տեղական արտադրության ցանկացած բարելավում խթանում է երկարաժամկետ աճի ներուժը: Երկրների կառավարությունները ստիպված են հաշվի առնել Ռուսաստանի և մնացած աշխարհի հետ կապերի պահպանման և հավելյալ տնտեսական օգուտներ քաղելու միջև առկա նուրբ սահմանները՝ երկրորդական պատժամիջոցներից խուսափելու համար:

Հայաստանի համար կանխատեսվում է, որ 2024-2025թթ. աճը կպահպանվի տարեկան 4.5 տոկոսի մակարդակով: Չնայած սպասվում է Ռուսաստանից դրամական փոխանցումների ներհոսքի հետագա թուլացում, վերաարտահանումը և զբոսաշրջությունը կշարունակեն նպաստող գործոններ հանդիսանալ տնտեսական ակտիվության համար: Այնուամենայնիվ, երկարաժամկետ աճին կխոչընդոտեն ապրանքային կախվածությունը, տրանսպորտային կապերի և լոգիստիկ շղթաների խաթարումները և Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև հնարավոր շարունակական աշխարհաքաղաքական լարվածությունը (Համաշխարհային բանկի 2024թ. հունվարի կանխատեսում):

Խումբը իր PD-ի կանխատեսումները և ԱԿԿ-ի հաշվարկները պատրաստելիս հաշվի է առել վերը նշված ռիսկերից ազդեցությունը և ակնկալիքները:

Հայաստանը վերջին տարիներին զգալի սոցիալ-քաղաքական և տնտեսական ցնցումներ է ապրել: Այս իրադարձությունները ներառել են 2020թ. COVID-19 համաճարակի և Ադրբեջանի հետ հակամարտությունը, և ավելի քան 100,000 եթևիկ հայերի տեղահանումը և անցումը ՀՀ տարածք՝ 2023թ.-ին:

Չնայած այս մարտահրավերներին, տնտեսությունը շարունակել է ցուցաբերել դիմակայունությունը, ինչը կարելի է վերագրել մակրոտնտեսական ճկուն քաղաքականությանը,

ներառյալ գնաճի ակտիվ թիրախավորմանը, հարկաբյուջետային պարտավորությունների կատարմանը և ֆինանսական հատվածի արդյունավետ վերահսկողությանը: Հայաստանի աճի տեմպերն արագացել են 2022թ.-ին (ՀՆԱ-ի 12.6% աճ), որոնք պահպանվել են կայուն 2023թ. ընթացքում (ՀՆԱ-ի 8.7% աճ), ինչին նպաստել են նաև արտարժույթի փոխարժեքը, միգրանտների և բիզնեսի ներհոսքը՝ հիմնականում Ռուսաստանից: Գնաճը, որը գազաթնակետին էր հասել ուկրաինական պատերազմի հետևանքով, արագ կերպով նվազել է: Այնուամենայնիվ, տարածաշրջանային մակարդակում անվտանգային իրավիճակը զգալիորեն վատթարացավ 2023թ. սեպտեմբերին այն բանից հետո, երբ Ադրբեյջանի կառավարությունը լիակատար վերահսկողության տակ առավ Լեռնային Ղարաբաղը, ինչը պատճառ դարձավ դեպի Հայաստան մոտ 100,000 էթնիկ հայերի արտագաղթին: Կառավարությունն ապահովել է արագ արձագանք՝ քաղաքականության պատշաճ միջոցներով տեղահանված անձանց անմիջական կարիքներին աջակցելու համար:

S&P Global Ratings-ը 2024 թվականի փետրվարի 23-ին հաստատել է Հայաստանի համար իր «BB-/B» երկարաժամկետ և կարճաժամկետ, արտարժույթով և տեղական արժույթով արտահայտված սուվերեն վարկերի վարկանիշները: Երկարաժամկետ վարկանիշների կանխատեսումը կայուն է: Fitch Ratings-ը հաստատել է Հայաստանի երկարաժամկետ արտարժույթով թողարկողի դեֆոլտի վարկանիշը (IDR) «BB-»՝ կայուն կանխատեսմամբ, 2024թ. հունվարի 26-ին:

Ընթացիկ և ապագա տնտեսական իրավիճակի երկարաժամկետ ազդեցությունները դժվար է գնահատել, և ղեկավարության ներկա ակնկալիքներն ու գնահատականները կարող են տարբերվել իրական արդյունքներից:

Ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱԿԿ) չափման նպատակով հուլիսն օգտագործում է հիմնավորելի կանխատեսումային տեղեկատվություն, ներառյալ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Այնուամենայնիվ, ինչպես ցանկացած տնտեսական կանխատեսումներում, այս կանխատեսումների գծով ևս՝ ենթադրությունները և դրանց տեղի ունենալու հավանականությունը բնորոշվում է անորոշության բարձր աստիճանով, ուստի փաստացի արդյունքները կարող են էապես տարբերվել կանխատեսումներից: Ծանոթագրություն 4-ը ներառում է ավելի մանրամասն տեղեկատվություն այն մասին, թե ինչպես է հուլիսը կանխատեսումային տեղեկատվությունը ներառել ակնկալվող վարկային կորուստների չափման մոդելներում:

2 Պատրաստման հիմունքները

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀՄՍԽ կողմից հրապարակված՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍ ստանդարտներ»):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, փոփոխված՝ իրական արժեքով ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչմամբ, տարածքների և սարքավորումների (հող, շենք և փոխադրամիջոց) վերագնահատմամբ, ֆինանսական գործիքների՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով («FVTPL») և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով դասակարգմամբ («FVOCI») և սովորական բաժնետոմսերի իրական արժեքով դասակարգմամբ՝ աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագրի համար: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական սկզբունքները ներկայացված են ստորև: Այդ սկզբունքները հետևողականորեն կիրառվել են այն բոլոր ժամանակաշրջանների համար, որոնք ներկայացված հաշվետվություններում, եթե այլ բան նշված չէ:

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հասցեագրված են դրանց առաջնային օգտագործողներին, որոնք են՝ ներդրողները, որոնք վարկով տրամադրում կամ հատկացնում են կապիտալ հաշվետու կազմակերպությանը: Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ենթադրվել է, որ դրանց առաջնային օգտագործողները տիրապետում են բավարար գիտելիքների բիզնեսի և տնտեսական գործունեության վերաբերյալ և կատարում են տեղեկատվության հանգամանալից վերանայում և վերլուծություն: Այնուամենայնիվ լինում են դեպքեր, երբ նույնիսկ իրազեկ և հանգամանալից օգտագործողները կարող են կարիք ունենալ

խորհրդատուի օգնության՝ այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բարդ տնտեսական երևույթների մասին տեղեկատվությունը ըմբռնելու համար:

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակն է՝ բացահայտել միայն այն տեղեկատվությունը, որը ղեկավարությունը համարում է էական առաջնային օգտագործողների համար: Ղեկավարությունը ձգտում է չնվազեցնել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հասկանալիությունը՝ էական տեղեկատվությունը ոչ էական տեղեկատվությամբ քողարկելու միջոցով: Հետևաբար, համապատասխան բացահայտումներին վերաբերող ծանոթագրություններում բացահայտվում են միայն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական դրույթները, ըստ կիրառելիության:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական դրույթներ

Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում. Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով և սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով՝ ներառյալ գուդվիլը:

Հաշվեկշռային արժեքի ապագա փոփոխությունները արտացոլում են համախմբումից հետո ասոցիացված կազմակերպության զուտ ակտիվներում հմբի մասնաբաժնի փոփոխությունները: Խմբի մասնաբաժինը ասոցիացված կազմակերպության շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պահուստների փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Իրական արժեքի չափում. Խումբը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով պահվող ֆինանսական գործիքները և ոչ ֆինանսական ակտիվները չափում է իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Իրական արժեքը չափվում է ՖՀՄՍ 13-ի պահանջներին համապատասխան: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները բացահայտված են Ծանոթագրություն 33-ում:

Սկզբնական ճանաչում. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու վաճառքները ճանաչվում են գործարքի ամսաթվին, այսինքն՝ այն ամսաթվին, երբ Խումբը պարտավորվում ձեռք բերել ակտիվը կամ պարտավորությունը: Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Ակզբնական չափում. Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական գործիքների դասակարգումը կախված է դրանց պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման քիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքներն ի սկզբանե չափվում են իրենց իրական արժեքով և որը ճշգրտվում է գործարքին ուղղակիորեն վերագրելի միջնորդավճարների և ծախսերի չափով այն գործիքների դեպքում, որոնք իրական արժեքով չեն վերագնահատվում շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը գործարքի գինն է: Եթե Խումբը գտնում է, որ սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և եթե այդ իրական արժեքը հիմնված է շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության գնանշված գնի վրա, կամ հիմնված է գնահատման տեխնիկայի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի շուկաների տվյալները, ապա սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը ճանաչում է իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերությունը շահույթում կամ վնասում: Բոլոր մյուս դեպքերում, ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումը ճշգրտվում է այնպես, որ սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերությունը փոխանցվի ապագա ժամանակաշրջաններին: Սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը ճանաչում է հետաձգված տարբերությունը որպես շահույթ կամ վնաս, միայն այն դեպքում, երբ մուտքային տվյալները դառնում են դիտարկելի կամ եթե գործիքը ապաճանաչվում է:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման կատեգորիաներ. Խուլմբը դասակարգում է իր բոլոր ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելի և ակտիվի պայմանագրային պայմանների վրա, չափումն իրականացնելով՝ ամորտիզացված արժեքով, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Խուլմբը իր ածանցյալ և առևտրային պորտֆելը դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Խուլմբը դասակարգում է Visa C-ի բաժնետոմսերը որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ: Խուլմբը կարող է հաշվառել ֆինանսական գործիքները իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում է կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային հանձնառություններից և երաշխիքների պայմանագրերից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

Պահանջներ բանկերի նկատմամբ, հաճախորդներին տրված վարկեր, ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր

Խուլմբը չափում է բանկերի նկատմամբ պահանջները, հաճախորդներին տրված վարկերը, ամորտիզացված արժեքով, ներդրումային արժեթղթերը ամորտիզացված արժեքով են հաշվառվում միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ակտիվը պահել պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքագրելու համար և
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են (SPPI):

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 4-ում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ. Խուլմբը կիրառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով պարտքային գործիքների դասակարգում, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները.

- Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը,
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

Խուլմբը տրամադրում է ֆինանսական և կատարողական երաշխիքներ, ակրեդիտիվներ և վարկային պարտավորություններ:

Երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը ստացված վարձատրությունն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամեն երաշխիքի համար խմբի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարներից առավելագույնի չափով. սկզբնական ճանաչված արժեք՝ հանած համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիա, և ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստ:

Վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները և ակրեդիտիվները պարտավորվածություններ են, որի շրջանակներում պարտավորվածության տևողության ընթացքում Խուլմբը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ՝ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում՝ այդ պայմանագրերը ընդգրկված են ակնկալվող վարկային կորուստների պահանջների մեջ:

Ֆինանսական վարձակալության համար տրված կանխավճարներ. Խումբը վարձակալներից ստացված կանխավճարները և մատակարարներին տրված կանխավճարները դիտարկում է որպես դրամական հոդվածներ և ճանաչում է դրանց գծով ֆինանսական պարտավորությունները և ֆինանսական ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգում. Խումբը չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները՝ դրանց սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն բացառիկ հանգամանքների, որոնց դեպքում Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, բանկերում Նոստրո հաշիվները և ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները, ներառյալ պարտադիր պահուստները ՀՀ դրամով՝ զերծ պայմանագրային սահմանափակումներից: Երեք ամսից ավելի ժամկետով սահմանափակված միջոցները բացառվում են դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից, ինչպես ֆինանսական վիճակի մասին, այնպես էլ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

Դրամական միջոցները և դրամական միջոցների համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, քանի որ. (i) դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով, և այդ դրամական միջոցների հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսագումարի վճարում, և (ii) դրանք չեն որոշված որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Պարտադիր դրամական մնացորդներ ԿԲ-ում. ԿԲ-ում պարտադիր դրամական մնացորդները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով և ներկայացնում են անտոկոս պարտադիր պահուստային ավանդներ, որոնք հասանելի չեն Խմբի ամենօրյա գործունեությունը ֆինանսավորելու համար, և, հետևաբար, չեն համարվում դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մաս դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Հետզնման ու հակադարձ հետզնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ. Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը («ռեպո») դիտվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ: Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և եթե ստացողը պայմանագրով կամ գործարար սովորույթի համաձայն իրավունք ունի դրանք վաճառել կամ վերագրավադրել, վերադասակարգվում են որպես վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում: Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերում տեղաբաշխված միջոցների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեգրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

Արժեթղթերը, որոնք փոխառության են տրվել գործընկերներին, շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Փոխառությամբ ներգրավված արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն երրորդ անձանց վաճառքի դեպքում: Այս դեպքում առջուկվաճառքի գործարքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ եկամուտների կազմում՝ հանած առևտրային արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների ծախսերը: Այդպիսի արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

Փոխառություններ. Փոխառությունները ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, բանկերի միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, այլ փոխառություններ, թողարկված պարտատոմսերը: հաշվետվությունում: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օգուտները և վնասները ճանաչվում են

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

շահույթում կամ վնասում, երբ փոխառությունները ապաճանաչվում են, ինչպես նաև ամորտիզացիայի գործընթացում:

Ստորադաս վարկեր. Ստորադաս պարտքը հաշվառվում է ամորտիզացված արժեքով:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր. Թողարկված պարտքային արժեթղթերը ներառում են մուրհակները, իսկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը: Պարտքային արժեթղթերը ներկայացվում են ամորտիզացված արժեքով:

Վարձակալություն

Խումբը՝ որպես վարձակալ. Խումբը կիրառել է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են պայմանագրի հիմքում ընկած ակտիվները օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ. Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարը, սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ:

Վարձակալության վճարների ներկա արժեքը հաշվարկելիս Խումբը օգտագործում է սկզբնական կիրառման ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել:

Կարճաժամկետ վարձակալություն և ցածրարժեք ակտիվների վարձակալություն. Խումբը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալությունների ճանաչման բացառությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այն վարձակալությունները, որոնց վարձակալության ժամկետը մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ 12 ամիս է կամ դրանից պակաս, և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Խումբը կիրառում է նաև ցածրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը այն ակտիվների վրա, որոնք համարվում են փոքրարժեք (2,500 հազ. ՀՀ դրամը չգերազանցող):

Գործառնական – Խումբը՝ որպես վարձատու. Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է այլ եկամտի կազմում համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ գործառնական բնույթի է: Գործառնական վարձակալության բանակցությունների և պայմանավորվածությունների գծով կրած սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները ավելացվում են տրամադրված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում նույն հիմունքով, որը կիրառվում է վարձակալական եկամուտը ճանաչելիս:

Ֆինանսական – Խումբը՝ որպես վարձատու. Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի մեկնարկի պահից Խումբը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ՝ վարձակալությունում զուտ ներդրումներին հավասար գումարով:

Ֆինանսական եկամտի ճանաչումը հիմնված է ժամանակացույցի վրա, որը սահմանում է հաստատուն պարբերական տոկոսադրույք է վարձատուի կողմից վարձակալության ներքո զուտ ներդրումների դիմաց: Վարձակալությունից ստացված ֆինանսական եկամուտը գրանցվում է «Այլ տոկոսային հասույթի» կազմում՝ շահույթում կամ վնասում: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների սկզբնական գնահատման մեջ:

Վարկային կորստի պահուստը ճանաչվում է ընդհանուր ԱՎԿ մոդելի համաձայն: ԱՎԿ-ը որոշվում է նույն կերպ, ինչ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկերի և փոտվությունների դեպքում: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքով, բացառությամբ Փուլ 3-ի արժեզրկված վարկերի, որոնց դիմաց տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է զուտ հաշվեկշռային արժեքով:

Վերանայված վարկեր. Հնարավորության դեպքում խումբը ձգտում է վերանայել վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Դա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Խումբը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմաններն այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարձակալություն, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով դասակարգվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI): Երբ խումբը գնահատում է՝ արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները՝

- Վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- Վարկի գործընկերոջ փոփոխությունը,

Եթե փոփոխությունն այնպիսին է, որ գործիքն այլևս չի բավարարում SPPI չափանիշին:

Այն փոփոխությունների համար, որոնք չեն հանգեցնում ապաճանաչման, խումբը նաև վերագնահատում է, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ կամ արդյոք ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես արժեզրկված: Երբ ակտիվը փոփոխության արդյունքում դասակարգվում է որպես արժեզրկված, այն պետք է մնա 3-րդ փուլում: Որպեսզի վերականգնված վարկը վերադասակարգվի 3-րդ փուլից, պետք է բավարարվեն ստորև նշված պայմանները.

- Ամսական վճարումների գրաֆիկով վարկերի դեպքում, ժամկետանց գումարները ամբողջությամբ վճարվել են, մայր գումարի և տոկոսների 3 անընդմեջ վճարումներ կատարվել են՝ փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն, և 7 օրից ավել ժամկետանց օրեր չկան.
- Ճկուն վճարման գրաֆիկով վարկերի դեպքում, ժամկետանց գումարներ ամբողջությամբ վճարվել են, այնուհետև մայր գումարի և տոկոսների հերթական վճարումները կատարվել են նվազագույնը 6 ամիս փորձաշրջանի համար՝ փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն, և 7 օրից ավել ժամկետանց օրեր չկան:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասամբ դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ խումբը սպառել է դրանց վերականգնման բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրակացրել է, որ չկան այդպիսի ակտիվների վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքներ: Դուրսգրումն իրենից ներկայացնում է ակտիվի ապաճանաչում: Խումբը կարող է դուրս գրել դեռևս հարկադիր բռնագանձման գործընթացում գտնվող ֆինանսական ակտիվները, այն դեպքում, երբ խումբը փորձում է բռնագանձել պայմանագրային պարտավորության գումարները՝ առանց վերականգնման ողջամիտ ակնկալիքի:

Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ:

Հարկում. Շահութահարկի գծով ընթացիկ ծախսը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ Էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ Էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հիմնական միջոցներ. Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հիմնական միջոցները արտացոլվում են սկզբնական արժեքով առանց ամենօրյա սպասարկման ծախսերի՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումը: Այդ գումարը ներառում է սարքավորման փոխարինման ժամանակ կատարված ծախսերը, եթե դրանք բավարարում են ճանաչման չափանիշներին:

Սկզբնական արժեքով սկզբնական ճանաչումից հետո հողը, շենքերը և փոխադրամիջոցները արտացոլվում են վերագնահատված արժեքով: Վերագնահատումն իրականացվում է բավարար պարբերականությամբ, որպեսզի վերագնահատված ակտիվի իրական արժեքը էականորեն չտարբերվի դրա հաշվեկշռային արժեքից:

Հիմնական միջոցների միավորի նկատմամբ սեփական կապիտալում ներառված վերագնահատումից աճն ուղղակիորեն փոխանցվում է չբաշխված շահույթին, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ ակտիվների ներքոնշյալ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետների ընթացքում՝

	Տարիներ
Շենքեր	46
Սարքավորումներ	5-10
Փոխադրամիջոցներ	7-10
Այլ	7-10

Վարձակալված ակտիվի բարելավումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և դրանց օգտակար ծառայության ժամանակահատվածից նվազագույնով՝ գծային հիմունքներով:

Ակտիվի մնացորդային արժեքները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մաշվածության հաշվարկման մեթոդները վերանայվում և, եթե անհրաժեշտ է, փոփոխվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

Վերանորոգումների և արդիականացման հետ կապված ծախսումները ծախսագրվում են կատարման ժամանակ և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերի կազմում բացառությամբ, եթե դրանք որակավորվում են որպես կապիտալացվող:

Բռնագանձված ակտիվներ. Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և զուտ իրացվելի արժեքի նվազագույնով:

Բաժնետիրական կապիտալ. Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Իրական արժեքի այն մասը, որը գերազանցում է թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, գրանցվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Շահաբաժիններ. Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հավատարմագրային կառավարման շրջանակներում գտնվող ակտիվներ. Հավատարմագրային կառավարման շրջանակներում գտնվող ակտիվները չեն արտացոլվում խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, քանի որ չեն հադիսանում խմբի ակտիվներ:

Սեզմենտային հաշվետվություն. Խմբի սեզմենտների հաշվառումը հիմնված է հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա. մանրածախ բանկային գործունեություն, կորպորատիվ

բանկային գործունեություն, գյուղատնտեսություն, առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն և ֆինանսական վարձակալություն:

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս. Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները ճշգրտվում են խմբի կողմից միջոցների ելքերի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Եթե Փուլ 3-ում դասակարգված ֆինանսական ակտիվի գծով վարկային ռիսկը հետագայում բարելավվի այնպես, որ ակտիվն այլևս վարկային արժեզրկված չլինի, և բարելավումը հնարավոր լինի օբյեկտիվորեն վերագրել իրադարձության, որը տեղի է ունեցել այն բանից հետո, երբ ակտիվը սահմանվել է որպես վարկային արժեզրկված (այսինքն ակտիվը դառնում է վերականգնման ենթակա), ակտիվը վերադասակարգվում է 3-րդ փուլից և տոկոսային հասույթը հաշվարկվում է՝ կիրառելով EIR-ը համախառն հաշվեկշռային արժեքի վրա: Լրացուցիչ տոկոսային եկամուտը, որը նախկինում շահույթում և վնասում չէր ճանաչվել՝ ելնելով ակտիվի Փուլ 3 բնույթից, սակայն որը ներկայումս անկնկալվում է ստանալ ակտիվի վերականգնումից հետո, ճանաչվում է որպես արժեզրկման հակադարձում:

Ֆինանսական վարձակալության դիմաց տրված կանխավճարներից և ֆինանսական վարձակալության գծով ճանաչված հասույթից տոկոսային հասույթը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի համախմբված հաշվետվությունում «Այլ տոկոսային հասույթ» տողում՝ պայմանագրային տոկոսադրույքով:

Հաճախորդներին տրված վարկերի տույժերից տոկոսային եկամուտը ներկայացվում է համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ «Տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով» հոդվածում:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ. Հաճախորդներին մատուցվող տարբեր ծառայություններից համախմբված ստանում է միջնորդավճարների գծով եկամուտ: Միջնորդավճարների գծով եկամուտը կարող է բաժանվել հետևյալ երկու խմբի.

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից

Միջնորդավճարների գծով եկամուտը, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից, հաշվեզրկվում է այդ ժամանակահատվածի ընթացքում, քանի որ համապատասխան կատարողական պարտավորությունները բավարարված են: Նման հոդվածները ներառում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը ակտիվների կառավարման, պահառության և կառավարման ու խորհրդատվական այլ ծառայությունների համար միջնորդավճարները: Վարկերի տրամադրման գծով պարտավորության դիմաց միջնորդավճարները, եթե վարկի օգտագործման հավանականությունը բարձր է, և վարկերի հետ կապված այլ միջնորդավճարները հետաձգվում են (վարկերի տրամադրման հետ կապված ցանկացած լրացուցիչ ծախսումների հետ միասին) և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ՝ մատուցված միջնորդային ծառայությունների գծով

Երրորդ անձի անունից գործարքի բանակցություններն անցկացնելու և մասնակցելու համար (օրինակ՝ երբ խմբի կատարողական պարտավորությունն է բաժնետոմսերի կամ այլ արժեթղթերի առքը, կամ ընկերության առք ու վաճառքի համաձայնագրի կնքումը) ստացված կոմիսիոն վճարները ճանաչվում են այդ գործարքի ավարտից հետո:

Հաճախորդների հավատարմության ծրագրեր

Խումբն առաջարկում է հաճախորդների հավատարմության մի շարք ծրագրեր: Նման ծրագրերի հաշվապահական հաշվառումը տարբերվում է՝ կախված նրանից, թե ով է ճանաչվում որպես հաճախորդ, և/կամ Խումբը որպես գործակալ, թե որպես պայմանագրի գլխավոր կողմ է հանդես գալիս: Միավորների վրա հիմնված ծրագրերի դեպքում, Խումբը, ընդհանուր առմամբ, ճանաչում է պարտավորություն կուտակված միավորների համար, որոնք ակնկալվում է, որ օգտագործվելու են հաճախորդների կողմից, որը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ միավորները լրանում են: Պլաստիկ քարտերով գործառնություններից քեշբեքերը նվազեցնում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ հաստատվում է Խմբի վճարումը ստանալու իրավունքը:

Արտարժույթի փոխարկում. Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով, որը Բանկի և Նրա դուստր ձեռնարկության գործառնական արժույթն է: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության «Փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտներ/(վնասներ)» հոդվածում:

Արտարժույթով գործարքի պայմանագրային փոխարժեքի և գործարքի օրվա դրությամբ Կենտրոնական բանկի փոխարժեքի տարբերությունները ներառված են Չուտ օգուտ /(վնաս) արտարժույթի առքուվաճառքից տողում ՀՀ Կենտրոնական բանկի պաշտոնական փոխարժեքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին կազմել են համապատասխանաբար 404.79 ՀՀ դրամ և 393.57 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի և 447.90 ՀՀ դրամ և 420.06 ՀՀ դրամ 1 եվրոյի դիմաց:

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ. Խմբի աշխատակիցները (ներառյալ ղեկավարները) վարձատրություն են ստանում բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների տեսքով: Այսպիսով աշխատակիցները ծառայություններ են մատուցում բաժնային գործիքների դիմաց (բաժնետոմսով մարվող գործարքներ) վարձատրության նկատառումով:

Բաժնային գործիքներով մարվող գործարքներ

Բաժնային գործիքներով մարվող գործարքների արժեքը որոշվում է իրական արժեքով այն ամսաթվի դրությամբ, երբ վարձատրությունը տրամադրվում է համապատասխան գնահատման մոդելի կիրառմամբ, որի հետագա մանրամասները տրված են Ծանոթագրություն 24-ում:

Այդ ծախսը ճանաչվում է անձնակազմի ծախսերում՝ սեփական կապիտալի համապատասխան աճի հետ միասին այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, որում ծառայությունը մատուցվել է և անհրաժեշտության դեպքում, կատարողականի պայմանները կատարվել են (տրամադրման ժամանակաշրջանում):

Ծախս չի ճանաչվում այն վարձատրությունների համար, որոնք, ի վերջո, չեն առաջացնում իրավունք, քանի որ շուկայական պայմանները և/կամ ծառայության պայմանները չեն կատարվել: Այն դեպքում, երբ վարձատրությունը ներառում է շուկայական կամ իրավունք չառաջացնող պայման, գործարքները համարվում են կատարված՝ անկախ նրանից, թե շուկայական կամ իրավունքի առաջացման պայմանը բավարարված է թե ոչ, պայմանով, որ կատարողական և/կամ ծառայության բոլոր մյուս պայմանները բավարարված են:

Երբ բաժնային գործիքներով մարվող գործարքի պայմանները փոփոխվում են, ճանաչված նվազագույն ծախսը չփոփոխված գործարքի իրական արժեքն է տրամադրման ամսաթվի դրությամբ, պայմանով, որ պահպանվում են գործարքի իրավունքի առաջացման սկզբնական պայմանները: Լրացուցիչ ծախսը, որը չափվում է փոփոխման ամսաթվի դրությամբ, ճանաչվում է ցանկացած փոփոխության համար, որը մեծացնում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքի ընդհանուր գումարի իրական արժեքը կամ այլ կերպ ձեռնադրում է աշխատողին: Եթե գործարքը չեղարկվում է կազմակերպության կամ գործընկերոջ կողմից, վարձատրության

իրական արժեքի ցանկացած մնացած տարր ճանաչվում է ծախս անմիջապես շահույթի կամ վնասի միջոցով:

4 Առանցքային հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

Խումբը կատարում է գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա: Գնահատումները և դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են դեկլարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատումներից բացի, դեկլարությունը կատարում է նաև որոշակի այլ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են. հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների վերագնահատում:

Գույքի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական համադրելի մեթոդի կիրառմամբ: Սա նշանակում է, որ գնահատողի կողմից կատարված գնահատումները հիմնված են շուկայական գործարքների գների վրա, Էական ճշգրտմամբ՝ հաշվի առնելով կոնկրետ գույքի բնույթը, գտնվելու վայրը կամ վիճակը: Խումբը յուրաքանչյուր տարի գնահատում է շուկայի փոփոխությունները՝ Էական փոփոխությունների տեսանկյունից, և ներգրավում է անկախ փորձագետների՝ իր տարածքների և փոխադրամիջոցների գնահատման համար, ըստ անհրաժեշտության և կիրառելիության (ծանոթագրություն 33):

Իրական արժեքի չափում. Եթե համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել ակտիվ շուկայի գների հիման վրա, ապա այն որոշվում է տարբեր գնահատման մոդելների կիրառմամբ, ներառյալ՝ մաթեմատիկական մոդելները: Այդպիսի մոդելների համար ելակետային տվյալները որոշվում են որպես դիտարկվող շուկաների տվյալներ, եթե դա հնարավոր է: Հակառակ դեպքում իրական արժեքի որոշման համար անհրաժեշտ է կիրառել դատողություններ: Լրացուցիչ տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 33-ում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ: Ֆինանսական ակտիվների բոլոր կատեգորիաներում արժեզրկումից կորուստների չափումը պահանջում է դատողություն, մասնավորապես, ապագա դրամական հոսքերի և գրավի արժեքների գումարի և ժամկետների գնահատում արժեզրկումից կորուստները և վարկային ռիսկի զգալի աճի գնահատականը որոշելիս: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Բացի այդ, գործունեության լայնածավալ խափանումները կարող են առաջացնել իրացվելիության խնդիրներ որոշ կազմակերպությունների և սպառողների համար: Խմբի ԱՎԿ հաշվարկները ելում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական մուտքային տվյալների ընտրության և նրանց փոխկապակցվածության վերաբերյալ: ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են.

- Վիճակագրական մոդելներ դեֆոլտի հավանականությունը (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքը (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD) խմբային հիմունքով գնահատելու համար,
- Ֆինանսական ակտիվների սեզոնականությունը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով,
- ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և մուտքային տվյալների ընտրությունը,
- Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսագիտական մուտքային տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,

- Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության արժեզրկման գծով պահուստը կազմել է 6,041,587 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 5,982,161 հազ. ՀՀ դրամ): Մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություններ 11 և 12:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

Հետևյալ փոփոխություններն ուժի մեջ են մտել 2023թ. հունվարի 1-ից.

ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» (թողարկվել է 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՀՄՍ 17-ը փոխարինում է ՖՀՄՍ 4-ին, որը թույլ էր տալիս ընկերություններին կիրառել ապահովագրական պայմանագրերի համար գործող հաշվապահական հաշվառման գործելակերպը: Սա ներդրողների համար դժվարեցնում էր համեմատումը և համադրումը այլ առումներով նմանատիպ ապահովագրական ընկերությունների ֆինանսական արդյունքների հետ: ՖՀՄՍ 17-ը մեկ միասնական սկզբունքի վրա հիմնված հաշվապահական ստանդարտ է՝ ապահովագրողի կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, այդ թվում վերաապահովագրության պայմանագրերի հաշվառումը իրականացնելու համար: Ստանդարտը պահանջում է, որ ապահովագրության պայմանագրերի խմբերը ճանաչվեն և չափվեն (i) ապագա դրամական միջոցների հոսքերի՝ ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքով (պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքեր)՝ հաշվի առնելով պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերի վերաբերյալ առկա ողջ տեղեկատվությունը, որը համահունչ է դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությանը, գումարած՝ (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանած՝ (եթե արժեքը ակտիվ է) (ii) պայմանագրերի խմբի չբաշխված շահույթի գումարը (պայմանագրերի ծառայության մարժա): Ապահովագրողները արտացոլում են ապահովագրական պայմանագրերի մեկ խմբից ստացված շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում դրանք ապահովում են ծածկույթ և ազատվում են ռիսկից: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահութաբեր, Ընկերությունը անմիջապես ճանաչում է վնաս: Խումբը ստանդարտը կիրառել է իր կողմից թողարկվող որոշակի կատարողական երաշխիքների նկատմամբ, որոնք չեն համապատասխանում վարկային պարտավորության սահմանմանը: Ստանդարտի ընդունումը Եական ազդեցություն չի ունեցել սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ-ի գործնական ուղեցույց 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով տեղեկատվության բացահայտում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 1-ում տեղի են ունեցել փոփոխություններ, որոնցով կազմակերպություններից պահանջվում է բացահայտել իրենց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ Եական տեղեկատվություն՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթների փոխարեն: Փոփոխությունները պարունակում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ Եական տեղեկատվության սահմանումները:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների որոշում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունները տարբերակեն հաշվապահական

հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունները: Փոփոխությունների ընդունումը Եական ազդեցություն չի ունեցել սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Միևնույն գործարքից առաջացած ակտիվների և պարտավորությունների գծով հետաձգված հարկ – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում (թողարկվել է 2021թ. մայիսի 7-ին, ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները հստակեցնում են

հետաձգված հարկի հաշվառման եղանակները այնպիսի գործարքների համար, ինչպիսիք են վարձակալությունը և ապագործարկման պարտավորությունները: Փոփոխությունն Էական ազդեցություն չի ունեցել սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում Շահութահարկ. Միջազգային հարկային բարեփոխում – Երկրորդ բաղադրիչի մոդելային կանոններ (հրապարակված է 2023թ. մայիսի 23-ին): 2023թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն հրապարակել է «Շահութահարկ» ՀՀՄՍ 12-ի նեղ շրջանակի փոփոխությունները: Այս փոփոխությունները կատարվել են Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ) կողմից միջազգային հարկային բարեփոխումների արդյունքում հրապարակված Երկրորդ բաղադրիչի մոդելային կանոնների առաջիկայում սպասվող ներդրմանը նախապատրաստվելու համար: Փոփոխությունն Էական ազդեցություն չի ունեցել սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Հրապարակվել են 2024թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո տարեկան ժամանակահատվածների համար պարտադիր մի շարք նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնց վաղ կիրառումը չի իրականացվել Ընկերության կողմից:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16-ում Վարձակալություն. Վարձակալության պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալության ժամանակ (թողարկվել է 2022թ. սեպտեմբերի 22-ին և ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները վերաբերում են վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքներին, որոնք բավարարում են ՀՀՄՍ 15-ի պահանջները՝ վաճառք հաշվառվելու համար: Խումբը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը – ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ (ի սկզբանե թողարկվել է 2020թ. հունվարի 23-ին և հետագայում թողարկման ամսաթիվը փոփոխվել է 2020թ. հուլիսի 15-ին և 2022թ. հոկտեմբերի 31-ին, ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխություններով հստակեցվում է, որ պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ դասակարգումը պայմանավորված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գոյություն ունեցող իրավունքներով: Պարտավորությունները երկարաժամկետ են, եթե կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ըստ Էության ունի դրանց մարումն առնվազն 12 ամսով հետաձգելու իրավունք: Ուղեցույցն այլևս չի սահմանում այդ իրավունքի անվերապահ լինելու պահանջ: Խումբը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7-ում «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն» և ՀՀՄՍ 7-ում «Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ. Մատակարարների ֆինանսական պայմանագրեր» (Թողարկվել է 2023թ. մայիսի 25-ին): Ի պատասխան ֆինանսավորման պայմանագրերի ոչ համարժեք կամ ապակողմնորոշիչ բացահայտման վերաբերյալ ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների մտահոգություններին, 2023թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է կատարել ՀՀՄՍ 7-ում և ՀՀՄՍ 7-ում՝ պահանջելով բացահայտել կազմակերպության մատակարարների ֆինանսական պայմանագրերը (ՄՖՊ): Բացահայտման նոր պահանջները կգործեն 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Խումբը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 21-ում «Փոխարինակելիության բացակայություն» (թողարկվել է 2023թ. օգոստոսի 15-ին): 2023թ. օգոստոսին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է կատարել ՀՀՄՍ 21-ում, որը նպատակ ունի օգնել կազմակերպություններին գնահատելու երկու արժույթների միջև

փոխանակելիությունը և որոշել սփոթ փոխարժեքն այն դեպքում, երբ փոխանակելիություն առկա չէ: Բացահայտման նոր պահանջները կգործեն 2025թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Բացառությամբ վերը նշված դեպքերի, չի ակնկալվում, որ սույն նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները որևէ էական ազդեցություն կունենան խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

7 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Առձեռն դրամական միջոցներ	22,665,289	21,703,944
Ընթացիկ հաշիվներ Կենտրոնական բանկում, ներառյալ պարտադիր պահուստները (չսահմանափակված մաս, տես Ծանոթագրություն 9)	38,560,913	58,759,074
Ընթացիկ հաշիվներ այլ բանկերում		
- վարկանիշը՝ BBB-(Baa3) և բարձր	10,847,364	1,243,082
- վարկանիշը՝ BBB-(Baa3) -ից ցածր և առանց վարկանիշի	1,429,994	6,716,379
Կարճաժամկետ ավանդներ այլ բանկերում		
- վարկանիշը՝ BBB-(Baa3) և բարձր	4,663,224	-
Արժեզրկում	(6,935)	(53,194)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	78,159,849	88,369,285

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկը օգտագործում է Moody's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկում ընթացիկ հաշիվները ներառում են պարտադիր պահուստ՝ 26,139,452 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 19,602,439 հազ. ՀՀ դրամ):

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոնացված դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 4%-ի չափով (2022թ.՝ 4%) և արտարժույթով ներգրավված գումարների 18%-ի չափով (2022թ.՝ 18%):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերում 9,530,941 հազ. ՀՀ դրամ ընթացիկ հաշիվների 78%-ը կազմում են մեկ օտարերկրյա բանկում թղթակցային հաշվի մնացորդները (2022 թ.՝ 5,322,574 հազ. ՀՀ դրամի 67%-ը՝ մեկ օտարերկրյա բանկում):

Արտարժույթով ներգրավված գումարներից բանկերը պարտավոր են գումարների 6%-ը պահպանել տեղական արժույթով (2022թ.՝ 6%) որպես դրամական միջոցների ավանդ ԿԲ-ում, իսկ 12%-ը (2022թ.՝ 12%)՝ արտարժույթով:

Ավելին, սահմանափակված է պահուստավորված գումարները արտարժույթով հանելու բանկերի հնարավորությունը, ուստի խումբը արտարժույթով ավանդադրված պարտադիր պահուստները դասակարգում է որպես պահանջներ բանկերի նկատմամբ (Ծանոթագրություն 9):

Դրամական միջոցների համարժեքների բոլոր մնացորդները բաշխվում են 1-ին փուլին: Ստորև ներկայացված է տարվա ընթացքում ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	53,194	133,293
ԱՎԿ փոփոխություններ	(46,192)	(68,891)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(67)	(11,208)
Առ 31 դեկտեմբերի	6,935	53,194

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վարկային որակի մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է «Ռիսկերի կառավարում» Ծանոթագրություն 32-ում:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

8 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը օգտագործում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքները առևտրային նպատակներով: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ներկայացված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական և անվանական արժեքները:

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.		2022թ.	
	Անվանական արժեք	Իրական արժեք	Անվանական արժեք	Իրական արժեք
Ակտիվներ				
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Տոկոսադրույքի սվոփ	4,189,455	190,192	5,673,542	327,011
Արժույթային սվոփ	8,577,752	9,765	2,136,573	36,273
	12,767,207	199,957	7,810,115	363,284
Պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Արժույթային սվոփ/ պարտավորություններ	-	58,552	-	-

9 Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են:

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների գծով դեպոսիտացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	6,005,000	2,777,500
Արտարժույթով պարտադիր պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում (Ծան. 7)	26,827,740	21,675,649
Ընդամենը	32,832,740	24,453,149
Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ		
Հայկական բանկեր		
- վարկանիշը՝ Ba1-ից Ba3	-	199,889
Օտարերկրյա բանկեր		
- վարկանիշը՝ AA1-ից AA3	20,240	950,933
- վարկանիշը՝ A1-ից մինչև A3	4,167,101	203,028
Թղթակցային հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ այլ բանկերում	163,157	-
Ընդամենը պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	4,350,498	1,353,850
Այլ դեբիտորական պարտքեր		
Զմարված գործարքներ	208,919	22,273,672
Դրամական փոխանցումների համակարգերից ստացվելիք գումարներ	1,914,392	1,852,078
Պլաստիկ քարտերով գործարքներից ստացվելիք գումարներ	125,360	425,196
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերով ստացվելիք գումարներ		
Հայաստանի բանկերից ստացվելիք գումարներ	60,035,070	559,459
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ՝ մինչև արժեզրկումը	99,466,979	50,917,404
Արժեզրկում	(56,465)	(111,174)
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	99,410,514	50,806,230

2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստները ներառում են արտարժույթով արտահայտված պահուստներ 26,827,740 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2022 թ.՝ 21,675,649 հազ. ՀՀ դրամ) (տես Ծանոթագրություն 7):

Զմարված գործարքների մեջ ներառված գումարը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չի հաշվարկվել համբի ԿԲ հաշվում: Այս գումարը մուտքագրվել է հունվարի առաջին աշխատանքային օրը որպես դրամական միջոց համբի ընթացիկ հաշվին:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 4,187,341 հազ. դրամ (2022թ.՝ 1,134,283 հազ. դրամ) ավանդների տեսքով տեղաբաշխված է միջազգայնորեն ճանաչված չորս ՏՀՀԿ բանկերում

(2022թ.՝ երեք), որոնք հանդիսանում են խմբի հիմնական գործընկերները միջազգային գործառնությունների իրականացման գծով:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների հետ կապված ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ առ 1 հունվարի 2023թ.	(111,174)	(111,174)
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	(56,465)	(56,465)
Մարված ակտիվներ	111,174	111,174
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	(56,465)	(56,465)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների հետ կապված ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ առ 1 հունվարի 2022թ.	56,016	56,016
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	111,174	111,174
Մարված ակտիվներ	(56,016)	(56,016)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	111,174	111,174

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Փուլ 1	2022թ. Փուլ 1
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	32,832,740	24,453,149
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(50,770)	(33,803)
Հաշվեկշռային արժեք	32,781,970	24,419,346
Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	4,350,498	1,353,850
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(1,155)	(5,989)
Հաշվեկշռային արժեք	4,349,343	1,347,861
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերով ստացվելիք գումարներ	60,035,070	559,459
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	-	-
Հաշվեկշռային արժեք	60,035,070	559,459
Այլ դեբիտորական պարտքեր	2,248,671	24,550,946
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(4,540)	(71,382)
Հաշվեկշռային արժեք	2,244,131	24,479,564
Այլ բանկերի նկատմամբ պահանջների ընդհանուր գումարը (համախառն հաշվեկշռային արժեքը)	99,466,979	50,917,404
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(56,465)	(111,174)
Հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր ամորտիզացված արժեքով (հաշվեկշռային արժեքով)	99,410,514	50,806,230

Բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների վարկային որակի մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է «Ռիսկերի կառավարում» Ծանոթագրություն 32-ում:

10 Ներդրումային արժեթղթեր

Ներդրումային արժեթղթերը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներառում են.

Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր	2023թ.	2022թ.
Հազ. ՀՀ դրամ		
Բանկի կողմից պահվող		
Հայկական ընկերությունների պարտատոմսեր	-	169,536
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստ	-	(79,196)
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեթղթեր	-	90,340

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	169,536		169,536
Մարված ակտիվներ	-	(118,675)		(118,675)
Դուրս գրված գումարներ	-	(50,861)	-	(50,861)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-	-	-	-

Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	79,196	-	79,196
Մարված ակտիվներ	-	(55,437)	-	(55,437)
ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	-	27,102	-	27,102
Դուրս գրված գումարներ	-	(50,861)	-	(50,861)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-	-	-	-

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքների հարակից ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	18,403,647	2,882,144	-	21,285,791
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	8,621,672	-	-	8,621,672
Մարված ակտիվներ	(8,486,954)	(2,029,145)	-	(10,516,099)
Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(246,041)	-	-	(246,041)
Դուրս գրված գումարներ	-	(852,999)	-	(852,999)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	242,576	-	-	242,576
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	18,534,900	-	-	18,534,900

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	190,505	581,344	-	771,849
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	13,944	-	-	13,944
Մարված ակտիվներ	(46,385)	-	-	(46,385)
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա	-	-	-	-
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ*	(122,674)	271,655	-	148,981
Դուրս գրված գումարներ	-	(852,999)	-	(852,999)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	539	-	-	539
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	35,929	-	-	35,929

Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք առ 1 հունվարի 2022թ.	180,897	-	180,897
Մարված ակտիվներ	-	(11,361)	(11,361)
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(180,897)	180,897	-

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	-	169,536	169,536
Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	62,680	-	62,680
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(62,680)	62,680	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքի վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	16,516	16,516
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	-	79,196	79,196

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքների հարակից ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
Համախառն հաշվեկշռային արժեք առ 1 հունվարի 2022թ.	21,002,200	-	21,002,200
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	6,722,661	-	6,722,661
Մարված ակտիվներ	(4,147,786)	(15,909)	(4,163,695)
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(3,429,525)	3,429,525	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(410,670)	(66,024)	(476,694)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(1,333,233)	(465,448)	(1,798,681)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	18,403,647	2,882,144	21,285,791

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	613,395	-	613,395
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	318,675	-	318,675
Մարված ակտիվներ	(14,793)	-	(14,793)
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(649,216)	649,216	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքի վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	2,245	2,245
ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(61,564)	-	(61,564)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(15,992)	(70,117)	(86,109)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	190,505	581,344	771,849

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային և այլ բաժնային գործիքներ	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>		
Բանկի կողմից պահվող		
Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	18,238,634	12,033,575
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Հայկական ընկերությունների պարտատոմսեր	296,266	3,232,827
Բաժնային գործիքներ		
Զգևառված բաժնային արժեթղթեր	112,983	112,278
Ընդամենը՝ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող՝ բանկի կողմից պահվող պարտքային և այլ բաժնային գործիքներ	18,647,883	15,378,680

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝ բանկի կողմից պահվող պարտքային գործիքներ Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Գնանշված պարտքային արժեթղթեր՝ C կարգի Visa բաժնետոմսեր	2,775,053	2,153,118
Ընդամենը իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝ բանկի կողմից պահվող պարտքային գործիքներ	2,775,053	2,153,118
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023	2022
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված գործիքներ ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	-	6,019,389
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված գործիքներ	-	6,019,389

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշված բաժնային արժեթղթերը հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսեր բորսաներում և քլիրինգային կենտրոններում:

2023թ. Խումբն իր՝ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնետմասից ստացել է 3,185 հազ. ՀՀ դրամ շահաբաժիններ (2022թ.՝ 9,199 հազ. ՀՀ դրամ), որոնք համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվել են որպես այլ եկամուտ:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային գործիքների 98.4%-ը (2022թ.՝ 84.5%) ներկայացված են Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսերով:

2023 և 2022 թվականների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ մի արժեթուղթ չի եղել ժամկետանց կամ արժեզրկված, և չեն եղել ներդրումային արժեթղթերի վերասակարկված մնացորդներ, որոնք այլապես ժամկետանց կլինեին:

Պարտքային գործիքների վարկային որակի մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է «Ռիսկերի կառավարում» Ծանոթագրություն 32-ում:

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներառում են.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023	2022
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր		
ՓՄՁ վարկեր	114,864,473	92,434,438
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	74,654,668	53,906,606
Ընդամենը կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր	189,519,141	146,341,044
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր (բացի գյուղատնտեսական վարկերից)		
Սպառողական վարկեր	114,304,150	101,971,629
Հիփոթեքային վարկեր	54,259,632	42,553,868
Վարկային քարտեր	12,522,907	12,102,219
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	-	135
Ընդամենը մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր	181,086,689	156,627,851
Գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին	71,047,964	94,712,826
Գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին	16,539,537	14,069,597
Ընդամենը գյուղատնտեսական վարկեր հաճախորդներին	87,587,501	108,782,423
Հաճախորդներին տրված վարկեր, համախառն Վարկային կորստի գծով պահուստ	458,193,331 (5,265,242)	411,751,318 (5,432,521)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով, գույտ	452,928,089	406,318,797

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստ ամորտիզացված արժեքով.

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկավորման հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Վարկեր խոշոր ընկերություններին Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	50,803,148	155,344	2,918,912	29,202	53,906,606
Ստեղծված կամ Նոր ծեռքերված ակտիվներ	36,810,207	-	-	-	36,810,207
Մարված ակտիվներ	(15,697,022)	(91,321)	(1,283,205)	(29,202)	(17,100,750)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(179,416)	179,416	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(1,965,943)	(54,573)	2,020,516	-	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	-	-	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	994,225	-	44,380	-	1,038,605
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	70,765,199	188,866	3,700,603	-	74,654,668
Վարկեր խոշոր ընկերություններին Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	149,821	673	644,511	7,891	802,896
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.					
Ստեղծված կամ Նոր ծեռքերված ակտիվներ	83,070	-	-	-	83,070
Մարված ակտիվներ	(36,696)	(271)	(197,930)	(7,891)	(242,788)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(698)	698	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(5,624)	(402)	6,026	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	(47)	36,924	-	36,877
ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և եյակետային տվյալների փոփոխություններ	(36,328)	-	(349,338)	-	(385,666)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	3,724	(22)	(504,318)	(7,891)	(508,507)
Տեղափոխումներ՝ առանց Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության					
Չեղջի հակադարձում (նվազեցված տոկոսային հատկություն)	-	-	88,804	-	88,804
Դուրս գրված գումարներ	-	-	-	-	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	2,224	-	4,862	-	7,086
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	155,769	651	233,859	-	390,279

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

ՓՄՁ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	86,512,033	4,334,618	1,587,787	92,434,438
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	59,949,852	-	-	59,949,852
Մարված ակտիվներ	(36,053,058)	(1,222,082)	(1,078,436)	(38,353,576)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	350,640	(350,640)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(901,651)	901,651	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(1,168,250)	(119,849)	1,288,099	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(17,873)	(17,873)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	761,154	69,731	20,747	851,632
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	109,450,720	3,613,429	1,800,324	114,864,473

ՓՄՁ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	261,861	62,434	466,584	790,879
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	272,068	-	-	272,068
Մարված ակտիվներ	(75,743)	(3,719)	(78,096)	(157,558)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	4,811	(4,811)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(9,387)	9,387	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(134,110)	(5,373)	139,483	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(4,000)	11,315	163,104	170,419
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(76,752)	(18,520)	(196,022)	(291,294)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(23,113)	(11,721)	28,469	(6,365)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղջի հակադարձում				
(Ավազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	43,577	43,577
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(17,873)	(17,873)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	1,758	864	7,356	9,978
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	240,506	51,577	528,113	820,196

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում գյուղատնտեսական վարկերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Գյուղատնտեսական վարկեր մանրաձախ հաճախորդներին Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	90,849,150	1,390,543	2,473,133	94,712,826
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	19,894,758	-	-	19,894,758
Մարված ակտիվներ	(41,133,575)	(692,598)	(1,696,725)	(43,522,898)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	77,985	(77,985)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(472,761)	472,761	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(1,323,933)	(156,023)	1,479,956	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(83,959)	(83,959)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	40,539	1,564	5,134	47,237
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	67,932,163	938,262	2,177,539	71,047,964

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին <i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	294,178	22,374	641,182	957,734
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	170,230	-	-	170,230
Մարված ակտիվներ	(50,610)	(4,597)	(157,576)	(212,783)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	1,757	(1,757)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(4,058)	4,058	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(133,369)	(7,619)	140,988	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ների վրա				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(1,548)	4,819	203,866	207,137
	(139,812)	(5,413)	(222,117)	(367,342)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(157,410)	(10,509)	(34,839)	(202,758)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղչի հակադարձում				
(նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	66,877	66,877
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(83,959)	(83,959)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	209	28	1,161	1,398
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	136,977	11,893	590,422	739,292
Գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին <i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13,996,827	-	72,770	14,069,597
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	3,514,055	-	-	3,514,055
Մարված ակտիվներ	(1,042,224)	(4,478)	(33,722)	(1,080,424)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(29,270)	29,270	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(11,827)	-	11,827	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	35,602	707	-	36,309
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	16,463,163	25,499	50,875	16,539,537

«ԱՎԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	35,086	-	23,754	58,840
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	4,291	-	-	4,291
Մարված ակտիվներ	(510)	-	-	(510)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(76)	76	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(30)	-	30	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա	-	2,544	2,799	5,343
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(18,949)	-	(18,229)	(37,178)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(15,274)	2,620	(15,400)	(28,054)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության Չեղչի հակադարձում (նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	973	973
Դուրս գրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	44	75	-	119
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	19,856	2,695	9,327	31,878

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Սպառողական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	96,146,392	2,112,350	3,712,887	101,971,629
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	66,457,323	-	-	66,457,323
Մարված ակտիվներ	(49,727,837)	(912,069)	(3,391,648)	(54,031,554)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	177,728	(177,728)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(1,184,956)	1,184,956	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(2,976,199)	(544,688)	3,520,887	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(97,428)	(97,428)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	3,717	182	281	4,180
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	108,896,168	1,663,003	3,744,979	114,304,150

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Սպառողական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	668,819	116,532	1,405,801	2,191,152
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	1,069,269	-	-	1,069,269
Մարված ակտիվներ	(189,023)	(13,910)	(278,265)	(481,198)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	7,311	(7,311)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(108,129)	108,129	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(586,922)	(71,776)	658,698	-
Ժամանակահատվածի ընթացքում փուլերի միջև փոխանցված բացահայտումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի ԱՎԿ-ի վրա	(5,479)	52,600	605,028	652,149
ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(164,416)	(11,458)	(752,748)	(928,622)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	22,611	56,274	232,713	311,598
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղջի հակադարձում (նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	182,475	182,475
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(97,428)	(97,428)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	6	1	153	160
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	691,436	172,807	1,723,714	2,587,957

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հիփոթեքային վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	40,938,397	665,750	910,662	39,059	42,553,868
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	16,927,531	-	-	-	16,927,531
Մարված ակտիվներ	(4,884,864)	(82,071)	(340,706)	(9,988)	(5,317,629)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	47,970	(47,970)	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(77,227)	77,227	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(481,467)	(30,660)	512,127	-	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(11,089)	-	(11,089)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	92,204	5,819	8,318	610	106,951
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	52,562,544	588,095	1,079,312	29,681	54,259,632

«ԱՎԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հիփոթեքային վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	40,524	11,385	288,395	6,756	347,060
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.					
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	58,757	-	-	-	58,757
Մարված ակտիվներ	(2,237)	(408)	(93,366)	-	(96,011)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	1,307	(1,307)	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(1,124)	1,124	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(18,883)	(1,108)	19,991	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքի վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(1,212)	26	99,665	-	98,479
ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	43,734	665	(25,491)	(6,756)	12,152
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	80,342	(1,008)	799	(6,756)	73,377
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության					
Չեղջի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	29,458	-	29,458
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(11,089)	-	(11,089)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	200	108	2,946	-	3,254
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	121,066	10,485	310,509	-	442,060

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում վարկային քարտերի և ոսկու գրավադրմամբ վարկերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,233,718	227,146	641,490	12,102,354
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	4,693,486	-	-	4,693,486
Մարված ակտիվներ	(3,801,984)	(92,578)	(407,030)	(4,301,592)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	20,226	(20,226)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(100,764)	100,764	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(299,860)	(42,138)	341,998	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(28,659)	(28,659)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	53,435	1,177	2,706	57,318
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	11,798,257	174,145	550,505	12,522,907

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	62,781	8,911	212,268	283,960
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	63,605	-	-	63,605
Մարված ակտիվներ	(18,501)	(2,783)	(70,410)	(91,694)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	746	(746)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(2,867)	2,867	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(46,659)	(3,341)	50,000	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքի վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(524)	4,378	56,012	59,866
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(9,664)	(793)	(48,184)	(58,641)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(13,864)	(418)	(12,582)	(26,864)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղչի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	24,240	24,240
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(28,659)	(28,659)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	147	28	728	903
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	49,064	8,521	195,995	253,580

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկավորման հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Վարկեր խոշոր ընկերություններին Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	41,189,924	2,454,179	4,074,640	131,513	47,850,256
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	27,152,284				27,152,284
Մարված ակտիվներ	(12,700,365)	(2,298,468)	(1,536,263)	(102,311)	(16,637,407)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	89,134	(89,134)	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(100,771)	100,771	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(741,916)	-	741,916	-	-
Վերականգնումներ	-	-	9,199	-	9,199
Դուրս գրված գումարներ	-	-	-	-	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(4,085,142)	(12,004)	(370,580)	-	(4,467,726)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	50,803,148	155,344	2,918,912	29,202	53,906,606

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Վարկեր խոշոր ընկերություններին Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	108,633	89,083	749,116	31,224	978,056
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.					
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	245,575	-	-	-	245,575
Մարված ակտիվներ	(17,492)	(86,491)	(191,062)	(9,430)	(304,475)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	1,274	(1,274)	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(271)	271	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(167,863)	-	167,863	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(1,091)	-	26,859	-	25,768
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և եկակետային տվյալների փոփոխություն	(6,816)	(828)	(62,777)	(13,903)	(84,324)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	53,316	(88,322)	(59,117)	(23,333)	(117,456)
Տեղափոխումներ՝ առանց Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության					
Չեղջի հակադարձում (նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	-	-	-
Վերականգնումներ	-	-	9,199	-	9,199
Դուրս գրված գումարներ	-	-	-	-	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(12,128)	(88)	(54,687)	-	(66,903)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	149,821	673	644,511	7,891	802,896

ՓՄՁ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	63,512,207	7,219,745	2,073,215	72,805,167
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	57,895,283	-	-	57,895,283
Մարված ակտիվներ	(29,677,194)	(3,837,866)	(1,300,365)	(34,815,425)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	499,754	(499,754)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(2,218,485)	2,218,485	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(575,615)	(403,030)	978,645	-
Վերականգնումներ	-	-	5,799	5,799
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(9,845)	(9,845)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(2,923,917)	(362,962)	(159,662)	(3,446,541)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	86,512,033	4,334,618	1,587,787	92,434,438

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

ՓՄՁ վարկեր <i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	169,499	157,262	728,020	1,054,781
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	226,101	-	-	226,101
Մարված ակտիվներ	(53,472)	(49,988)	(98,761)	(202,221)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	12,189	(12,189)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(32,332)	32,332	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(30,040)	(28,057)	58,097	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(11,175)	4,089	206,994	199,908
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(8,654)	(36,452)	(417,634)	(462,740)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝				
Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	102,617	(90,265)	(251,304)	(238,952)
Տեղափոխումներ՝ առանց				
Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղջի հակադարձում	-	-	44,699	44,699
(նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	5,799	5,799
Վերականգնումներ	-	-	(9,845)	(9,845)
Դուրս գրված գումարներ	(10,255)	(4,563)	(50,785)	(65,603)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	261,861	62,434	466,584	790,879

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում գյուղատնտեսական վարկերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին <i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք առ 1 հունվարի 2022թ.	7,887,716	7,797	7,224	7,902,737
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	7,266,001	-	-	7,266,001
Մարված ակտիվներ	(882,573)	(7,797)	(13,841)	(904,211)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(67,438)	-	67,438	-
Վերականգնումներ	-	-	11,949	11,949
Դուրս գրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(206,879)	-	-	(206,879)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	13,996,827	-	72,770	14,069,597

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին <i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	49,530	47	-	49,577
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	22,907	-	-	22,907
Մարված ակտիվներ	(707)	(47)	(11,949)	(12,703)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(4,920)	-	4,920	-
Ժամանակահատվածի ընթացքում փուլերի միջև փոխանցված բացահայտումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի ԱՎԿ-ի վրա	-	-	18,834	18,834
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(31,180)	-	(620)	(31,800)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(13,900)	(47)	11,185	(2,762)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղջի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	620	620
Վերականգնումներ	-	-	11,949	11,949
Դուրս գրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(544)	-	-	(544)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	35,086	-	23,754	58,840
Գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին <i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք առ 1 հունվարի 2022թ.	93,368,674	2,519,454	3,863,659	99,751,787
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	44,354,819	-	-	44,354,819
Մարված ակտիվներ	(44,655,598)	(1,390,695)	(2,781,463)	(48,827,756)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	382,211	(378,352)	(3,859)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(882,117)	889,767	(7,650)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(1,295,526)	(232,567)	1,528,093	-
Վերականգնումներ	-	-	80,438	80,438
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(140,281)	(140,281)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(423,313)	(17,064)	(65,804)	(506,181)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	90,849,150	1,390,543	2,473,133	94,712,826

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	604,437	65,152	1,090,828	1,760,417
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	331,407	-	-	331,407
Մարված ակտիվներ	(111,671)	(16,002)	(423,855)	(551,528)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	12,387	(10,757)	(1,630)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(8,842)	11,777	(2,935)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(193,719)	(15,385)	209,104	-
Ժամանակահատվածի ընթացքում փուլերի միջև փոխանցված բացահայտումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի ԱՎԿ-ի վրա	(11,412)	5,403	154,582	148,573
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(325,095)	(17,386)	(380,531)	(723,012)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(306,945)	(42,350)	(445,265)	(794,560)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղչի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	70,199	70,199
Վերականգնումներ	-	-	80,438	80,438
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(140,281)	(140,281)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(3,315)	(428)	(14,736)	(18,479)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	294,177	22,374	641,183	957,734

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Սպառողական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք առ 1 հունվարի 2022թ.	68,940,006	2,933,787	4,597,308	76,471,101
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	66,732,347	-	-	66,732,347
Մարված ակտիվներ	(36,019,696)	(1,371,953)	(3,788,823)	(41,180,472)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	175,193	(165,274)	(9,919)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(1,333,937)	1,333,937	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(2,319,065)	(616,144)	2,935,209	-
Վերականգնումներ	-	-	28,024	28,024
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(46,160)	(46,160)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(28,456)	(2,003)	(2,752)	(33,211)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	96,146,392	2,112,350	3,712,887	101,971,629

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Սպառողական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,062,623	250,576	1,657,763	2,970,962
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	869,057	-	-	869,057
Մարված ակտիվներ	(307,188)	(36,286)	(400,751)	(744,225)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	15,878	(12,522)	(3,356)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(65,054)	65,054	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(403,523)	(98,320)	501,843	-
Ժամանակահատվածի ընթացքում փուլերի միջև փոխանցված բացահայտումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի ԱՎԿ-ի վրա	(15,074)	29,818	385,951	400,695
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(487,827)	(81,773)	(879,865)	(1,449,465)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(393,731)	(134,029)	(396,178)	(923,938)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղջի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	163,945	163,945
Վերականգնումներ	-	-	28,024	28,024
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(46,160)	(46,160)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(73)	(15)	(1,593)	(1,681)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	668,819	116,532	1,405,801	2,191,152

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հիփոթեքային վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	31,006,708	1,044,399	778,854	55,130	32,885,091
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	16,406,575	-	-	-	16,406,575
Մարված ակտիվներ	(5,528,704)	(244,243)	(270,257)	(10,031)	(6,053,235)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	138,782	(138,782)	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(181,428)	181,428	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(329,336)	(121,771)	451,107	-	-
Վերականգնումներ	-	-	5,795	-	5,795
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(4,385)	-	(4,385)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(574,200)	(55,281)	(50,452)	(6,040)	(685,973)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	40,938,397	665,750	910,662	39,059	42,553,868

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հիփոթեքային վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	122,484	43,678	241,802	21,986	429,950
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.					
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	18,967	-	-	-	18,967
Մարված ակտիվներ	(10,359)	(2,536)	(33,178)	(1,045)	(47,118)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	5,767	(5,767)	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(1,997)	1,997	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(13,324)	(9,331)	22,655	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(5,643)	2,194	86,202	-	82,753
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(74,805)	(17,876)	(45,171)	(14,185)	(152,037)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(81,394)	(31,319)	30,508	(15,230)	(97,435)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության					
Չեղչի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	31,751	-	31,751
Վերականգնումներ	-	-	5,795	-	5,795
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(4,385)	-	(4,385)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(566)	(974)	(17,076)	-	(18,616)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	40,524	11,385	288,395	6,756	347,060

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում վարկային քարտերի և ոսկու գրավադրմամբ վարկերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,044,163	372,724	876,666	11,293,553
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	5,153,806	-	-	5,153,806
Մարված ակտիվներ	(3,285,537)	(152,195)	(575,200)	(4,012,932)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	41,803	(41,803)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(122,226)	122,226	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(310,792)	(63,168)	373,960	-
Վերականգնումներ	-	-	12,238	12,238
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(13,728)	(13,728)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(287,499)	(10,638)	(32,446)	(330,583)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	11,233,718	227,146	641,490	12,102,354

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	136,674	15,786	268,411	420,871
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	71,879	-	-	71,879
Մարված ակտիվներ	(39,186)	(3,044)	(102,797)	(145,027)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	1,226	(1,226)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(3,762)	3,762	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(51,169)	(6,591)	57,760	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքի վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(993)	3,471	57,052	59,530
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(50,578)	(2,935)	(84,600)	(138,113)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(72,583)	(6,563)	(72,585)	(151,731)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղջի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	24,718	24,718
Վերականգնումներ	-	-	12,238	12,238
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(13,728)	(13,728)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(1,310)	(312)	(6,786)	(8,408)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	62,781	8,911	212,268	283,960

Վարկերի որակը. Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է վարկերի որակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3
ՓՄՁ վարկեր			
ոչ ժամկետանց	109,343,429	3,495,095	906,295
մինչև 30 օր ժամկետանց	107,291	31,380	136,449
30-90 օր ժամկետանց	-	86,954	157,900
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	599,680
Ընդամենը համախառն ՓՄՁ վարկեր	109,450,720	3,613,429	1,800,324
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(240,506)	(51,577)	(528,113)
Ընդամենը զուտ ՓՄՁ վարկեր	109,210,214	3,561,852	1,272,211

Վարկեր խոշոր ընկերություններին

ոչ ժամկետանց	70,765,199	188,866	2,965,700
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	37,180
30-90 օր ժամկետանց	-	-	375,896
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	321,827
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր կորպորատիվ հաճախորդներին	70,765,199	188,866	3,700,603
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(155,769)	(651)	(233,859)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր կորպորատիվ հաճախորդներին	70,609,430	188,215	3,466,744
Ընդամենը կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր	179,819,644	3,750,067	4,738,955
Սպառողական վարկեր			
ոչ ժամկետանց	108,366,139	1,156,708	1,879,019
մինչև 30 օր ժամկետանց	530,029	116,828	176,946
30-90 օր ժամկետանց	-	389,467	135,392
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,553,622
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր	108,896,168	1,663,003	3,744,979
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(691,436)	(172,807)	(1,723,714)

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր	108,204,732	1,490,196	2,021,265
Հիփոթեքային վարկեր			
ոչ ժամկետանց	52,483,231	588,095	877,112
մինչև 30 օր ժամկետանց	79,313	-	105,610
30-90 օր ժամկետանց	-	-	-
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	126,271
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	52,562,544	588,095	1,108,993
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(121,066)	(10,485)	(310,509)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	52,441,478	577,610	798,484
Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր			
ոչ ժամկետանց	11,751,898	143,169	370,445
մինչև 30 օր ժամկետանց	46,358	1,396	27,160
30-90 օր ժամկետանց	-	29,580	15,817
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	1	-	137,083
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	11,798,257	174,145	550,505
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(49,064)	(8,521)	(195,995)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	11,749,193	165,624	354,510
Գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին			
ոչ ժամկետանց	67,835,869	886,518	1,466,699
մինչև 30 օր ժամկետանց	96,294	8,946	50,956
30-90 օր ժամկետանց	-	42,798	141,834
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	518,050
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին	67,932,163	938,262	2,177,539
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(136,977)	(11,893)	(590,422)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին	67,795,186	926,369	1,587,117
Գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին			
ոչ ժամկետանց	16,463,163	-	22,101
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-
30-90 օր ժամկետանց	-	25,499	-
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	28,774
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին	16,463,163	25,499	50,875
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(19,856)	(2,695)	(9,327)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին	16,443,307	22,804	41,548
Ընդամենը գյուղատնտեսական վարկեր հաճախորդներին	84,238,493	949,173	1,628,665
Հաճախորդներին տրված վարկեր, համախառն	437,868,214	7,191,299	13,133,818
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(1,414,674)	(258,629)	(3,591,939)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով, զուտ	436,453,540	6,932,670	9,541,879

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է վարկերի որակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3
ՓՄՁ վարկեր			
ոչ ժամկետանց	86,384,925	4,287,001	900,106
մինչև 30 օր ժամկետանց	127,108	4,366	114,599
30-90 օր ժամկետանց	-	43,251	23,145
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	549,937
Ընդամենը համախառն ՓՄՁ վարկեր	86,512,033	4,334,618	1,587,787
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(261,861)	(62,434)	(466,584)
Ընդամենը զուտ ՓՄՁ վարկեր	86,250,172	4,272,184	1,121,203

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Վարկեր խոշոր ընկերություններին			
ոչ ժամկետանց	50,803,148	155,344	1,313,954
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	91,520
30-90 օր ժամկետանց	-	-	524,666
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,017,974
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր կորպորատիվ հաճախորդներին	50,803,148	155,344	2,948,114
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(149,821)	(673)	(652,402)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր կորպորատիվ հաճախորդներին	50,653,327	154,671	2,295,712
Ընդամենը կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր	136,903,499	4,426,855	3,416,915
Սպառողական վարկեր			
ոչ ժամկետանց	95,941,375	1,828,803	2,234,252
մինչև 30 օր ժամկետանց	205,000	91,851	175,562
30-90 օր ժամկետանց	17	191,696	143,136
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,159,937
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր	96,146,392	2,112,350	3,712,887
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(668,819)	(116,532)	(1,405,801)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր	95,477,573	1,995,818	2,307,086
Հիփոթեքային վարկեր			
ոչ ժամկետանց	40,930,506	638,755	794,063
մինչև 30 օր ժամկետանց	7,891	26,995	84,059
30-90 օր ժամկետանց	-	-	-
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	71,599
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	40,938,397	665,750	949,721
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(40,524)	(11,385)	(295,151)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	40,897,873	654,365	654,570
Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր			
ոչ ժամկետանց	11,187,148	202,203	416,734
մինչև 30 օր ժամկետանց	46,002	5,413	48,510
30-90 օր ժամկետանց	103	19,530	15,119
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	465	-	161,127
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	11,233,718	227,146	641,490
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(62,781)	(8,911)	(212,268)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	11,170,937	218,235	429,222
Գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին			
ոչ ժամկետանց	90,782,869	1,305,924	1,663,449
մինչև 30 օր ժամկետանց	66,281	29,924	41,770
30-90 օր ժամկետանց	-	54,695	87,738
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	680,176
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին	90,849,150	1,390,543	2,473,133
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(294,178)	(22,374)	(641,182)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր մանրածախ հաճախորդներին	90,554,972	1,368,169	1,831,951
Գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին			
ոչ ժամկետանց	13,996,827	-	22,101
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-
30-90 օր ժամկետանց	-	-	30,793
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	19,876
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին	13,996,827	-	72,770
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(35,086)	-	(23,754)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ հաճախորդներին	13,961,741	-	49,016
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	104,516,713	1,368,169	1,880,967

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Կորպորատիվ հաճախորդներին

Հաճախորդներին տրված վարկեր, համախառն	390,479,665	8,885,751	12,385,902
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(1,513,070)	(222,309)	(3,697,142)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով, գուտ	388,966,595	8,663,442	8,688,760

Գրավ և վարկային ռիսկը զսպող այլ գործիքներ. Պահանջվող գրավի տեսակն ու չափը կախված է վարկառուի վարկային ռիսկի գնահատականից: Խմբի կողմից սահմանված են ապահովման միջոցների թույլատրելիության և գնահատման չափորոշիչներ:

Ստորև ներկայացված են ստացված ապահովման միջոցների հիմնական տեսակները.

- Դրամական միջոցներ և արժեթղթեր՝ արժեթղթերի փոխատվության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում
- Կորպորատիվ վարկավորման համար՝ անշարժ գույք, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր.
- Սպառողական վարկավորման համար՝ բնակելի անշարժ գույքի հիփոթեք, ոսկի և երաշխիքներ:
- Վարկային քարտերի գծերի, կանխիկի, անշարժ և շարժական գույքի, կոշտ գրավի, երաշխիքի դիմաց.

Խուճբը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից՝ իրենց դուստր ձեռնարկություններին տրված վարկերի համար:

Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և վարկի արժեգրվման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում պահանջում է լրացուցիչ գրավ՝ հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն:

Բանկի քաղաքականությունը գրավի ձեռքբերման հետ կապված էականորեն չի փոխվել հաշվետու ժամանակաշրջանում, և նախորդ ժամանակաշրջանից սկսած Բանկի կողմից պահվող գրավի ընդհանուր որակում էական փոփոխություն չի եղել:

Հաճախորդներին տրված վարկերի համար պահվող գրավի նկարագրությունը 2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Անշարժ գույք	252,193,985	198,337,349
Երաշխիքներ	90,965,548	111,231,203
Շրջանառու միջոցներ/Ապրանքներ (պատրաստի արտադրանք, շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքներ, գյուղատնտեսական կենդանիներ)	21,903,407	19,300,717
Դրամական միջոցներ	4,992,854	18,091,929
Շարժական գույք	7,763,250	7,776,606
Արժեթղթեր	5,676,969	1,956,613
Գյուղատնտեսական տեխնիկա	421,842	588,924
Շարժական գույք (անձնական գույք, սարքավորումներ)	133,413	173,013
Այլ	311	201
Ոսկու գրավ	-	120
Առանց գրավի	74,141,752	54,294,643
Ընդամենը համախառն վարկային պորտֆել	458,193,331	411,751,318

Գրավի և այլ վարկային ապահովվածության միջոցով ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող՝ վարկային տեսանկյունից արժեգրված ֆինանսական ակտիվների վարկային ռիսկի նվազեցման աստիճանը ներկայացվում է առանձին բացահայտելով գրավի արժեքները (i) այն ակտիվների համար, որտեղ գրավը և այլ վարկային ապահովվածության միջոցները հավասար են կամ գերազանցում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը («գերապահովված ակտիվներ») և (ii) այն ակտիվները, որտեղ գրավը և այլ վարկային ապահովվածության միջոցները պակաս են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքից («թերապահովված ակտիվներ»):

Գրավի ազդեցությունը վարկային արժեգրված ակտիվների վրա 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին հետևյալն է.

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2023թ.	Գերապահովված ակտիվներ		Թերապահովված ակտիվներ	
	Ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը	Գրավի արժեքը	Ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը	Գրավի արժեքը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ակտիվներ				
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր				
ՓՄՁ վարկեր	1,565,682	6,372,084	234,642	-
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	3,648,932	10,145,940	51,671	11,600
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր (բացի գյուղատնտեսական վարկերից)				
Սպառողական վարկեր	653,739	4,031,713	3,091,240	94,959
Հիփոթեքային վարկեր	1,107,463	2,486,306	1,530	-
Վարկային քարտեր, Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	66,637	341,365	483,868	-
Գյուղատնտեսական վարկեր հաճախորդներին				
Գյուղատնտեսական վարկեր՝ մանրածախ	890,529	7,347,419	1,287,009	-
Գյուղատնտեսական վարկեր՝ կորպորատիվ	50,404	94,977	471	-
Ընդամենը	7,983,386	30,819,804	5,150,431	106,559

2022թ.	Գերապահովված ակտիվներ		Թերապահովված ակտիվներ	
	Ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը	Գրավի արժեքը	Ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը	Գրավի արժեքը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ակտիվներ				
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր				
ՓՄՁ վարկեր	3,080,802	23,275,603	334,822	12,473
Վարկեր խոշոր կորպորատիվ հաճախորդներին	1,120,277	4,854,609	-	-
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր (բացի գյուղատնտեսական վարկերից)				
Սպառողական վարկեր	713,516	4,039,165	2,999,372	48,927
Հիփոթեքային վարկեր	949,721	2,072,983	-	-
Վարկային քարտեր, Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	126,792	4,852,881	514,698	-
Գյուղատնտեսական վարկեր հաճախորդներին				
Գյուղատնտեսական վարկեր՝ մանրածախ	383,307	2,172,272	1,468,835	-
Գյուղատնտեսական վարկեր՝ կորպորատիվ	501,145	3,416,198	192,615	-
Ընդամենը	6,875,560	44,683,711	5,510,342	61,400

Գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների բացակայության դեպքում Փոլ 3-ի հաճախորդներին տրված վարկերի առանձին արժեզրկման համար ԱՎԿ-ն 2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կլինել ավելի մեծ՝ հետևյալ գումարների չափով:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Կորպորատիվ վարկեր	3,378,154	2,985,445
Հիփոթեքային վարկեր	29,681	70,262
Ընդամենը	3,407,835	3,055,707

Գրավադրված ակտիվներ. 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված 18,522,556 հազ. ՀՀ դրամ համախառն արժեքով վարկերը (2022 թ.՝ 20,083,903 հազար ՀՀ դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառու միջոցների համար (տես Ծանոթագրություն 20):

Խմբի սեփականության անցած գրավ. Տարվա ընթացքում Խումբը բռնագանձել է 228,766 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 225,706 հազ. ՀՀ դրամ) գնահատված արժեքով գրավի առարկա: Խումբը գտնվում է դրանց վաճառքի փուլում: Խմբի քաղաքականությունն է՝ օտարել բռնագանձված գույքը ընդունված կարգով: Ստացված դրամական միջոցներն ուղղվում են չմարված պահանջի նվազեցմանը կամ մարմանը: Խումբը սովորաբար չի զբաղեցնում բռնագանձված գույքը իր գործունեության նպատակով:

Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում. 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երրորդ կողմ հանդիսացող տասը խոշորագույն վարկառուներին տրամադրված վարկերի գումարը կազմել է 50,311,281 հազ. ՀՀ դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 10.98%-ը) (2022թ.՝ 29,825,465 հազ. ՀՀ դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 7.2%-ը): Այս փոխառությունների նկատմամբ ճանաչվել է 109,034 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2022թ.՝ 87,213 հազ. ՀՀ դրամ) պահուստ:

Վարկերը առավելապես տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ֆիզիկական անձինք	252,134,658	251,340,679
Սննդի և ըմպելիքների արտադրություն	52,728,234	43,802,720
Առևտուր	40,633,968	38,320,765
Շինարարություն	40,810,661	31,050,322
Արտադրություն	9,913,225	10,227,201
Գյուղատնտեսություն	19,497,697	16,815,193
Տրանսպորտ	5,281,665	4,939,521
Ֆինանսական հատված	8,271,891	4,519,114
Էներգիա	8,936,603	3,763,173
Այլ	19,984,729	6,972,630
Արժեզրկման գծով պահուստ	(5,265,242)	(5,432,521)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով, գումար	452,928,089	406,318,797

12 Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ֆինանսական վարձակալություն կորպորատիվ հաճախորդներին	78,235,588	47,807,779
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	5,947,183	6,158,767
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	84,182,771	53,966,546
Արժեզրկման գծով պահուստ	(776,345)	(543,325)
Զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում, հանած արժեզրկումը	83,406,426	53,423,221

Խումբը վարձակալություններ է տվել ֆիզիկական անձանց, փոքր և միջին ձեռնարկություններին, տնտեսության տարբեր ոլորտներում գործող գյուղացիական տնտեսություններին սարքավորումներ և արտադրական ռեսուրսներ ձեռք բերելու համար:

Ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքի գումարում 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի շրջանակներում ձեռք բերված սարքավորումների գումարը գրոյական է (2022 թ.՝ 601,995 հազ. ՀՀ դրամ):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	52,594,052	790,565	581,929	53,966,546
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	48,149,469	-	-	48,149,469
Մարված ակտիվներ	(17,860,091)	206,038	(562,070)	(18,216,123)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	884,135	(860,958)	(23,177)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(223,237)	230,976	(7,739)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(702,073)	(156,894)	858,967	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	277,397	2,329	4,672	284,398
Դուրսգրում	-	-	(1,519)	(1,519)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	83,119,652	212,056	851,063	84,182,771

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	240,619	27,711	274,995	543,325
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	307,095	-	-	307,095
Մարված ակտիվներ	(20,805)	(1,609)	84,706	62,292
Տեղափոխումներ Փուլ 1	25,789	(18,085)	(7,704)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(2,997)	7,694	(4,697)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(29,999)	(6,810)	36,809	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(23,584)	(2,892)	207,139	180,663
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(147,115)	(255)	(93,950)	(241,320)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	108,384	(21,957)	222,303	308,730

Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության

Չեղչի հակադարձում (ճանաչված տոկոսային հասույթում)	-	-	(78,209)	(78,209)
Դուրսգրում	-	-	(1,519)	(1,519)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	1,128	39	2,851	4,018
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	350,131	5,793	420,421	776,345

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքերի հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք առ 1 հունվարի 2022թ.	29,985,478	1,278,736	624,131	31,888,345
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	35,908,638	-	-	35,908,638
Մարված ակտիվներ	(11,604,537)	(543,588)	(493,109)	(12,641,234)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	651,401	(651,401)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(1,064,355)	1,098,742	(34,387)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(154,357)	(340,380)	494,737	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(1,128,216)	(51,544)	(8,648)	(1,188,408)
Վերականգնում	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	-	(795)	(795)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	52,594,052	790,565	581,929	53,966,546

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	213,741	32,171	409,366	655,278
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	73,514	-	-	73,514
Մարված ակտիվներ	(17,962)	(2,663)	(70,504)	(91,129)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	13,758	(13,758)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(16,282)	40,655	(24,373)	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(6,453)	(7,375)	13,828	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքի վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(11,064)	(17,878)	123,885	94,943
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(1,894)	(2,343)	(190,726)	(194,963)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	33,617	(3,362)	(147,890)	(117,635)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղջի հակադարձում (ճանաչված տոկոսային հատկություն)	-	-	21,070	21,070
Դուրսգրում	-	-	(794)	(794)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(6,739)	(1,098)	(6,757)	(14,594)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	240,619	27,711	274,995	543,325

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի որակը. Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքերի վարկային որակի վերաբերյալ:

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին			
ոչ ժամկետանց	5,618,360	42,912	268,124
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	4,169	-
30-90 օր ժամկետանց	-	5,547	8,072
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	-
Ընդամենը համախառն վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	5,618,360	52,628	276,196
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(23,407)	(2,202)	(125,115)
Ընդամենը զուտ վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	5,594,953	50,426	151,081
Ֆինանսական վարձակալություն կորպորատիվ հաճախորդներին			
ոչ ժամկետանց	77,501,292	157,509	388,175
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	1,919	137,854
30-90 օր ժամկետանց	-	-	7,271
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	41,567
Ընդամենը համախառն վարձակալություն խոշոր կորպորատիվ հաճախորդներին	77,501,292	159,428	574,867
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(326,724)	(3,591)	(295,306)
Ընդամենը զուտ վարձակալություն խոշոր կորպորատիվ հաճախորդներին	77,174,568	155,837	279,561
Ընդամենը վարձակալության պորտֆել	82,769,521	206,263	430,642

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է տեղեկատվություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքերի վարկային որակի վերաբերյալ:

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին			
ոչ ժամկետանց	6,042,716	40,180	70,495
մինչև 30 օր ժամկետանց	944	162	1,236
30-90 օր ժամկետանց	-	728	774
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,532
Ընդամենը համախառն վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	6,043,660	41,070	74,037
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(36,345)	(1,164)	(41,200)
Ընդամենը զուտ վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	6,007,315	39,906	32,837
Ֆինանսական վարձակալություն կորպորատիվ հաճախորդներին			
ոչ ժամկետանց	46,550,157	734,802	366,679
մինչև 30 օր ժամկետանց	235	-	106,788
30-90 օր ժամկետանց	-	14,693	33,076
ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,349
Ընդամենը համախառն վարձակալություն խոշոր կորպորատիվ հաճախորդներին	46,550,392	749,495	507,892
Ակնկալվող վարկային կորստի պահուստ	(204,274)	(26,547)	(233,795)
Ընդամենը զուտ վարձակալություն խոշոր կորպորատիվ հաճախորդներին	46,346,118	722,948	274,097
Ընդամենը վարձակալության պորտֆելը	52,353,433	762,854	306,934

Գրավադրված ակտիվներ. 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքերը 15,101,748 հազ. ՀՀ դրամ համախառն արժեքով (2022 թ.՝ 15,888,376 հազ. ՀՀ դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառված միջոցների համար (տես Ծանոթագրություն 20):

Բռնագանձված ակտիվներ. Ժամանակաշրջանի ընթացքում բռնագանձված և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պահվող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 24,770 հազ. ՀՀ դրամ (2022 թ.՝ 30,795 հազ.ՀՀ դրամ):

Ֆինանսական վարձակալության պորտֆելի ճյուղային և աշխարհագրական վերլուծություն. Կորպորատիվ հաճախորդների գծով ֆինանսական վարձակալությունը հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդների գծով է, որոնք գործում են հետևյալ տնտեսական ոլորտներում.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Շինարարություն	23,114,134	12,799,029
Սննդի և խմիչքների արտադրություն	16,050,263	8,441,952
Գյուղատնտեսություն	8,468,466	7,585,991
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	5,879,346	6,158,767
Առևտուր	8,672,738	6,404,628
Ծառայությունները	7,429,747	5,123,983
Արտադրություն	9,416,904	4,623,227
Տրանսպորտ	4,479,002	2,027,441
Հիդրոէլեկտրակայաններ	106,293	142,381
Կաշվե իրերի արտադրություն	104,377	173,284
Ավիափոխադրումներ	-	149,466
Այլ	461,501	336,397
Արժեզրկման գծով պահուստ	(776,345)	(543,325)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	83,406,426	53,423,221

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է վարձակալության համախառն և զուտ ներդրումների մարման ժամկետը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Մինչև 1 տարի	1 - 2 տարի	2- 3 տարի	3 -4 տարի	4 - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Հազ. ՀՀ դրամ						
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	30,857,800	32,401,135	24,789,274	11,804,592	3,549,203	440,669
Չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ ֆինանսական վարձակալությունից	(8,697,907)	(6,341,551)	(3,235,181)	(1,130,625)	(229,132)	(25,506)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	22,159,893	26,059,584	21,554,093	10,673,967	3,320,071	415,163
Մինչև պահուստը	22,159,893	26,059,584	21,554,093	10,673,967	3,320,071	415,163

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է վարձակալության համախառն և զուտ ներդրումների մարման ժամկետը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Մինչև 1 տարի	1 - 2 տարի	2- 3 տարի	3 -4 տարի	4 - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Հազ. ՀՀ դրամ						
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	18,688,857	18,279,144	14,662,938	10,057,619	4,857,855	1,230,283
Չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ ֆինանսական վարձակալությունից	(5,362,090)	(4,172,926)	(2,558,453)	(1,237,650)	(379,336)	(99,695)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	13,326,767	14,106,218	12,104,485	8,819,969	4,478,519	1,130,588
Մինչև պահուստը	13,326,767	14,106,218	12,104,485	8,819,969	4,478,519	1,130,588

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

13 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների և ոչ նյութական ակտիվների տեղաշարժերը հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Անավարտ շինարարությո- ւն	Վարձակ ալ-ված գույքի վրա կատարվ ած կապիտ ալ ծախսեր	Սարքա- վորումներ	Հարմա- րանքներ և կցամա- սեր	Փոխա դ- րամիջ ոց-ներ	Ընդամենը Գույք, սարքա- վորումներ	Գույքի	Ծրագրային ապահովում և լիցենզիա- ներ	Օգտա- գործման իրավուն- քի ձևով ակտիվնե- ր	Ընդամենը
Արժեքը/վերագնահա- տված գումարը 31 դեկտեմբերի 2022թ.	15,520,458	367,180	812,734	9,522,712	3,295,862	537,600	30,056,546	18,132	7,966,795	3,846,303	41,887,776
Լրացումներ	448,737	1,209,398	547,668	2,177,770	509,655	134,807	5,028,035	-	785,185	1,340,678	7,153,898
Օտարումներ և դուրսգրումներ	(1,152,000)	-	-	(340,428)	(198,599)	(28,465)	(1,719,492)	(18,132)	(180,600)	(629,922)	(2,548,146)
Փոփոխություն Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի վրա	-	-	-	-	-	715	715	-	-	-	715
Արժեզրկման ծախս շահույթում կամ վնասում,	-	-	-	-	-	-	-	-	(3,217)	-	(3,217)
31 դեկտեմբերի 2023թ.	14,817,195	1,576,578	1,360,402	11,360,054	3,606,918	644,657	33,365,804	-	8,568,163	5,074,712	47,008,679
Կուտակված մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում 31 դեկտեմբերի 2022թ.	20,444	-	418,759	5,196,117	2,159,878	6,977	7,802,175	-	3,020,188	2,116,745	12,939,108
Մաշվածության գումարը	246,289	-	122,043	985,827	320,078	73,458	1,747,695	-	832,913	737,007	3,317,615
Օտարումներ և դուրսգրումներ	(14,848)	-	-	(317,030)	(172,735)	(5,355)	(509,968)	-	(88,741)	(560,994)	(1,159,703)
Վերագնահատման ազդեցությունը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի վրա Փոփոխություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 դեկտեմբերի 2023թ.	251,885	-	540,802	5,864,914	2,307,221	75,080	9,039,902	-	3,764,360	2,292,758	15,097,020

Չուտ հաշվեկշռային արժեք

31 դեկտեմբերի 2023թ.	14,565,310	1,576,578	819,600	5,495,140	1,299,697	569,577	24,325,902	-	4,803,803	2,781,954	31,911,659

Հազ. ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Անավարտ շինարարությո ուն	Վարձակալվա ծ գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	Սարքա- վորումնե ր	Հարմա- րանքնե ր և կցամա- սեր	Փոխադ- րամիջո ց-ներ	Ընդամեն ը Գույք, սարքա- վորումնե ր	Գույքի իլ	Ծրագրայի ն ապահո- վում և լիցենզիա- ներ	Օգտա- գործման իրավուն- քի ձևով ակտիվնե ր	Ընդամեն ը
Արժեքը/վերագնահատվ ած գումարը											
31 դեկտեմբերի 2021թ.	10,819,578	318,439	768,481	8,493,992	3,114,522	512,165	24,027,177	18,132	7,036,434	3,719,303	34,801,046
Լրացումներ	241,410	48,741	44,253	1,208,873	330,687	32,699	1,906,663	-	1,617,839	239,085	3,763,587
Օտարումներ և դուրսգրումներ	(71,000)	-	-	(180,153)	(149,347)	(12,631)	(413,131)	-	(95,678)	(102,221)	(611,030)
Վերագնահատման ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա*	1,198,699	-	-	-	-	14,118	1,212,817	-	-	-	1,212,817
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի վրա	3,331,771	-	-	-	-	(8,751)	3,323,020	-	-	-	3,323,020
Փոփոխություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(9,864)	(9,864)
Արժեզրկման ծախս շահույթում կամ վնասում,	-	-	-	-	-	-	-	-	(591,800)	-	(591,800)
31 դեկտեմբերի 2022թ.	15,520,458	367,180	812,734	9,522,712	3,295,862	537,600	30,056,546	18,132	7,966,795	3,846,303	41,887,776

**Կուտակված
մաշվածություն,**

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

ամորտիզացիա և արժեզրկում

31 դեկտեմբերի 2021թ.	23,746	-	327,764	4,514,149	2,063,247	35,034	6,963,940	-	2,464,501	1,643,046	11,071,487
Մաշվածության գումարը	208,009	-	90,995	794,627	213,377	61,332	1,368,340	-	651,364	589,895	2,609,599
Օտարումներ և դուրսգրումներ	-	-	-	(112,659)	(116,746)	(9,306)	(238,711)	-	(95,677)	(102,221)	(436,609)
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի վրա	(211,311)	-	-	-	-	(80,083)	(291,394)	-	-	-	(291,394)
Փոփոխություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(13,975)	(13,975)
31 դեկտեմբերի 2022թ.	20,444	-	418,759	5,196,117	2,159,878	6,977	7,802,175	-	3,020,188	2,116,745	12,939,108

Չուտ հաշվեկշռային արժեք

31 դեկտեմբերի 2022թ.	15,500,014	367,180	393,975	4,326,595	1,135,984	530,623	22,254,371	18,132	4,946,607	1,729,558	28,948,668

* Դրական վերագնահատման հիմնական պատճառը անշարժ գույքի իրական արժեքների զգալի աճն է: Նախկինում վերագնահատումից վնաս ունեցող, և այնուհետև վերագնահատմամբ աճ գրանցած հողվածները շահույթի և վնասի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են միայն նախկինում կուտակված վնասներին հավասար գումարներ:

2022թ. խումբը ներգրավել է անկախ գնահատող իր հողերի, շենքերի և փոխադրամիջոցների իրական արժեքը որոշելու համար: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական ապացույցների հիման վրա:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբը շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչել է չշահագործվող ծրագրային ապահովման համար 3,217 հազ. ՀՀ դրամի արժեզրկում (2022թ.՝ 591,800 հազ ՀՀ. դրամ) (Ծան. 31): Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվել են արժեզրկման թեստի արդյունքում:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Եթե հողը, շենքերը և փոխադրամիջոցները գնահատվել են սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա նրանց հաշվեկշռային արժեքը կլինի հետևյալը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Սկզբնական արժեք	11,214,144	12,354,402
Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում	(2,898,869)	(3,062,320)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	8,315,275	9,292,082

14 Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	6,498,202	6,198,921
Հետաձգված հարկային կրեդիտ	(125,065)	(451,700)
Շահութահարկի գծով ծախս	6,373,137	5,747,221

2023թ. ընթացիկ և հետաձգված հարկերի համար կիրառելի հարկային դրույքաչափը 18% է (2022թ.՝ 18%): Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափը տարբերվում է շահութահարկի՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափից: Օրենքով սահմանված դրույքաչափի հիման վրա շահութահարկի գծով ծախսի համաձայնեցումը իրականի հետ հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Շահույթ մինչև հարկումը	35,144,385	28,044,877
Օրենքով սահմանված հարկի դրույքաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով ծախս՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով	6,325,989	5,048,078
(Զհարկվող եկամուտ)/Չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	(26,404)	650,042
Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվների փոփոխություն	73,552	49,101
Շահութահարկի գծով ծախս	6,373,137	5,747,221

Չուտ չնվազեցվող ծախսերը բաղկացած են հարկման բազայի համեմատ չնվազեցվող ծախսերի 664,484 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2022 թ.՝ 808,649 հազ. ՀՀ դրամ) տարբերությունից և հարկման բազայի համեմատ չհարկվող եկամտի 690,888 հազ. ՀՀ դրամի չափով տարբերությունից (2022թ. դրամ 158,607 հազ.): Չնվազեցվող ծախսերը/եկամուտները հիմնականում վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից ստացված օգուտներին/վնասներին, աշխատակիցներին տրվող այլ հատուցումներին, ներկայացուցչական որոշ ծախսերին, որոշ անդամավճարներին, պայմանական պարտավորությունների պահուստին և այլն: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Ժամանակավոր տարբերությունների ծագում և հակադարձում	Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	Ժամանակավոր տարբերությունների ծագում և հակադարձում	Մնացորդ առ 1 հունվարի 2023թ.		
Հազ. ՀՀ դրամ	Մնացորդ առ 1 հունվարի 2022թ.	Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվե-տվություն-նում	Այլ համա-պարփակ ֆինանսական արդյուն-քի մասին հաշվե-տվությունում	Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվե-տվություն-նում	Այլ համա-պարփակ ֆինանսական արդյուն-քի մասին հաշվե-տվությունում	
Հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	9,575	-	9,575	(8,327)	- 1,248
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	(52,883)	-	(52,883)	24,105	- (28,778)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(9,358)	14,690	-	5,332	(32,306)	- (26,974)
Ներդրումային արժեթղթեր	(713,292)	210,624	57,842	(444,826)	(240,815)	176,753 (508,888)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(104,343)	(361,035)	-	(465,378)	(44,017)	- (509,395)
Ֆինանսական վարձակալություն	61,522	(52,953)	-	8,569	29,435	- 38,004
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	(150,497)	(33,705)	9,562	(174,640)	(74,263)	(17,310) (266,213)
Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(736,103)	(231,241)	(330,678)	(1,298,022)	674,084	(127) (624,065)
Այլ ակտիվներ	49,532	34,003	-	83,535	(95,216)	- (11,681)
Այլ փոխառու միջոցներ	(30,374)	314,359	-	283,985	239,523	- 523,508
Այլ պարտավորություններ	369,671	694,306	-	1,063,977	(325,907)	- 738,070
Այլ ֆինանսական գործիքներ						
ամորտիզացված արժեքով և պահուստներ	58,286	(94,040)	-	(35,754)	(21,231)	- (56,985)
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, գույտ	(1,204,956)	451,700	(263,274)	(1,016,530)	125,065	159,316 (732,149)

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ճանաչված խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(732,149)	(1,016,530)

15 Վարկային կորստի գծով ծախսի հակադարձում

Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունում ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ հատկացումները.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7	46,192				46,192
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	54,709				54,709
Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր	10	-	28,335	-		28,335
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	155,115	(271,655)	-		(116,540)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	11	102,984	(35,216)	305,158	14,647	387,573
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12	(108,384)	21,957	(222,303)		(308,730)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	16	(6,167)				(6,167)
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	25	(6,860)		-	-	(6,860)
Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ	25	26,330	674	305		27,309
Վերականգնում դուրս գրված վարկերից				460,148		460,148
Ընդամենը վարկային կորստի գծով պահուստի հակադարձում		263,919	(255,905)	543,308	14,647	565,969

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վարկային կորստի ծախսերի հակադարձումը հիմնականում պայմանավորված է դրական մակրոտնտեսական ակնկալիքներով:

Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունում ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ հատկացումները.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7	68,891	-	-	-	68,891
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	(55,158)	-	-	-	(55,158)
Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր	10	62,680	(79,196)	-	-	(16,516)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող		406,898	(651,461)	-	-	(244,563)

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

պարտքային արժեթղթեր	10					
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	11	710,533	392,895	1,182,756	38,563	2,324,747
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ Այլ ֆինանսական ակտիվներ	12	(33,617)	3,362	147,890	-	117,635
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	16	(5,983)	-	(11,005)	-	(16,988)
Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ	25	(744)	-	-	-	(744)
	25	109,355	2,224	1,560	-	113,139
Ընդամենը վարկային կորստի գծով պահուստի հակադարձում		1,262,855	(332,176)	1,321,201	38,563	2,290,443

16 Այլ ակտիվներ

Այլ ակտիվները ներառում են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Այլ դեբիտորական պարտքեր	2,812,029	1,557,207
Արժեզրկման գծով պահուստ	(30,436)	(27,831)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,781,593	1,529,376
Վարձակալված գույքի մատակարարներին վճարվող կանխավճարներ	7,372,935	8,062,460
Շենքի կառուցման համար վճարված կանխավճարներ	2,915,374	2,915,374
Հետաձգված հատուցումներ աշխատակիցներին՝ անձնակազմին տրված փոխառություններ	2,603,822	-
Վարձակալության ենթակա գույք	1,423,473	464,625
Բռնագանձված ակտիվներ	1,468,026	1,542,858
Կանխավճարներ մատակարարներին	1,200,198	910,537
Հաշվանցման ենթակա ԱԱՀ	593,542	943,755
Պաշարներ	339,279	273,013
Ֆինանսական վարձակալության գծով վերադարձված գույք	24,770	30,795
Այլ	189,275	222,231
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	18,130,694	15,365,648
Հանած՝ արժեզրկման գծով ծախս	(656,841)	(780,144)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	20,255,446	16,114,880

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	27,831	-	27,831
Ստեղծված կամ վերականգնված նոր ակտիվներ (զուտ)	6,167	-	6,167
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(3,562)	3,562	-
Դուրսգրում	-	(3,562)	(3,562)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	30,436	-	30,436

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	21,848	-	21,848
Ստեղծված կամ վերականգնված նոր ակտիվներ (զուտ)	16,988	-	16,988
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(11,005)	11,005	-
Դուրսգրում		(11,005)	(11,005)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	27,831	-	27,831

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի վերլուծությունը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Մնացորդ տարեսկզբին	780,144	755,150
Զուտ ծախս	(123,303)	24,994
Մնացորդ տարեվերջին	656,841	780,144

17 Բանկերից ներգրավված միջոցներ

Բանկերից ներգրավված միջոցները ներառում են հետևյալը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Միջազգային բանկերից ստացված վարկեր	492,851	469,764
Թղթակցային հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ այլ բանկերում	590,422	417,662
Բանկերում կարճաժամկետ տեղաբաշխումներ	69,621	19,951
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	-	6,026,642
ՀՀ այլ բանկերից ստացված վարկեր	-	3,003,615
Ընդամենը բանկերից ներգրավված միջոցներ	1,152,894	9,937,634

18 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները ներառում են հետևյալը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
Մանրածախ	81,657,650	65,375,020
Կորպորատիվ	107,126,904	113,678,747
Զմարված գործարքներ	1,791,580	6,278,586
Ժամկետային ավանդներ		
Մանրածախ	226,657,523	175,670,130
Կորպորատիվ	85,369,264	62,909,841
Ընդամենը	502,602,921	423,912,324
Երաշխիքների գծով որպես ապահովվածություն պահվող	2,887,611	1,574,261

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների 98,508,356 հազ. ՀՀ դրամի (20%) ընթացիկ հաշիվները և ավանդները պայմանավորված են տասը խոշորագույն հաճախորդների հաշվին (2022թ.՝ 80,478,569 հազ. ՀՀ դրամ (19%):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբն ունի երկու հաճախորդ (2022թ. դեկտեմբերի 31. երկու հաճախորդ), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 59,546,811 հազ. ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2022թ.՝ 49,815,645 հազ. ՀՀ դրամ):

Զմարված գործարքները ներառում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չմարված գումարները խմբի հաճախորդների հաշիվներում: Այս գումարը մարվել է 2024թ. հունվարի առաջին աշխատանքային օրերին:

Համաձայն Հայաստանի օրենսդրության, խումբը պարտավոր է ավանդները մարել ավանդատուի պահանջով: Եթե ժամկետային ավանդը մարվում է ավանդատուի պահանջով մինչև մարման ժամկետը, ապա դրա նկատմամբ տոկոսները վճարվում են ցպահանջ ավանդների տոկոսադրույքի հիման վրա, եթե պայմանագրում այլ տոկոսադրույք նախատեսված չէ:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

19 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերի կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	21,087,118	5,398,074
Մուրհակներ	-	807,986
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21,087,118	6,206,060

2023 թվականի մարտի 1-ից հունիսի 30-ը խումբը թողարկել է ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսեր՝ 12,178,400 հազ. ՀՀ դրամ անվանական արժեքով (2022թ.՝ 3,000,000 ՀՀ դրամ) և 8,932,100 ԱՄՆ դոլար (2022թ.՝ 5,000 ԱՄՆ դոլար) անվանական արժեքով:

Թողարկված ներքին պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքի կազմը.

	2023թ.	2022թ.
ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսեր	15,399,023	3,192,719
ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսեր	5,688,095	2,205,355
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21,087,118	5,398,074

Տեղաբաշխված պարտատոմսերի տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքը և մարման ժամկետները հետևյալն են.

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Մարման ամսաթիվը
2023թ. թողարկված պարտատոմսեր	11.5%	5.0%	2026
2022թ. թողարկված պարտատոմսեր	11.0%	5.0%	2025

20 Այլ փոխառու միջոցներ

Այլ փոխառու միջոցների կազմը ներառում է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	56,235,736	44,636,290
Փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից	33,097,468	35,187,132
Փոխառություններ տեղական ֆինանսական հաստատություններից	2,895,519	2,926,091
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,896,371	1,573,639
Այլ փոխառու միջոցներ	95,125,094	84,323,152

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառությունները ներառում են ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով փոխառություններ մի քանի ֆինանսավորման ծրագրերով, որոնք ենթակա են մարման 2024թ-ից մինչև 2041թ.:

ՀՀ կառավարությունից ստացված փոխառությունները հիմնականում ներառում են ՀՀ ԿԲ վերաֆինանսավորման ծրագրերով տրամադրված ՀՀ դրամով փոխառությունները, որոնք ենթակա են մարման 2024-2033 թվականների ընթացքում:

Տեղական ֆինանսական հաստատություններից ստացված փոխառությունները ներառում են են հիփոթեքային վարկերի վերաֆինանսավորման ծրագրերով դրամային փոխառություններ՝ որոնք ենթակա են մարման 2024-2035թթ. ընթացքում:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերը և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները՝ 33,624,305 հազ. ՀՀ դրամ համախառն արժեքով (2022 թ.՝ 35,972,279 հազ. ՀՀ դրամ) ծառայում են որպես գրավ ՀՀ կառավարության և Հայաստանի ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառությունների համար (տես ծանոթագրություններ 11 և 12):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբն ունի այլ փոխառու միջոցներ երկու գործընկերներից (2022թ.՝ հինգ գործընկերներից), որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են սեփական

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

կապիտալի 10%-ը: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 53,903,170 հազ. ՀՀ դրամ (2022 թ.՝ 77,167,285 հազ. ՀՀ դրամ):

Պայմանագրային դրույթների խախտում. 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբը պահպանել է պայմանագրերի պայմանները:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ. Ստորև բերված են վարձակալության պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և ժամանակաշրջանի ընթացքում փոփոխությունները.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Առ 1 հունվարի	1,573,639	2,091,196
Լրացումներ	1,340,678	239,085
Փոփոխություն	517,653	156,815
Տոկոսների հավելում	234,652	107,690
Վճարումներ	(886,401)	(658,362)
Փոխարժեքային վնաս/օգուտ	159,491	(260,564)
Պայմանագրի դադարեցում	(43,341)	(102,221)
Առ 31 դեկտեմբերի	2,896,371	1,573,639

2023թ. խումբն ունեցել է վարձակալության գծով դրամական միջոցների ընդհանուր արտահոսք՝ 909,847 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 717,033 հազ. ՀՀ դրամ): Խումբը 2023թ. ունեցել է նաև անկանխիկ հավելումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների և վարձակալական պարտավորությունների նկատմամբ՝ 1,340,678 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2022 թ.՝ 239,085 հազ. ՀՀ դրամ):

21 Ստորադաս վարկեր

2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբն ունի ստորադաս վարկեր՝ 12,661,577 հազ. ՀՀ դրամ համախառն գումարով (2022 թ.՝ 7,805,036 հազ. ՀՀ դրամ): Ստորադաս վարկերը ներառում են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով արտահայտված վարկերը՝ 2027-2030թթ. մարման ժամկետով և 5.8%-ից մինչև 8.8% տոկոսադրույքով:

22 Այլ պարտավորություններ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Կրեդիտորական պարտքեր	3,603,247	3,998,386
Աշխատավարձի գծով կրեդիտորական պարտքեր	5,184,045	4,321,118
Պարտավորությունների գծով պահուստ	-	2,666,591
Կենսաթոշակային պարտավորություններ	-	3,307,766
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով պահուստ	8,764	2,152
Վարկային բնույթի պարտավորությունների գծով պահուստ	65,987	92,611
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	8,862,043	14,388,624
Վարձակալներից ստացված կանխավճարներ	2,876,064	2,982,241
Շահութահարկից բացի այլ հարկային պարտավորություններ	825,490	811,643
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին վճարվելիք միջոցներ	186,327	131,143
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	149,916	114,288
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	4,037,797	4,039,315
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	12,899,840	18,427,939

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտավորությունների պահուստը ներառում է խմբի դեմ ներկայացված որոշակի իրավական պահանջների գծով պահուստ 2,666,591 հազ. ՀՀ դրամ: Բանկի բողոքը բավարարվել է և որոշումը վերջնական է: Գումարը ներկայացված է այլ արժեզրկման և պահուստների հակադարձում/(ծախս) տողում (տե՛ս ծանոթագրություն 32):

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Պարտավորությունների գծով պահուստների շարժը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	Ընդամենը
Իրավական հայցապահանջի գծով պահուստ		-
Հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		-
Շահույթին կամ վնասին վերագրվող ավելացումներ	32	2,666,591
Հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2,666,591
Հակադարձում		(2,666,591)
Հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		-

23 Կապիտալ

Թողարկված կապիտալ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իմբի բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 22,312,000 հազ. ՀՀ դրամ: Հայտարարված, թողարկված և շրջանառվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 22,312,000 սովորական բաժնետոմսերից (2022թ.՝ 22,312,000 սովորական բաժնետոմս), որոնց յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը կազմում է 1,000 ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 1,000 ՀՀ դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և քվեարկել իմբի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի բաժնետերերի ցանկը ներկայացված է Ծանոթագրություն 1-ում:

Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից աճ

Հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների վերագնահատումից աճը ներառում է մինչև հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը դրանց կուտակային դրական վերագնահատված արժեքը:

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Իմբի չվերահսկող բաժնեմասը

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

2021թ. հունիսին իմբի աշխատակիցներն ստացան Բանկի 147,530 սովորական բաժնետոմս «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ից՝ տրամադրման ամսաթվի դրությամբ յուրաքանչյուրը 12,591 ՀՀ դրամ իրական արժեքով, անվճար և առանց որևէ պայմանի:

Գործարքի արդյունքում դուստր ձեռնարկությունում չվերահսկող մասնաբաժինը աճեց մինչև 7.95%, ընկերության մասնաբաժինը նվազեց մինչև 92.05%:

2023թ. հունիսին իմբի աշխատակիցներն ստացան Բանկի 134,430 սովորական բաժնետոմս «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ից՝ տրամադրման ամսաթվի դրությամբ յուրաքանչյուրը 12,591 ՀՀ դրամ իրական արժեքով, անվճար և առանց որևէ պայմանի:

Գործարքի արդյունքում դուստր ձեռնարկությունում չվերահսկող մասնաբաժինը աճեց մինչև 2.44%, ընկերության մասնաբաժինը նվազեց մինչև 81.35%: Տես Ծանոթագրություն 24:

Դուստր ձեռնարկությունում բաժնեմասնակցության ավելացում

Տարվա ընթացքում իմբի մասնաբաժինը նվազել է մինչև 81.35%՝ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների արդյունքում:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2023 թվականին «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն նաև ձեռք է բերել «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի 14,471 սովորական բաժնետոմս՝ 199,602 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով, 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Գործարքի արդյունքում դուստր ձեռնարկությունում չվերահսկող բաժնեմասը նվազել է մինչև 0.27% և խմբի մասնաբաժինը կազմել է 81.62%:

Դուստր ձեռնարկության կողմից վճարված շահաբաժիններ չվերահսկող բաժնեմասի գծով

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի կողմից 2023թ. և 2022թ. չվերահսկող բաժնեմասի գծով վճարված շահաբաժինները կազմել են՝ համապատասխանաբար 712,838 հազ. ՀՀ դրամ և 537,421 հազ. ՀՀ դրամ:

24 Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

«ԱԿԲԱ Բանկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության կապիտալում աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագիր

2021թ. հունիսին «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ն և «ԱԿԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ն հայտարարեցին «ԱԿԲԱ Բանկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության կապիտալում աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագրի մեկնարկի մասին (այսուհետ՝ Ծրագիր)՝ որպես «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի և «ԱԿԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի առանցքային և հավատարիմ աշխատակիցների վարձատրման, պարգևատրման, առաջխաղացման, մարդկային ռեսուրսների կառավարման համակարգի բաղկացուցիչ մաս:

Ծրագրի շրջանակներում «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի և «ԱԿԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի աշխատակիցներին կտրամադրի Բանկի 300,000 (երեք հարյուր հազար) սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2021թ. հունիսին խմբի աշխատակիցները «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ից ստացել են Բանկի 145,980 սովորական բաժնետոմս, իսկ 2023թ. հունիսին՝ 133,380 սովորական բաժնետոմս՝ տրամադրման ամսաթվի դրությամբ յուրաքանչյուրը 12,591 ՀՀ դրամ իրական արժեքով, անվճար և առանց որևէ պայմանի:

2023 թվականի հունիսի 30-ի դրությամբ, ծրագրի երկու փուլերի արդյունքում խմբի աշխատակիցներին տրամադրված բաժնետոմսերի ընդհանուր իրական արժեքը 3,517,422 հազ. ՀՀ դրամ է, որից 440,927 հազ. ՀՀ դրամը ճանաչվել է որպես անձնակազմի գծով ծախս 2023թ. համախմբված հաշվետվությունում (2022 թ. 624,238 հազ.ՀՀ դրամ) և որպես բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ՝ սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Ընկերությունը ներգրավել է անկախ խորհրդատուի բաժնետոմսերի իրական արժեքը գնահատելու համար: Բաժնետոմսերի գնահատման համար օգտագործվել է շահաբաժինների գեղջման մեթոդը, որ ներառում է.

- Ֆինանսական մոդելի ընդհանուր ենթադրությունների և կառուցվածքի որոշում.
- Բանկի և նրա դուստր ձեռնարկությունների հաշվեկշռի կանխատեսում.
- Բանկի և նրա դուստր ձեռնարկությունների ֆինանսական արդյունքի կանխատեսում.
- Շահաբաժինների կանխատեսում՝ հաշվի առնելով կապիտալի համարժեքության և իրացվելիության պահանջները.
- Չեղջի դրույքաչափի որոշում.
- Բանկի մնացորդային արժեքի որոշում.
- Ֆինանսական արդյունքների կանխատեսման մեջ չներառված ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծություն.
- Բանկի սեփական կապիտալի 100%-ի հաշվարկ:

Չեղջման դրույքը որոշվել է համանման բանկի բաժնային գործիքներից պահանջվող եկամտաբերության դրույքի հիման վրա:

25 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Գործառնական միջավայր. Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ՝ աջակցելու խմբի բիզնեսի կայունությանը ներկա պայմաններում:

Իրավական միջավայր. Իր բնականոն գործունեության ընթացքում խմբի դեմ կարող են հարուցվել դատական հայցեր և պահանջներ: Ղեկավարության համոզմամբ նման հայցերի և պահանջների արդյունքում ծագող հնարավոր պարտավորությունները (առկայության դեպքում) էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա խմբի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության արդյունքների վրա:

Հարկային միջավայր. ՀՀ-ում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնութագրվում է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն անորոշ են, հակասական և ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տուկոսային վճարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմինների կողմից լրացուցիչ հարկերի, տուգանքների կամ տուգանքների գծով պարտավորություններ չեն կարող առաջադրվել, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները կարող են ՀՀ-ում ստեղծել ավելի էական հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը կարծում է, որ հարկային պարտավորությունները կատարվել են պատշաճ կերպով՝ հիմնվելով Հայաստանի գործող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել, և ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը, եթե իշխանությունները հաջողությամբ իրականացնեին իրենց մեկնաբանությունները, կարող էր զգալի լինել:

Վարկային բնույթի պարտավորություններ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խմբի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Վարկային բնույթի պարտավորություններ		
Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ	29,184,533	30,658,218
Ակրեդիտիվներ	3,786,483	760,942
Վարկային պարտավորություններ	23,660,835	23,004,352
Ֆինանսական երաշխիքներ	4,676,098	121,867
Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	61,307,949	54,545,379

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Վարկեր և վարկային գծեր և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	89,281	(905)	4,483	92,859
Նոր ակտիվներ	22,733			22,733
Ժամկետանց ակտիվներ	(25,789)	(416)	(1,912)	(28,117)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	186	(186)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(282)	282	-	-

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տեղափոխումներ Փուլ 3	(845)	(67)	912	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(146)	190	1,346	1,390
ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(22,187)	(477)	(651)	(23,315)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	406	6	25	437
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	63,357	(1,573)	4,203	65,987

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Վարկեր և վարկային գծեր և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ <i>Յազ. 33 դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	202,626	1,407	6,212	210,245
Նոր ակտիվներ	43,757	-	-	43,757
Ժամկետանց ակտիվներ	(78,279)	(2,056)	(3,759)	(84,094)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	692	(692)	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(789)	789	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(1,185)	(43)	1,228	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(599)	256	1,085	742
ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(72,952)	(478)	(114)	(73,544)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(3,990)	(88)	(169)	(4,247)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	89,281	(905)	4,483	92,859

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ <i>Յազ. 33 դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	23,551,514	8,800	326,847	23,887,161
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	27,997,976	-	-	27,997,976
Մարված ակտիվներ	(19,444,488)	(8,800)	(308,433)	(19,761,721)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(573,493)	573,493	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(274,215)	-	274,215	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	31,257,294	573,493	292,629	32,123,416

Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ <i>Յազ. 33 դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,896	-	8	1,904
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	9,558	-	-	9,558
Մարված ակտիվներ	(2,637)	-	(8)	(2,645)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(13)	13	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(5)	-	5	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	(4)	-	(4)
ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(49)	-	-	(49)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	-	-	-	-

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	8,750	9	5	8,764

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13,888,264	5,000	237,458	14,130,722
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	20,904,641	-	-	20,904,641
Մարված ակտիվներ	(10,871,975)	(5,000)	(154,983)	(11,031,958)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	(8,800)	8,800	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(244,372)	-	244,372	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(116,244)	-	-	(116,244)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	23,551,514	8,800	326,847	23,887,161

Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,609	-	9	1,618
Ժամանակահատվածի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող փոփոխություններ.				
Ստեղծված կամ նոր ձեռքբերված ակտիվներ	1,833	-	-	1,833
Մարված ակտիվներ	(1,476)	-	(6)	(1,482)
Տեղափոխումներ Փուլ 1	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 2	-	-	-	-
Տեղափոխումներ Փուլ 3	(6)	-	6	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-	-	-
ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործված մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(61)	-	-	(61)
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(3)	-	-	(3)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	1,896	-	9	1,905

26 Չուտ տոկոսային եկամուտ

Չուտ տոկոսային եկամտի կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	63,207,307	50,140,816
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերով ստացվելիք գումարներ	2,345,126	281,069
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	861,244	165,688
Այլ	190,862	1,460
	66,604,539	50,589,033
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Պարտքային գործիքներ	2,066,383	1,317,522
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	68,670,922	51,906,555
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	10,190,524	5,722,526
Այլ տոկոսային եկամուտ	254,916	130,240
Այլ տոկոսային եկամուտ	10,445,440	5,852,766
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	79,116,362	57,759,321

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22,474,872	15,565,133
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ,		
բացառությամբ վարձակալության պարտավորությունների	7,668,704	7,169,520
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,351,543	252,100
Հետգնման պայմանագրերով վճարման ենթակա գումարներ	199,908	475,780
Այլ	40,960	673,756
Արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային ծախս	31,735,987	24,136,289
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	234,652	107,690
Տոկոսային ծախս	31,970,639	24,243,979
Չուտ տոկոսային եկամուտ	47,145,723	33,515,342

27 Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամտի կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման և գործարքների վճարներ	9,081,044	6,031,224
Դրամական փոխանցումներ	1,183,662	1,404,119
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	1,004,237	568,406
Ընթացիկ հաշվի վճարներ	595,825	281,068
Կանխիկացման ծառայություններ	478,226	731,665
Միջնորդավճարներ՝ որպես ապահովագրական գործակալ հանդես գալու գծով	368,697	225,424
Այլ	226,314	312,903
Միջնորդավճարներ վարձակալության գույքի մատակարարներից	252,715	148,649
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	13,190,720	9,703,458
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	4,629,582	3,093,747
Այլ	316,835	241,179
Դրամական փոխանցումներ	146,893	316,813
Միջնորդավճարների գծով ծախս	5,093,310	3,651,739
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	8,097,410	6,051,719

28 Այլ եկամուտ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Այլ ակտիվների վաճառքից ստացված միջոցներ, զուտ	134,566	55,708
Քարտով գործարքներից ստացված եկամուտ, զուտ	117,195	1,937
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրումից եկամուտ	95,566	33,326
Ստացված փոխհատուցում	27,841	-
Շահաբաժիններ	3,185	9,199
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	1,394	1,077
Հողի և շենքերի վաճառքից օգուտ	-	1,212,817
Այլ	472,973	132,936
Ընդամենը այլ եկամուտ	852,720	1,447,000

29 Այլ գործառնական ծախսեր

Գործառնական այլ ծախսերը ներառում են.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	693,668	485,210
Վարկի հավաքագրման գծով ծախսեր	265,840	367,100
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	209,150	150,469
Ինկասացիոն ծախսեր	205,715	232,930
Շահութահարկից բացի այլ հարկեր	178,594	342,734
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի վճարումներ	112,250	78,848
Անդամակցության վճարներ	402,060	45,480

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Արժեթղթերի ռեեստրի վարման վճար	19,503	13,288
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	2,317	8,433
Այլ	959,582	721,903
Այլ գործառնական ծախսեր	3,048,679	2,446,395

30 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Գովազդային և մարքեթինգային ծառայություններ	903,930	876,962
Վերանորոգում և սպասարկում	1,280,072	854,530
Ծրագրային ապահովման սպասարկման ծախս	431,020	484,258
Կապի ծառայություններ	414,612	358,974
Անվտանգություն	324,206	303,442
Կառավարչական այլ ծախսեր	280,121	110,150
Կոմունալ ծառայություններ և գրասենյակային պարագաներ	267,551	254,693
Ապահովագրություն	221,553	191,136
Ներկայացուցչական ծախսեր	265,251	182,632
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	23,446	58,671
Այլ	537,156	380,446
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	4,948,918	4,055,894

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հսումբը ճանաչել է 5,048 հազ. ՀՀ դրամ կարճաժամկետ վարձակալության և 18,398 հազ. ՀՀ դրամ ցածրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով ծախսեր (2022թ.՝ 6,381 հազ. ՀՀ դրամ կարճաժամկետ վարձակալության գծով ծախս և 52,290 հազ. ՀՀ դրամ՝ ցածրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով ծախս):

«Այլ» տողը ներառում է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ֆինանսական տարվա համար հսմբին մատուցված աուդիտորական ծառայությունների վճարը՝ 88,518 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2022թ.՝ 86,178 հազ. ՀՀ դրամ), աուդիտ չհանդիսացող՝ հավաստման ծառայություններ՝ 7,200 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2022թ.՝ գրո) և աուդիտ չհանդիսացող այլ ծառայություններ՝ 1,172 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2022թ.՝ գրո): Խմբի որոշ անդամների դեպքում նշված գումարները ԱԲՀ ներառյալ են:

31 Այլ արժեզրկման և պահուստների հակադարձում/(ծախս)

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Պարտավորությունների գծով պահուստի հակադարձում/(ծախս)		
(ծանոթագրություն 22)	2,663,662	(2,666,591)
Ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկման գծով ծախս	(3,217)	(591,800)
Բռնագանձված ակտիվների օտարումից արդյունք	123,303	(24,994)
Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով հակադարձում (ծախս)	2,783,748	(3,283,385)

32 Ռիսկերի կառավարում

Ներածություն. Ռիսկը բնորոշ է խմբի գործունեությանը, սակայն այն կառավարվում է ռիսկերի շարունակական նույնականացման, չափման և մոնիտորինգի գործընթացի միջոցով, որը վերահսկվում է կազմակերպության շրջանակներում համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից՝ հստակ դերերի բաշխմամբ: Այս գործընթացը կարգավորվում է ռիսկերի սահմանաչափերով, ինչը ենթակա է մշտական վերահսկողության: Խմբում կատարվում է ռիսկի ազդեցության կառավարման պատասխանատվության բաշխում, ընդ որում յուրաքանչյուր անձ պատասխանատու է իր իրավասության ներքո գտնվող ռիսկերի համար:

Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակա է հսումբը, վարկային, իրացվելիության, շուկայական (որը ներառում է առևտրային և ոչ առևտրային ռիսկերը) և գործառնական ռիսկերն են: Բացի այդ, հսումբը ուշադրությամբ հետևում է նոր առաջացող ռիսկերին, ինչպիսիք են կիբեռանվտանգության սպառնալիքները, և ապահովում է ռիսկերի կառավարման գործելակերպը կարգավորող չափանիշների պահպանումը: Կանոնավոր կերպով իրականացվում են այս ռիսկերի քանակական գնահատումներ՝ որոշումների կայացման գործընթացներին օժանդակելու և խմբի շահութաբերությունն ու կայունությունը պահպանելու նպատակով:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածքը. Ռիսկերի հայտնաբերման և վերահսկման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհուրդը: Այնուամենայնիվ, առկա են առանձին անկախ մարմիններ, որոնք պատասխանատու են ռիսկերի կառավարման և մոնիթորինգի համար:

Խորհուրդ. Բանկի խորհուրդը պատասխանատու է ընդհանուր ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և սկզբունքների հաստատման համար:

Խորհրդի ներքո՝ ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով. Վերանայում և հաստատում է ստանդարտները և վարկային ռիսկի կառավարումը կարգավորող այլ փաստաթղթերը: Սահմանում է վարկային ռիսկի ենթարկվածության համապատասխան սահմանաչափերը, ներառյալ ճգնաժամային իրավիճակներում կիրառվող սահմանափակումները՝ ելնելով կազմակերպության չափից, բարդության աստիճանից և ֆինանսական վիճակից, և նախագծում է համապատասխան հաստատման ընթացակարգեր, որոնց միջոցով կարգավորում են սահմանաչափի գերազանցման դեպքերը:

Գլխավոր գործադիր տնօրեն. Գլխավոր գործադիր տնօրենը պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի ընդհանուր գործընթացը վերահսկելու և կառավարելու համար:

Տնօրինության ներքո՝ ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով. Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի ռազմավարության մշակման և իրականացման սկզբունքների, շրջանակների, քաղաքականության և սահմանաչափերի մշակման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի հիմնարար խնդիրների համար և կառավարում ու վերահսկում է ռիսկերի հետ կապված համապատասխան որոշումները:

Ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության ստորաբաժանում. Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է բոլոր տեսակի ռիսկերի սահմանման, գնահատման, վերահսկողության և կառավարման համար: Անկախ վերահսկման գործընթաց ապահովելու համար, յուրաքանչյուր քայլից հետո ներկայացվում է հաշվետվություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժին. Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը պատասխանատու է խմբի ակտիվների և պասիվների և ընդհանուր ֆինանսական կառուցվածքի կառավարման համար: Այն նաև պատասխանատու է խմբի ֆինանսավորման և իրացվելիության ռիսկերի համար:

Ներքին աուդիտ. Խմբի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ խմբի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Ներքին Աուդիտի հանձնաժողովին:

Ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգեր. Տարբեր ռիսկերի վերլուծության և գնահատման ժամանակ Խումբն ընդունում է անհատական մոտեցում՝ կիրառելով վիճակագրական մոդելներ, զգայունության վերլուծություններ, ինչպես նաև վերլուծելով տարբեր ռիսկային ցուցանիշների դինամիկան և անհրաժեշտության դեպքում ձեռնարկելով համապատասխան միջոցներ: Մոդելները լրացուցիչ հակադարձ փորձարկում են անցնում՝ վավերականության ստուգման նպատակով: Խումբը նաև կիրառում է վատագույն դեպքի սցենարներ, որոնք կառաջանան այն դեպքում, երբ ծայրահեղ դեպքերը, որոնք քիչ հավանական է, որ տեղի կունենան, փաստացի տեղի են ունենում:

Ռիսկերի դիտարկումը և վերահսկումը հիմնականում իրականացվում է խմբի կողմից հաստատված սահմանաչափերի հիման վրա: Այն սահմանաչափերը արտացոլում են խմբի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական միջավայրը, ինչպես նաև այն ռիսկի մակարդակը, որը Խումբը պատրաստ է ընդունել՝ լրացուցիչ շեշտադրելով տնտեսության ընտրված ոլորտները: Բացի այդ, Խումբը դիտարկում և գնահատում է ընդհանուր ռիսկին ենթարկվելու առավելագույն մակարդակը բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործունեությունների գծով:

Բոլոր բիզնես ուղղություններին վերաբերող վարկային ռիսկի մասին տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերը վերլուծելու, վերահսկելու և վաղ հայտնաբերելու համար: Այս տեղեկատվությունը ներկայացվում և բացատրվում է Գլխավոր գործադիր տնօրենին, Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովին և բոլոր բիզնես ստորաբաժանումների ղեկավարներին: Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովին ներկայացված հաշվետվությունը ներառում է

ընդհանուր վարկային ռիսկին ենթարկվածության վերլուծություն, վարկերի համակենտրոնացման սահմանաչափերի դիտարկման արդյունքները, ճեղքվածքների (GAP) վերլուծություն, VaR գնահատում, իրացվելիության գործակիցներ և նպատակային ցուցանիշների վերլուծություն, սթրես թեստ վերլուծություն, ընդհանուր ռիսկի ախտորոշակի վերահսկում և ռիսկերի պրոֆիլի փոփոխությունները: Եռամսյակային կտրվածքով կազմակերպվում է ոլորտային, հաճախորդների և բիզնեսի ռիսկերի մանրամասն գեկուցում:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը քննարկում է ռիսկերի հետ կապված էական խնդիրները և հաստատում քայլերը՝ ուղղված դրանց նվազեցմանը և կառավարմանը: Խորհուրդը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի համապարփակ հաշվետվություն, որը պարունակում է կարևոր տեղեկատվություն խմբի ռիսկերի գնահատման և որոշումներ կայացնելու համար:

Ռիսկերի մանրամասն հաշվետվությունները պատրաստվում և տարածվում են կազմակերպության բոլոր մակարդակներում՝ ապահովելով կիրառելի և արդիական տեղեկատվության հասանելիություն յուրաքանչյուր ստորաբաժանման համար:

Պարբերական ծանուցումներ են տրվում ռիսկի սահմանաչափերի խախտման դեպքում՝ ելնելով խախտման տեսակից և հրատապությունից: Այս ծանուցումները փոխանցվում են խմբի համապատասխան ստորաբաժանումներին, ինչպես նաև գլխավոր գործադիր տնօրենին՝ քննարկելու և համապատասխան գործողություններ ձեռնարկելու համար:

Ռիսկերի նվազեցում. Որպես իր ընդհանուր ռիսկերի կառավարման մաս, Խումբն օգտագործում է ածանցյալ գործիքներ և այլ գործիքներ՝ տոկոսադրույքների և արտադրության փոխարժեքի փոփոխություններից առաջացող ռիսկը, կապիտալի և վարկային ռիսկերը, ինչպես նաև կանխատեսվող գործարքներից առաջացող ռիսկերը կառավարելու համար:

Խումբն ակտիվորեն օգտագործում է գրավադրումները՝ իր վարկային ռիսկերը նվազեցնելու համար:

Ռիսկերի գերկենտրոնացում. Ռիսկի համակենտրոնացումը ի հայտ է գալիս այն դեպքում, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են համանման գործունեություն, կամ երբ գործունեությունը վարում են մեկ աշխարհագրական տարածաշրջանում, կամ երբ գտնվում են համանման տնտեսական գործոնների ազդեցության ներքո, որոնց հետևանքով իրենց պարտավորությունների կատարումը համանման կերպ է արձագանքում տնտեսական, քաղաքական և այլ պայմանների փոփոխությանը: Ռիսկի համակենտրոնացումը արտացոլում է խմբի գործունեության արդյունքների համեմատական զգայունությունն այն պայմանների նկատմամբ, որոնք ազդում են որոշակի ոլորտի կամ աշխարհագրական տարածաշրջանի վրա:

Ռիսկի գերկենտրոնացումից խուսափելու նպատակով խմբի քաղաքականությունը և ընթացակարգերը ներառում են յուրահատուկ սկզբունքներ, որոնք ուղղված են առավելագույն կերպով դիվերսիֆիկացված պորտֆելի ապահովմանը: Վարկային ռիսկերի հայտնաբերված համակենտրոնացումները համապատասխանաբար վերահսկվում և կառավարվում են:

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի դեպքում Խումբը կարող է կրել վնաս, հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Խումբը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Խումբը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների

պարբերաբար վերանայումը: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը Խմբին թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի նկատմամբ, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից ծագող վարկային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

Վարկային պարտավորությունների հետ կապված ռիսկեր. Խումբը իր հաճախորդներին ընձեռում է երաշխիքների և ակրեդիտիվների ստացման հնարավորություն, որոնց գծով Խմբի մոտ կարող է անհրաժեշտություն ծագել հաճախորդների անուկից կատարելու վճարումներ: Հաճախորդները վճարումները կատարում են պայմանագրերում ամրագրված պայմանների համաձայն: Խումբը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են վարկային ռիսկերին, և նվազեցվում են նույն ընթացակարգերի և ռիսկի վերահսկման քաղաքականության վարման շնորհիվ:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական գործիքների գծով. Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, գտման և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացված է հաշվեկշռային արժեքով:

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքը արտահայտում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ռիսկի առավելագույն չափը, որը կարող է առաջանալ արժեքի փոփոխությունից:

Ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր մակարդակի վարկային ռիսկի առավելագույն չափի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է առանձին ծանոթագրություններում: Ապահովման միջոցների և ռիսկի նվազեցման այլ մեթոդների ազդեցությունը ներկայացված է Ծանոթագրություններ 11-ում և 12-ում:

Արժեզրկման գնահատում. Խումբը հաշվարկում է ակնկալվող վարկային կորուստը (ԱՎԿ) հավանականությամբ կշռված երեք սցենարների միջոցով՝ գնահատելու դրամական միջոցների ակնկալվող պակասը՝ զեղչված սկզբնավորման պահին արդյունավետ տոկոսադրույքով (EIR): Դրամական միջոցների պակասուրդը սահմանվում է որպես կազմակերպությանը վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի և ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունը, որը կազմակերպությունն ակնկալում է ստանալ՝ հաշվի առնելով հնարավոր վարկային ռիսկը: ԱՎԿ-ի հաշվարկների մեխանիզմը մանրամասն ներկայացված է ստորև՝ առանցքային բաղադրիչներով, ներառյալ.

PD	Դեֆոլտի հավանականությունը (PD) ներկայացնում է սահմանված ժամանակային տիրույթում դեֆոլտի հավանականության գնահատումը: Դեֆոլտ կարող է առաջանալ գնահատված ժամանակահատվածի ցանկացած պահի, եթե գործիքը չարժևանակում է մնալ պորտֆելում և նախկինում չի ապաճանաչվել:
EAD	Դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքը (EAD) ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, Սա ներառում է մայր գումարի և տոկոսների պլանավորված կամ չպլանավորված մարումները, պարտավորված միջոցների ակնկալվող գումարները և բաց թողնված վճարումների արդյունքում կուտակված տոկոսները:
LGD	Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD) դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Սովորաբար, LGD-ն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ

ԱԿԱՎԿ): Այն դեպքում, եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, ապա պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա

(12ամսԱՎԿ): 12ամսԱՎԿ-ը ԱԿԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունք հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱԿԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամսԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Խուճբը սահմանել է քաղաքականություն՝ գնահատելու յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտանիշները՝ սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացորդային ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Խուճբը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև.

- Փուլ 1: Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խուճբը պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնք դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
- Փուլ 2: Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Խուճբը պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱԿԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնք դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
- Փուլ 3: Վարկերը համարվում են արժեզրկված:
- ՓՈՒՎ: Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (ՓՈՒՎ) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

Դեֆոլտի սահմանումը. Խուճբը ֆինանսական գործիքը համարում է դեֆոլտի ենթարկված և, հետևաբար, Փուլ 3 (վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՊԿ-ի հաշվարկների համար բոլոր այն դեպքերում, երբ.

- վարկառուի պայմանագրային վճարումների գծով ավելի քան 91 օր կետանցը.
- տվյալ վարկառուի բոլոր պարտավորությունները, եթե դրանցից առնվազն մեկը Բանկում և/կամ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում 90 օրից ավելի ժամկետանց է (ներառյալ ֆիզիկական անձի և անհատ ձեռնարկատիրոջ պատկանելությունը).
- տվյալ վարկառուի բոլոր պարտավորությունները, եթե փոխկապակցված անձանց պարտավորություններից առնվազն մեկը Բանկում 90 օրից ավելի ժամկետանց է.
- վարկառուի անբարենպաստ ֆինանսական վիճակի պատճառով վերաֆինանսավորված կամ վերանայված ակտիվներ, որոնք Բանկում ավելի քան 30 օր ժամկետանց են:

Խուճբը բանկերում տեղաբաշխված գումարները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անմիջապես ձեռնարկում է քայլեր, եթե գործընկերը հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ չի վճարել հաշվեգրված տոկոսների (արժեկտրոնի) և/կամ վարկի մայր գումարը ավելի քան 15 աշխատանքային օր:

Ֆինանսական գործիքը նաև համարվում է արժեզրկված՝ հիմք ընդունելով սահմանված այլ քանակական և որակական գործոններ, ինչպիսիք են.

- փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի որակը,
- վերանայման կարգավիճակը,
- ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները, որոնք հաստատվում են ղեկավարության կողմից:
- վարկի ապահովման նվազեցում՝ գրավատուի կողմից գրավի լրիվ կամ մասնակի կորստի, ֆիզիկական վնասի կամ ապօրինի վաճառքի կամ շուկայական արժեքի նվազման պատճառով վարկի ապահովության գործակցի նվազման հետևանքով.
- վարկերի կենտրոնացումը այլ անձանց, ներառյալ կենտրոնացումը ընտանիքի անդամների շրջանում վարկառուի կողմից վարկերի մարումից հրաժարվելը և 30-ից ավելի ժամկետանց

օրերի առկայությունը. Այս չափանիշը վերաբերվում է բոլոր վարկերին, որոնց նկատմամբ կիրառվում է մոնիտորինգի եզրակացությունը.

- ֆորս-մաժորային հանգամանքները՝ վարկառուի կամ միակ սեփականատիրոջ մահը, հաշմանդամությունը, ծանր հիվանդությունները: Այս չափանիշը կիրառվում է հաճախորդի բոլոր վարկերի նկատմամբ, և
- բնական աղետներ կամ համաճարակներ. Այս չափանիշը վերագրվում է բոլոր այն վարկերին, որոնց նկատմամբ կիրառվում է մոնիտորինգի եզրակացությունը:

Հաճախորդի անվճարունակության որակական գնահատման շրջանակներում խումբը նաև դիտարկում է մի շարք դեպքեր, որոնք կարող են վկայել վճարելու անհավանականության մասին՝ հիմնվելով դեկավարության դատողության վրա: Երբ նման իրադարձություններ են տեղի ունենում, խումբը դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը պետք է հանգեցնի նրան, որ հաճախորդի պարտավորությունը պետք է դիտարկվի որպես չկատարված և հետևաբար գնահատվի որպես Փուլ 3 ԱՎԿ-ի հաշվարկների համար, թե արդյոք 2-րդ փուլը տեղի է:

Խմբի քաղաքականությունն է ֆինանսական գործիքը դիտարկել որպես «վերականգնված» և, հետևաբար, վերադասակարգմամբ դուրս բերել 3-րդ փուլից, երբ դեֆոլտի չափանիշներից ոչ մեկը գոյություն չունի առնվազն վեց ամիս անընդմեջ: Ակտիվի վերականգնումից հետո այն 2-րդ կամ 1-ին փուլ դասակարգելու որոշումը կախված է վարկառուի կողմից պարտքի սպասարկման օրինաչափությունից և գնահատման ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ առաջնային ՎՈՆԱ (SICR) չափանիշների առկայությունից:

Դեֆոլտի հավանականության գնահատման գործընթացը

Գանձապետական և միջբանկային հարաբերություններ. Խմբի գանձապետական և միջբանկային հարաբերությունները և գործընկերները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ-դիլերներ, արտարժույթի առջնվաճառք իրականացնող ընկերություններ և քլիրինգային ընկերություններ: Այս հարաբերությունների առումով Խմբի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման բաժինը գնահատում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և այլ արտաքին տվյալներ, օր՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Խմբավորում. Հաճախորդներին տրված 1-ին և 2-րդ փուլերի վարկերի, ինչպես նաև 3-րդ փուլի վարկերի համար, որոնք առանձին-առանձին ենթակա չեն արժեզրկման, խումբը հաշվարկում է ԱՎԿ-ը պորտֆելի մակարդակով: Բանկի կողմից առանձնացված են հետևյալ պորտֆելները, որոնք, PD PIT մատրիցները գնահատելու նպատակով հետազայում բաժանվում են ավելի փոքր թիրախային խմբերի:

- Կորպորատիվ վարկեր,
- Սպառողական վարկեր,
- Գյուղատնտեսական վարկեր,
- Հիփոթեքային վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով դեֆոլտի հավանականությունը հիմնվում է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկությունների վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցաներով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ առկա տեղեկությունները: Հավանականությունները հաշվարկվում են որպես 12 ամիս ժամանակաշրջանի ընթացքում դեֆոլտ կատեգորիաների միջև փոխանցվող վարկերի մասնաբաժինը ընդհանուր վարկերի նկատմամբ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ: Դեֆոլտի հավանականությունը հաշվարկելիս խումբը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք ունեն էական ազդեցություն դեֆոլտի հավանականության վրա՝ հաշվարկված ըստ ժամանակային շարքերի ռեգրեսիայի վերլուծության: Դեֆոլտի հավանականության կանխատեսումները գնահատվում են՝ հիմնվելով պաշտոնապես հասանելի հեռանկարային մակրոտնտեսական պարամետրերի վրա: Ժամանակային շարքի ռեգրեսիոն վերլուծությունը գնահատվում է հետևյալ ոլորտներով՝ գյուղատնտեսություն, բիզնես, սպառողական և հիփոթեքային վարկեր, որոնց արդյունքն այնուհետև աստիճանական իջեցվում է մինչև վարկերի կանխորոշված ենթախմբեր՝ հասնելու դեֆոլտի հավանականության PIT անցումային մատրիցներին:

Հիմք ընդունելով ընտրված մակրոտնտեսական պարամետրերի պատմական կանխատեսումների գնահատված շեղումը փաստացի միտումներից, հեռանկարային մակրոտնտեսական զարգացման երեք սցենարներ ուղղված են երեք PD PIT անցումային մատրիցների վերջնական արդյունքին, որոնք կշռված են 15%, 70% և 15% հավանականություններով՝ լավատեսական, բազային և հոռետեսական սցենարներին համապատասխան:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը. Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը մեծացնելու իր

վարկի գումարը առաջիկա դեֆոլտի դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար խումբը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի հավանականությունը 12ամսվա հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2-ին, Փուլ 3-ին և POCI դասին պատկանող ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը. Խումբը դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու նպատակով օգտագործում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ պատմական տվյալները բոլոր դեֆոլտի ենթարկված վարկերի կտրվածքով: Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու համար PD PIT-ի գնահատման համար օգտագործվող նախնական խմբավորումը հետագայում ենթարկվում է ենթախմբավորման՝ ըստ գրավի տեսակի: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո՝ ըստ LGD խմբերի: Ժամանակային կտրվածքով վերջին ժամկետանց վարկերի համար հնարավոր վերադարձի հավանականությունը գնահատվում է նախկինում ժամկետանց վարկերի պոպուլյացիայի զարգացման գործակցով: Տվյալ շրջանակներում հաշվի են առնվում հավաքագրման քաղաքականության ցանկացած փոփոխություն: Հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ՝ միջին արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի օգտագործմամբ, յուրաքանչյուր LGD խմբի գծով: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է բոլոր տեսակի դրամական ներհոսքերը ժամկետանց վարկերի գծով (վարկերի մարումից ստացված միջոցներ, երաշխավորից ստացված միջոցներ, գրավի առարկայի վաճառքից ստացված միջոցներ և այլն):

Վարկային ռիսկի զգալի աճ. Խումբը սահմանել է քաղաքականություն՝ գնահատելու յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտանիշները՝ սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացորդային ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: :: Խմբի կողմից օգտագործվող օբյեկտիվ չափանիշը վարկերի ժամկետանց օրերի մասին տեղեկատվությունն է: Խումբը եզրակացնում է, որ կա ակտիվների վարկային ռիսկի զգալի աճ, երբ փոխառուի այդ ակտիվների հետ կապված վճարումները ժամկետանց են ավելի քան 30 օրով:

Բանկի ղեկավարությունը նաև հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները՝ վարկային ռիսկի աճը որոշելու համար.

- Հայաստանի այլ ֆինանսական հաստատություններում վարկառուի ժամկետանց օրերը.
- Նախասահմանված փոխկապակցված կողմերի ժամկետանց օրերը.
- Վարկառուի ֆինանսական պայմաններում զգալի դժվարությունները.
- Վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով առաջացած վարկի պայմանների վերանայումը.
- Վարկառուի գործունեության ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքը.

Կանխատեսումային տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում խումբը հիմնվում է կանխատեսումային տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

2023թ.

- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք, միջին ամսական,

«ԱՎԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- Արտահանում, %,
- Գյուղատնտեսական արտադրության տարեկան աճ.
- ՀՀ պետական բյուջե, դեֆիցիտ/ավելցուկ;
- Ծառայությունների տարեկան աճ.
- Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ.
- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք, տարեվերջ
- ՀՆԱ աճ, %;

2022թ

- Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ.
- Սպառողական գների գնաճ.
- Ներմուծման տարեկան աճ.
- Ծառայությունների տարեկան աճ.
- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք, տարեվերջ
- Գյուղատնտեսական արտադրության տարեկան աճ.
- ՀՀ պետական բյուջե, դեֆիցիտ/ավելցուկ;
- Մ2 դրամական պաշարների աճ.

Խումբը կանխատեսումային տեղեկատվությունը ստանում է երրորդ կողմի աղբյուրներից (Տնտեսական հետախուզության գրասենյակ, ՀՀ ԿԲ, ինչպես նաև ՀՀ ՖՆ): 15%, 70% և 15% հավանականությունները վերագրվում են համապատասխան սցենարներից յուրաքանչյուրին՝ լավատեսական, բազային և հոռետեսական սցենարներին:

Աղյուսակները ցույց են տալիս 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործվող տնտեսական սցենարներից յուրաքանչյուրում օգտագործված հիմնական կանխատեսումային տնտեսական փոփոխականների/ենթադրությունների արժեքները: Մակրոփոփոխականները ընտրվում են հետախույս ընտրության մեթոդով, և յուրաքանչյուր պարամետր ընտրվում է՝ ելնելով դրա վիճակագրական նշանակությունից: ԱՎԿ-ի հակադարձումը պայմանավորված է բարենպաստ մակրոտնտեսական պայմաններով և վերականգնումներով:

Հիմնական ցուցանիշներ		ԱՎԿ սցենար	Վերագրված հավանակա- նություն, %	2024թ.	2025թ.	2026թ.
ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք, միջին ամսական;	Լավատեսական	15%	368.46	353.87	383.03	
	Ելակետային	70%	389.24	394.94	448.73	
	Հոռետեսական	15%	410.02	438.27	521.53	
Արտահանում, %	Լավատեսական	15%	-5.76%	6.77%	8.44%	
	Ելակետային	70%	-9.50%	2.60%	4.00%	
	Հոռետեսական	15%	-13.24%	-1.57%	-0.44%	
Գյուղատնտեսական	Լավատեսական	15%	6.24%	7.07%	7.34%	
արտադրության տարեկան աճ, %	Ելակետային	70%	2.50%	2.90%	2.90%	
	Հոռետեսական	15%	-1.24%	-1.27%	-1.54%	
ՀՀ պետական բյուջե, դեֆիցիտ/ավելցուկ.	Լավատեսական	15%	(115,920)	(131,975)	(146,097)	
	Ելակետային	70%	(302,500)	(319,700)	(334,500)	
	Հոռետեսական	15%	(489,080)	(507,425)	(522,903)	
Ծառայությունների տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	9.44%	9.67%	9.54%	
	Ելակետային	70%	5.70%	5.50%	5.10%	
	Հոռետեսական	15%	1.96%	1.33%	0.66%	
Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	9.72%	9.10%	8.18%	
	Ելակետային	70%	6.20%	6.10%	5.50%	
	Հոռետեսական	15%	2.68%	3.10%	2.82%	
ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք, տարեվերջ	Լավատեսական	15%	368.52	353.92	383.09	
	Ելակետային	70%	389.30	395.00	448.80	

«ԱՎԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Հոռետեսական	15%	410.08	438.34	521.61
ՀՆԱ-ի աճ, %	Լավատեսական	15%	9.84%	9.87%	9.84%
	Ելակետային	70%	6.10%	5.70%	5.40%
	Հոռետեսական	15%	2.36%	1.53%	0.96%

Աղյուսակները ցույց են տալիս 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկների համար օգտագործվող տնտեսական սցենարներից յուրաքանչյուրում օգտագործված հիմնական կանխատեսումային տնտեսական փոփոխականների/ենթադրությունների արժեքները:

Հիմնական ցուցանիշներ	ԱՎԿ սցենար	Վերագրված հավանականություն, %	2023թ.	2024թ.	2025թ.
Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	9.92%	9.01%	7.81%
	Ելակետային	70%	5.70%	5.90%	5.20%
	Հոռետեսական	15%	1.48%	2.79%	2.59%
Սպառողական գների գնաճ, % (cum)	Լավատեսական	15%	1.60%	1.29%	1.02%
	Ելակետային	70%	3.90%	4.00%	4.00%
	Հոռետեսական	15%	6.20%	6.71%	6.98%
Ներմուծման տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	5.56%	7.51%	8.40%
	Ելակետային	70%	1.80%	3.30%	3.90%
	Հոռետեսական	15%	-1.96%	-0.91%	-0.60%
Ծառայությունների տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	7.76%	8.11%	8.50%
	Ելակետային	70%	4.00%	3.90%	4.00%
	Հոռետեսական	15%	0.24%	-0.31%	-0.50%
ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք, տարեկերք	Լավատեսական	15%	427.12	407.58	383.29
	Ելակետային	70%	446.30	447.60	443.70
	Հոռետեսական	15%	465.48	489.49	510.13
Գյուղատնտեսական արտադրության տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	8.36%	8.61%	8.70%
	Ելակետային	70%	1.40%	1.80%	2.70%
	Հոռետեսական	15%	0.84%	0.19%	-0.30%
ՀՀ պետական բյուջե, դեֆիցիտ (-) / ավելցուկ (+), մլն. ՀՀ դրամ	Լավատեսական	15%	(116,679)	(78,440)	(17,090)
	Ելակետային	70%	(292,200)	(273,300)	(225,567)
	Հոռետեսական	15%	(467,721)	(468,160)	(434,043)
M2 դրամական պաշարների աճ, %	Լավատեսական	15%	18.73%	13.28%	13.43%
	Ելակետային	70%	14.90%	9.20%	9.20%
	Հոռետեսական	15%	11.07%	5.12%	4.97%

Մակրոտնտեսական ելակետային ենթադրություններին վերագրված կշռի փոփոխությունը 10%-ով դեպի անմիջական հոռետեսական ուղղությամբ՝ կհանգեցնի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱՎԿ-ի աճի 15,471 հազ. ՀՀ դրամով (2022 թ.՝ 30,973 դրամով): Լավատեսական ենթադրությունների ուղղությամբ համապատասխան փոփոխությունը կհանգեցնի ԱՎԿ-ի

նվազմանը 13,793 հազ. ՀՀ դրամով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2022 թ.՝ 25,785 հազ. ՀՀ դրամով):

PD-ի գնահատումների 10% աճը կհանգեցնի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող ընդհանուր վարկային կորուստների 168,005 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2022 թ.՝ 174,216 հազ. ՀՀ դրամ) ընդհանուր գումարի աճի: PD-ի գնահատումների 10% նվազումը կհանգեցնի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող ընդհանուր վարկային կորուստի պահուստների 168,005 հազ. ՀՀ դրամի նվազմանը (2022 թ.՝ 471,191 հազ.ՀՀ դրամ): LGD-ի գնահատումների 10% աճը կհանգեցնի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 497,460 հազ. ՀՀ դրամի ընդհանուր ակնկալվող վարկային կորուստների չափի ավելացմանը (2022 թ.՝ 376,340 հազ. ՀՀ դրամ): LGD-ի գնահատումների 10% նվազումը կհանգեցնի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 499,140 հազ.ՀՀ դրամ ընդհանուր ակնկալվող վարկային կորուստների նվազմանը (2022 թ.՝ 376,220 հազ. ՀՀ դրամ):

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Վարկի որակը ֆինանսական ակտիվների դասի համար. Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց զուտ վարկերի և

ֆինանսական վարձակալությունից դեբիտորական պարտքերի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

2023թ.	Ծան.	Բարձր կարգ	Ստանդարտ կարգ	Ենթաստ անդարտ կարգ	Արժե- զրկված	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>						
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	12					
Կորպորատիվ վարկեր	Փուլ 1	171,666	179,647,978	-	-	179,819,644
	Փուլ 2	-	-	3,750,067	-	3,750,067
	Փուլ 3	-	-	-	4,738,955	4,738,955
	POCI	-	-	-	-	-
Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	701,738	83,536,755	-	-	84,238,493
	Փուլ 2	-	-	949,173	-	949,173
	Փուլ 3	-	-	-	1,628,665	1,628,665
Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	3,212,308	104,992,424	-	-	108,204,732
	Փուլ 2	16,197	-	1,473,999	-	1,490,196
	Փուլ 3	19,006	-	-	2,002,259	2,021,265
Վարկային քարտեր	Փուլ 1	863,206	10,885,987	-	-	11,749,193
	Փուլ 2	2,544	-	163,080	-	165,624
	Փուլ 3	6,188	-	-	348,322	354,510
Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	-	52,441,478	-	-	52,441,478
	Փուլ 2	-	-	577,610	-	577,610
	Փուլ 3	-	-	-	768,803	768,803
	POCI	-	-	-	29,681	29,681
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Փուլ 3	-	-	-	-	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	Փուլ 1	-	82,769,521	-	-	82,769,521
	Փուլ 2	-	-	206,263	-	206,263
	Փուլ 3	-	-	-	430,642	430,642
Ընդամենը		4,992,853	514,274,143	7,120,192	9,947,327	536,334,515

2022թ.	Ծան.	Բարձր կարգ	Ստանդարտ կարգ	Ենթաստ անդարտ կարգ	Արժե- զրկված	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>						
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	12					
Կորպորատիվ վարկեր	Փուլ 1	-	136,903,499	-	-	136,903,499
	Փուլ 2	-	-	4,426,855	-	4,426,855
	Փուլ 3	-	-	-	3,395,604	3,395,604
	POCI	-	-	-	21,311	21,311
Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	-	104,516,713	-	-	104,516,713
	Փուլ 2	-	-	1,368,169	-	1,368,169
	Փուլ 3	-	-	-	1,880,967	1,880,967
Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	2,114,998	93,362,575	-	-	95,477,573
	Փուլ 2	-	-	1,995,818	-	1,995,818
	Փուլ 3	-	-	-	2,307,086	2,307,086
Վարկային քարտեր	Փուլ 1	712,319	10,458,618	-	-	11,170,937
	Փուլ 2	-	-	218,235	-	218,235
	Փուլ 3	-	-	-	429,087	429,087
Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	-	40,897,873	-	-	40,897,873
	Փուլ 2	-	-	654,365	-	654,365
	Փուլ 3	-	-	-	622,267	622,267
	POCI	-	-	-	32,303	32,303

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ոսկու գրավադրամավարկեր	Փուլ 3	-	-	-	135	135
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12 Փուլ 1	-	52,353,433	-	-	52,353,433
	Փուլ 2	-	-	762,854	-	762,854
	Փուլ 3	-	-	-	306,934	306,934
Ընդամենը		2,827,317	438,492,711	9,426,296	8,995,694	459,742,018

Ստորև բերված աղյուսակները ներկայացնում են հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքերի միջին PD-ները՝ ըստ ելակետային սցենարի՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2023թ	Կարգ	Միջին PD
Կորպորատիվ վարկեր	Ստանդարտ	1.0%
	Ենթաստանդարտ	6.1%
	Արժեզրկված	100.0%
Գյուղատնտեսական վարկեր	Ստանդարտ	0.8%
	Ենթաստանդարտ	4.6%
	Արժեզրկված	100.0%
Սպառողական վարկեր	Ստանդարտ	1.4%
	Ենթաստանդարտ	17.7%
	Արժեզրկված	100.0%
Վարկային քարտեր	Ստանդարտ	1.1%
	Ենթաստանդարտ	15.5%
	Արժեզրկված	100.0%
Հիփոթեքային վարկեր	Ստանդարտ	0.8%
	Ենթաստանդարտ	9.1%
	Արժեզրկված	100.0%
Ոսկու գրավով վարկեր	Ստանդարտ	-
	Ենթաստանդարտ	-
	Արժեզրկված	100.0%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	Ստանդարտ	1.1%
	Ենթաստանդարտ	9.1%
	Արժեզրկված	100.0%

2022թ.	Կարգ	Միջին PD
Կորպորատիվ վարկեր	Ստանդարտ	1.2%
	Ենթաստանդարտ	5.2%
	Արժեզրկված	100.0%
Գյուղատնտեսական վարկեր	Ստանդարտ	1.2%
	Ենթաստանդարտ	5.5%
	Արժեզրկված	100.0%
Սպառողական վարկեր	Ստանդարտ	1.8%
	Ենթաստանդարտ	12.9%
	Արժեզրկված	100.0%
Վարկային քարտեր	Ստանդարտ	1.4%
	Ենթաստանդարտ	10.1%
	Արժեզրկված	100.0%
Հիփոթեքային վարկեր	Ստանդարտ	0.3%
	Ենթաստանդարտ	8.4%
	Արժեզրկված	100.0%
Ոսկու գրավով վարկեր	Ստանդարտ	-
	Ենթաստանդարտ	-
	Արժեզրկված	100.0%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	Ստանդարտ	1.3%
	Ենթաստանդարտ	6.7%
	Արժեզրկված	100.0%

* Բարձր կարգի վարկերը, որոնք ապահովված են դրամական միջոցների գրավով, չեն պարունակում դեֆոլտի հավանականություն (PD), քանի որ դրանց համար անհրաժեշտ չէ ակնկալվող վարկային կորստի (ԱՎԿ) հաշվարկ: Բարձր կարգի վարկերի վրա ազդեցությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 4,992,853 հազ. ՀՀ դրամ (պայմանագրի գումարը՝ 9,750,506 հազ. ՀՀ դրամ, այս վարկերի դիմաց դրամական միջոցների գրավը կազմում է հազ. 11,079,765 ՀՀ դրամ):

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Վարկի որակը ֆինանսական ակտիվների դասի համար. Ստորև ներկայացված ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը կառավարվում է իմբի կողմից՝ հիմնվելով արտաքին վարկանիշների վրա: Չվարկանշված ազդեցությունները դասակարգվում են Ստանդարտ դասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք արժեզրկված չեն:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.		Բարձր կարգ	Ստանդարտ կարգ	Ենթա-ստանդարտ կարգ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	7	Փուլ 1	9,530,941	45,280,966	689,588	55,501,495
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	Փուլ 1	4,187,341	95,279,638	-	99,466,979
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 1	-	18,534,900	-	18,534,900
Ընդամենը			13,718,282	159,095,504	689,588	173,503,374

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.		Բարձր կարգ	Ստանդարտ կարգ	Ենթա-ստանդարտ կարգ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	7	Փուլ 1	897,726	65,820,809	-	66,718,535
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	Փուլ 1	-	50,917,404	-	50,917,404
Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 2	-	-	169,536	169,536
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 1	-	21,285,791	-	21,285,791
Ընդամենը			897,726	138,024,004	169,536	139,091,266

Ստորև ներկայացված է իմբի դասակարգման համակարգի և գործընկերների արտաքին վարկանիշների համեմատությունը 2023թ. և 2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

2023թ

Արտաքին ռիջազգային վարկանիշային գործակալության (Moody's) վարկանիշ	Ներքին վարկանիշի նկարագրությունը	PD
Aaa to A3	Բարձր կարգ	0-0.05%
Baa1 to B3	Ստանդարտ	0.17% -3.22%
Caa1 to Ca	Ենթաստանդարտ կարգ	9.09%
C	Արժեզրկված	100%

2022թ

Արտաքին ռիջազգային վարկանիշային գործակալության (Moody's) վարկանիշ	Ներքին վարկանիշի նկարագրությունը	PD
Aaa to A3	Բարձր կարգ	0-0.05%
Baa1 to B3	Ստանդարտ	0.2-3.2%
Caa1 to Ca	Ենթաստանդարտ կարգ	9.6%
C	Արժեզրկված	100%

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում. Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը չի կարողանա սահմանված ժամկետներում կատարել իր վճարային պարտավորությունները՝ բնականոն և անկանխատեսելի պայմաններում: Հիմնվելով իրացվելիության ռիսկի սեփական մոդելի վրա՝ բանկը կիրառում է մի շարք գործիքներ՝ իրացվելիության ռիսկերը վերահսկելու և կառավարելու համար: Բանկի ներսում սթրեսային սցենարը, որը ընկած է մոդելի հիմքում և կարևոր է կառավարման նպատակների համար, հաշվի է առնում ինչպես բանկին բնորոշ սթրեսային դեպքերը, այնպես էլ ավելի լայնածավալ շուկայական ճգնաժամերը:

Այս ռիսկը սահմանափակելու համար ղեկավարությունը կազմակերպել է դիվերսիֆիկացված ֆինանսավորման աղբյուրներ՝ ի լրումն իր հիմնական ավանդների բազայի: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Խումբը ունի բարձր իրացվելի և տարատեսակ ակտիվների պորտֆել, ինչը դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում հեշտությամբ կիրացվի:

Խումբը ունի նաև վարկային գծեր, ինչից այն կարող է օգտվել իրացվելիության կարիքների դեպքում: Բացի այդ, Խումբը ՀՀ ԿԲ-ում պահում է դրամային ավանդ (պարտադիր պահուստ), որի գումարը կախված է հաճախորդներից ներգրավված միջոցների ծավալից:

Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է Խմբի կողմից՝ հիմնվելով Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված իրացվելիության որոշակի գործակիցների վրա: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցներ, Նոստրո հաշիվներ, Հայաստանի կառավարության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթեր, որոնց համար առկա է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն կամ որոնց օգտագործումը որևէ կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ վճարման ենթակա պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ցանկացած այլ պարտավորություն, որը ենթակա է ցպահանջ վճարման:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս գործակիցները հետևյալն էին.

	Սահմանաչափ	2023, %	2022, %
Ն2.1-Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ)	Նվազագույնը 15%	23.97%	20.51%
Ն2.2-Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	Նվազագույնը 60%	102.95%	72.5%

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծություն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների. Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չգեղչված պարտավորությունների հիման վրա. Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն Խումբը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Խմբի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջաններում ավանդները պահանջելու պատմական վիճակագրության հիման վրա:

31 դեկտեմբերի 2023թ. Հազ. ՀՀ դրամ	Մինչև 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1 - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Բանկերից ներգրավված միջոցներ	1,153,556	-	3,278	16,432	1,173,266
Հաճախորդների ընթացիկ	259,169,479	173,990,944	82,311,753	14,019,859	529,492,035

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հաշիվներ և ավանդներ
Թողարկված պարտքային

արժեթղթեր	150,974	119,102	20,817,043	-	21,087,119
Ստորադաս վարկեր	162,275	599,589	10,212,355	5,223,430	16,197,649
Այլ փոխառու միջոցներ, բացառությամբ վարձակալության պարտավորությունների	4,609,294	20,471,538	65,204,618	16,425,210	106,710,660
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	8,862,043		-	-	8,862,043
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	274,107,621	195,181,173	178,549,047	35,684,931	683,522,772
Վարկերի և վարկային գծերի պարտավորություններ	29,184,533	-	-	-	29,184,533
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	32,123,416	-	-	-	32,123,416

31 դեկտեմբերի 2022թ. Հազ. ՀՀ դրամ	Մինչև 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1 - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Բանկերից ներգրավված միջոցներ	9,663,807	199,387	78,254	-	9,941,448
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	218,509,546	135,280,953	74,824,334	6,709,127	435,323,960
Ստորադաս վարկեր Այլ փոխառու միջոցներ, բացառությամբ վարձակալության պարտավորությունների	-	912,878	-	-	912,878
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	25,998	3,793,384	9,500,314	-	13,319,696
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	3,772,330	22,689,277	69,664,264	3,503,205	99,629,076
Վարկերի և վարկային գծերի պարտավորություններ	13,358,184	1,030,440	-	-	14,388,624
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	245,329,865	163,906,319	154,067,166	10,212,332	573,515,682
Վարկերի և վարկային գծերի պարտավորություններ	30,658,218	-	-	-	30,658,218
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	23,887,161	-	-	-	23,887,161

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի վարձակալության պարտավորությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	Մինչև 1 տարի	1 - 2 տարի	2 - 3 տարի	3 - 4 տարի	4 - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	684,290	622,763	415,345	351,449	263,791	558,733	2,896,371

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի վարձակալության պարտավորությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	Մինչև 1 տարի	1 - 2 տարի	2 - 3 տարի	3 - 4 տարի	4 - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	141,021	163,982	76,090	668,774	2,252	521,520	1,573,639

Ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում ընթացիկ հաշիվների և կայունության նախորդ ժամանակաշրջանների տվյալները: Նրանց լուծարումը նախկին ժամանակաշրջաններում տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան նշված է վերը նշված աղյուսակներում: Այս մնացորդները ներառված են վերը նշված աղյուսակներում երեք ամսից պակաս ժամկետում վճարման ենթակա գումարներում:

Վերոնշյալ աղյուսակում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի օրենսդրությանը համապատասխան, Բանկը պարտավոր է ավանդատուի պահանջով մարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Այս ավանդները դասակարգված են վերը նշված աղյուսակում ըստ իրենց սահմանված մարման ժամկետների:

Շուկայական ռիսկ. Շուկայական ռիսկը պոտենցիալ ֆինանսական վնասի ռիսկն է, որը պայմանավորված է շուկայական գների (տոկոսադրույքներ, ապրանքներ, վարկային սպրեդներ, փոխարժեքներ և սեփական կապիտալի գներ) կամ այլ պարամետրերի փոփոխություններով, որոնք ազդում են գների վրա, ինչպես, օրինակ, տատանումները և հարաբերակցությունները:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս ֆինանսական արդյունքների մասին հսկի համախմբված հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքի հնարավոր հավանական փոփոխությունների նկատմամբ, բոլոր այլ փոփոխական մեծությունները հաստատուն լինելու դեպքում:

Շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվության զգայունությունը իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունը մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա, որը հաշվարկվել է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների նկատմամբ: Կապիտալի զգայունությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով ֆիքսված տոկոսադրույքով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժեր:

Արժույթ		2023թ.	
	Ելակետերի աճ	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը	Սեփական կապիտալի զգայունությունը
ՀՀ դրամ	1.50%	53,509	53,509
ԱՄՆ դոլար	1.25%	(213,754)	(213,754)
Եվրո	1.25%	(97,248)	(97,248)

Արժույթ		2023թ.	
	Ելակետերի նվազում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը	Սեփական կապիտալի զգայունությունը
ՀՀ դրամ	1.50%	(53,509)	(53,509)
ԱՄՆ դոլար	1.25%	213,754	213,754
Եվրո	1.25%	97,248	97,248

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկն արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Տնօրինությունը սահմանել է արտարժույթային դիրքերի ավելի խիստ սահմանաչափեր, քան ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվներն են: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբը ունի էական արժույթային դիրքեր: Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության վրա, երբ այլ փոփոխական արժեքները հաստատուն են (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի զգայունությունից): Կապիտալի վրա ազդեցությունը չի տարբերվում ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության վրա եղած ազդեցությունից: Բացասական գումարները արտացոլում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը: Տնօրինությունը սահմանել է արտարժույթի և տոկոսադրույքի ռիսկի թույլատրելի ռիսկի սահմանաչափ: Բանկի խորհուրդը նաև հաստատել է ռիսկի արտոժակի, ռիսկի հանդուրժողականության և ռիսկատարության սահմանաչափերը տարբեր IRR և FX սահմանաչափերի գծով:

<i>Արժույթ</i>	2023թ.		2022թ.	
	Արտարժույթի փոփոխություն %	Ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա	Արտարժույթի փոփոխություն %	Ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա
ԱՄՆ դոլար	20.00%	(2,130,694)	20.00%	(681,457)
ԱՄՆ դոլար	(20.00%)	2,130,694	(20.00%)	681,457
Եվրո	20.00%	569,776	8.50%	151,054
Եվրո	(20.00%)	(569,776)	(8.50%)	(151,054)

Նախքան LIBOR-ի գործածումից դուրս գալը խումբը կնքել է պայմանագրերում փոփոխություններ LIBOR-ը փոխարինելով այլընտրանքային հենանկիշային դրույքով, և դրա համապատասխան պայմանագրեր են ստորագրել բոլոր վարկատուների հետ: Լողացող տոկոսադրույքով վարկերը կապակցվել են 6-ամսյա SOFR տոկոսադրույքների հետ, որոնք հրապարակվում են CME-ի կողմից ԱՄՆ դոլարով վարկերի և EURIBOR-ի կողմից՝ Եվրոյով վարկերի համար: Նույն հենանկիշային դրույքաչափերը կիրառվում են Բանկի կողմից հաճախորդներին տրամադրվող լողացող տոկոսադրույքով ենթավարկերի նկատմամբ:

Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս խմբի վրա ազդեցությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում:

31 դեկտեմբերի 2023թ.	Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ՝ հաշվեկշռային արժեք	Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ՝ հաշվեկշռային արժեք	Ածանցյալ գործիքներ՝ անվանական արժեք
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
EURLIBOR	1,166,833	8,946,688	946,688
SOFR ԱՄՆ դոլար (6 ամիս)	11,157,803	28,258,147	9,829,575
ԱՄՆ գանձապետական պարտատուներ	12,009,079	8,441,784	-

Գործառնական ռիսկ. Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, ներքին գործընթացների անհամապատասխանության կամ ձախողման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական

վնասներ: Խումբը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով խումբը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Խումբը գործառնական ռիսկերի կառավարման շրջանակներում ընդունել է եռաստիճան պաշտպանության մեխանիզմ: Պաշտպանության առաջին աստիճանը ապահովում են

հաճախորդների սպասարկման աշխատակազմը և գործառնական կառավարման խումբը, պաշտպանության երկրորդ աստիճանը ապահովվում է ռիսկերի կառավարման և

համապատասխանության գործառնությունների կողմից, ներքին աուդիտի գործառնությունով ապահովվում է պաշտպանության երրորդ աստիճանը:

Գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ներառում է հետևյալ հիմնական ասպեկտները՝ ռիսկերի քարտեզագրում, միջադեպերի վերլուծություն և մշտական վերահսկողության գործառնություն: Ներքին վերահսկողության համակարգը ընդգրկում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մուտքի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում: Տնօրինությունը սահմանել է նաև գործառնական ռիսկի ախորժակի սահմանաչափ:

33 Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքի չափման գործընթաց. Խմբի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ չգնանշվող առևտրային, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի, ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, ներդրումային գույքի և շենքերի համար, այնպես էլ իրական արժեքի ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունը, օրինակ՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվների համար:

Արտաքին գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների գնահատման համար, ինչպիսիք են հողը և շենքերը, փոխադրամիջոցները: Արտաքին գնահատողների ներգրավումը որոշվում է ղեկավարության կողմից: Ընտրությունը կատարվում է՝ հիմնվելով այնպիսի չափանիշների վրա, ինչպիսիք են շուկայի մասին տեղեկացվածությունը, վարկանիշը, անկախությունը և մասնագիտական ստանդարտների պահպանումը:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք ենթակա են վերագնահատման Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այս վերլուծության համար ղեկավարությունը ստուգում է հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Խմբի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը յուրաքանչյուր համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ՝ որոշելու համար տվյալ փոփոխության հիմնավորված լինելը:

Իրական արժեքի հիերարխիա. Խումբն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիան ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելու և բացահայտելու համար:

- 1-ին մակարդակ – համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ. գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալները, որոնք ունեն նշանակալի ազդեցություն իրական արժեքի գնահատման համար, ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. մոդելներ, որոնք օգտագործում են մոդելներ, որոնք ունեն նշանակալի ազդեցություն գրանցված իրական արժեքի վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա:

Իրական արժեքի բացահայտման նպատակով Խումբը որոշել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հիմնվելով ակտիվի կամ պարտավորության բնույթի, բնութագրերի և ռիսկերի և իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակի վրա, ինչպես նկարագրված է վերևում:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազ. ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2023թ.

Իրական արժեքի չափում՝ օգտագործելով

	Ակտիվ շուկաների գնանշումներ (Մակարդակ 1)	Նշանակալից դիտարկելի ելակետային տվյալներ (Մակարդակ 2)	Նշանակալից ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (Մակարդակ 3)	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	199,957	-	199,957
Բաժնային գործիքներ	2,775,053	-	-	2,775,053
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Պարտքային գործիքներ	-	18,534,900	-	18,534,900
Բաժնային գործիքներ	11,343	-	-	11,343
Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր – տեղական ընկերություններ	-	-	101,640	101,640
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ - հող և շենքեր, տրանսպորտային միջոցներ Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է	-	-	16,711,465	16,711,465
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,665,289	55,494,560	-	78,159,849
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	32,832,740	66,577,774	99,410,514
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	83,406,426	83,406,426
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	2,781,593	2,781,593
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	452,928,089	452,928,089
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	189,413,283	313,189,638	502,602,921
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	21,087,118	-	21,087,118
Բանկերից ներգրավված միջոցներ	-	428,504	724,390	1,152,894
Ստորադաս վարկեր	-	-	12,661,577	12,661,577
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	95,125,094	95,125,094
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	8,862,043	8,862,043

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազ. ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2022թ.

	Իրական արժեքի չափում՝ օգտագործելով			
	Ակտիվ շուկաների գնանշումներ (Մակարդակ 1)	Ակտիվ շուկաների գնանշումներ (Մակարդակ 1)	Ակտիվ շուկաների գնանշումներ (Մակարդակ 1)	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	363,284	-	363,284
Բաժնային գործիքներ	2,153,118	-	-	2,153,118
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Պարտքային գործիքներ	-	21,285,791	-	21,285,791
Բաժնային գործիքներ	10,638	-	-	10,638
Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր – տեղական ընկերություններ	-	-	101,640	101,640
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				-
Հիմնական միջոցներ - հող և շենքեր, տրանսպորտային միջոցներ	-	-	16,397,817	16,397,817
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,703,944	66,665,341	-	88,369,285
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	24,453,149	26,353,081	50,806,230
Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր	-	-	90,340	90,340
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	53,423,221	53,423,221
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	1,529,376	1,529,376
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	406,318,797	406,318,797
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	179,310,388	244,601,936	423,912,324
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	6,206,060	-	6,206,060
Բանկերից ներգրավված միջոցներ	-	6,444,304	3,493,330	9,937,634
Ստորադաս վարկեր	-	-	7,805,036	7,805,036
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	84,323,152	84,323,152
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	14,388,624	14,388,624

Իրական արժեքով չհաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը. Ստորև բերված է համբի ֆինանսական գործիքների հաշվեկշռային արժեքների և իրական արժեքների համեմատությունն ըստ դասերի, որոնք իրական արժեքով չեն հաշվառվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Աղյուսակը չի ներառում ոչ ֆինանսական ակտիվների և ոչ ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները:

Հազ. ՀՀ դրամ

	2023թ.			2022թ.		
	Հաշվե- կշռային արժեք	Իրական արժեք	Չճանաչ- ված օգուտ/ (վնաս)	Հաշվե- կշռային արժեք	Իրական արժեք	Չճանաչ- ված օգուտ/ (վնաս)
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	78,159,849	78,159,849	-	88,369,285	88,369,285	-
Պահանջներ բանկերի	99,410,514	99,410,514	-	50,806,230	50,806,230	-

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

նկատմամբ Ներդրումային արժեթղթեր - ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	90,340	90,340	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	452,928,089	452,928,089	-	406,318,797	405,374,629	(944,168)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	83,406,426	83,406,426	-	53,423,221	53,423,221	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,781,593	2,781,593	-	1,529,376	1,529,376	-
Ֆինանսական պարտավորություններ		-	-			
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	502,602,921	502,602,921	-	423,912,324	423,912,324	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր –	21,087,118	21,087,118	-	6,206,060	6,206,060	-
Բանկերից ներգրավված միջոցներ	1,152,894	1,152,894	-	9,937,634	9,937,634	-
Ստորադաս վարկեր	12,661,577	12,661,577	-	7,805,036	7,805,036	-
Այլ փոխառու միջոցներ	95,125,094	95,125,094	-	84,323,152	84,323,152	-
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	8,862,043	8,862,043	-	14,388,624	14,388,624	-
Ընդամենը իրական արժեքի չճանաչված փոփոխություն			-			(944,168)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտ են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Գնահատման մեթոդաբանություն և ենթադրություններ. Ստորև նկարագրված են այն մեթոդներն ու ենթադրությունները, որոնք օգտագործվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով արտացոլված ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը որոշելու համար, ինչպես նաև իրական արժեքով չարտացոլված այն հոդվածների իրական արժեքը որոշելու համար, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է:

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին

Բարձր իրացվելի կամ կարճաժամկետ մարման ժամկետով (երեք ամսից պակաս) ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համար ենթադրվում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին: Այս ենթադրությունը կիրառվում է նաև ցպահանջ ավանդների և անժամկետ խնայողական հաշիվների նկատմամբ:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափումը

Գույքի իրական արժեքը որոշվել է շուկայական համադրելի մեթոդի կիրառմամբ: Հողի և շենքերի գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում: Սա նշանակում է, որ գնահատողի կողմից կատարված գնահատումները հիմնված են շուկայական գործարքների գների վրա, Էական ճշգրտմամբ՝ հաշվի առնելով կոնկրետ գույքի բնույթը, գտնվելու վայրը կամ վիճակը: Այդ ակտիվների իրական արժեքները գնահատվում են անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող և անհրաժեշտ լիցենզիաների տիրապետող՝ գույքի գնահատողների կողմից իրականացված գնահատումների հիման վրա: Նշանակալից ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցությամբ: Լրացուցիչ տեղեկություններ ներկայացված են ստորև:

Հող և շինություններ

Գրասենյակի հոդերի և շենքերի իրական արժեքները գնահատվում են եկամտի և շուկայական մոտեցումներով: Եկամտի մոտեցումը կիրառվել է վարձակալությունից ստացված եկամտի գնահատված հոսքի կապիտալացմամբ՝ առանց կանխատեսվող գործառնական ծախսերի, օգտագործելով շուկայական եկամտաբերությունից բխող գեղչման դրույքաչափը, որը ենթադրվում է նմանատիպ անշարժ գույքի գծով վերջին գործարքներից: Երբ փաստացի վարձավճարը Էականորեն տարբերվում է գնահատված վարձավճարներից, ճշգրտումներ են կատարվում վարձակալության գնահատված արժեքի նկատմամբ: Վարձակալված գույքից դրամական միջոցների ներհոսքը գնահատելիս հաշվի է առնվում զբաղվածության ներկա մակարդակը, առկա վարձակալության պայմանները և ապագա վարձակալություններից վարձակալական վճարների ակնկալիքները շենքերի շահագործման մնացած տևողության ընթացքում:

Առավել նշանակալի ելակետային տվյալները, որոնցից որևէ մեկը դիտարկելի չէ, վարձակալության գնահատված արժեքն է, թափուրության մակարդակի և գեղչի դրույքաչափի վերաբերյալ ենթադրությունները: Գնահատված իրական արժեքը մեծանում է, եթե գնահատված վարձակալությունը մեծանում է, թափուրության մակարդակը նվազում է կամ եթե գեղչման տոկոսադրույքը (շուկայական եկամտաբերությունը) նվազում է: Ընդհանուր գնահատումները զգայուն են բոլոր երեք ենթադրությունների նկատմամբ: Ղեկավարությունը համարում է, որ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունների շրջանակը ամենամեծն է վարձակալության արժեքների և թափուրության մակարդակների համար, և որ կա նաև փոխկապակցվածություն այս տվյալների միջև:

Շուկայական մոտեցումն արտացոլում է նմանատիպ գույքի համար վերջին շուկայական գործարքների դիտարկելի գները և ներառում է գույքին բնորոշ գործակիցներով ճշգրտումներ՝ ներառյալ չափը, գտնվելու վայրը, շենքի շինարարական-ինժեներական առանձնահատկությունները, տեխնիկական (ֆիզիկական) վիճակը, ծանրաբեռնվածությունը և օգտագործման նպատակը:

Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներից է՝ ճշգրտումը գույքին բնորոշ գործակիցներով: Այս ճշգրտման չափն ու ուղղությունը կախված է նմանատիպ գույքի դիտարկելի շուկայական գործարքների քանակից և բնութագրերից, որոնք օգտագործվում են որպես գնահատման մեկնարկային կետ: Չնայած այս ելակետային տվյալը սուբյեկտիվ դատողության արդյունք է, ղեկավարությունը գտնում է, որ ընդհանուր առմամբ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունները Էական ազդեցություն չեն ունենա գնահատման վրա:

Շենքերի իրական արժեքը դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում՝ հաշվի առնելով գնահատման տեխնիկայի դիտարկելի ելակետային տվյալների նշանակալից դիտարկելի ճշգրտումները (գործակիցները): Համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ գնահատման ենթակա գույքը վերագնահատվում է 3 տարին մեկ անգամ, եթե շուկայում Էական շեղումներ տեղի չեն ունենում: 2023թ.-ի համար կատարվել է ուսումնասիրություն և ըստ հաշվարկների Էական շեղումներ չեն արձանագրվել: 1,225,965 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարում միջին կշռված շեղումը կազմում է 13.8%:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, որոնք գնահատվում են օգտագործելով շուկայական ելակետային տվյալներ, հիմնականում տոկոսային և արժույթային սվոպեր են և արտարժույթային ֆորվարդ պայմանագրեր: Ամենահաճախ կիրառվող գնահատման մեթոդները ներառում են ֆորվարդների գնորոշման և սվոփ մոդելներ՝ օգտագործելով ներկա արժեքի հաշվարկներ: Այս մոդելները հաշվի են առնում տարբեր

ելակետային տվյալներ, ինչպիսիք են՝ գործընկերների վարկունակությունը, արտարժույթի սվոփ և ֆորվարդ դրույքները և տոկոսադրույքի կորը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ. Գնահատման մեթոդների և գնորոշման մոդելների միջոցով գնահատված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը հիմնականում բաղկացած են ՀՀ Կառավարության պարտատոմսերից: Այդ արժեթղթերը գնահատվում են եկամտաբերության կորի միջոցով, ինչը ընդգրկում է շուկայի կողմից դիտարկելի և ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված տվյալներ:

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

34 Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ դրանց ակնկալվող վերականգնման կամ մարման ժամկետների:

Խմբի պայմանագրային չգեղջված պարտավորությունների մարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 32-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.			2022թ.		
	Մինչև մեկ տարի	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը	Մինչև մեկ տարի	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	78,159,849	-	78,159,849	88,369,285	-	88,369,285
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	199,957	-	199,957	36,273	327,011	363,284
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	62,018,357	37,392,157	99,410,514	25,255,153	25,551,077	50,806,230
Ներդրումային արժեթղթեր	5,860,266	15,562,670	21,422,936	6,472,071	17,169,456	23,641,527
Հաճախորդներին տրված վարկեր	143,362,122	309,565,967	452,928,089	137,267,035	269,051,762	406,318,797
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	22,914,591	60,491,835	83,406,426	13,192,596	40,230,625	53,423,221
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	-	1,775,530	1,775,530	-	1,362,224	1,362,224
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	31,911,659	31,911,659	-	28,948,668	28,948,668
Այլ ակտիվներ	14,736,249	5,519,197	20,255,446	13,199,506	2,915,374	16,114,880
Ընդամենը	327,251,391	462,219,015	789,470,406	283,791,919	385,556,197	669,348,116

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.			2022թ.		
	Մինչև մեկ տարի	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը	Մինչև մեկ տարի	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը
Բանկերից ներգրավված միջոցներ	1,152,894	-	1,152,894	9,863,194	74,440	9,937,634
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	420,263,555	82,339,366	502,602,921	217,027,192	206,885,132	423,912,324
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	269,143	20,817,975	21,087,118	4,023,967	2,182,093	6,206,060
Այլ փոխառու միջոցներ	24,413,714	70,711,380	95,125,094	23,311,073	61,012,079	84,323,152
Ստորադաս վարկեր	105,126	12,556,451	12,661,577	89,389	7,715,647	7,805,036
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	3,813,513	-	3,813,513	4,698,987	-	4,698,987
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	732,149	732,149	-	1,016,530	1,016,530
Այլ պարտավորություններ	12,899,840	-	12,899,840	18,427,939	-	18,427,939
Ընդամենը	462,917,785	187,157,321	650,075,106	277,441,741	278,885,921	556,327,662
Զուտ	(135,666,394)	275,061,694	139,395,300	6,350,178	106,670,276	113,020,454

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների կայունության նախորդ ժամանակաշրջանների տվյալները: Նրանց լուծարումը նախկին ժամանակաշրջաններում տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան նշված է վերը նշված աղյուսակներում: Այս մնացորդները վերը նշված աղյուսակներում ներառված են մինչև մեկ տարի սյունակում:

Համաձայն Հայաստանի օրենսդրության, խումբը պարտավոր է ավանդները մարել ավանդատուի պահանջով: Տես Ծանոթագրություն 18:

31 դեկտեմբերի 2023թ. Հազ. ՀՀ դրամ	Խնդրահա րույց/ ժամկետան ց վարկեր	Ժամկե- տային	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	78,159,849	-	-	-	-	-	78,159,849
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	199,957	-	-	-	-	-	199,957
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	62,018,357	-	-	-	-	37,392,157	99,410,514
Ներդրումային արժեթղթեր	-	-	8,070	154,501	5,697,695	10,886,221	1,788,413	2,888,036	21,422,936
Հաճախորդներին տրված վարկեր	644,010	8,250,895	15,114,543	21,538,345	97,814,329	188,368,353	121,197,614	-	452,928,089
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	18,284	903,685	3,530,502	4,218,431	14,243,689	54,803,538	5,688,297	-	83,406,426
Այլ ակտիվներ	-	-	2,781,593	-	-	-	-	-	2,781,593
Ընդամենը	662,294	9,154,580	161,812,871	25,911,277	117,755,713	254,058,112	128,674,324	40,280,193	738,309,364
Ֆինանսական պարտավորություններ									
Բանկերից ներգրավված միջոցներ	-	-	851,071	-	301,823	-	-	-	1,152,894
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	205,366,218	48,932,110	165,965,227	77,765,752	4,573,614	-	502,602,921
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր - ՀՀ	-	-	-	150,042	119,101	20,817,975	-	-	21,087,118
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	1,377,464	4,462,755	18,573,495	58,809,216	11,902,164	-	95,125,094
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	3,613,435	-	5,248,608	-	-	-	8,862,043
Ստորադաս վարկեր	-	-	-	-	105,126	1,791,600	10,764,851	-	12,661,577
Ընդամենը	-	-	211,208,188	53,544,907	190,313,380	159,184,543	27,240,629	-	641,491,647

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

Իրացվելիության զուտ բացը	662,294	9,154,580	(49,395,317)	(27,633,630)	(72,557,667)	94,873,569	101,433,695	40,280,193	96,817,717
Իրացվելիության կուտակային բացը			(39,578,443)	(67,212,073)	(139,769,740)	(44,896,171)	56,537,524	96,817,717	
31 դեկտեմբերի 2022թ. Հազ. ՀՀ դրամ	Խնդրահար ույց/ժամկետանց վարկեր	Ժամ	ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	88,369,285	-	-	-	-	-	88,369,285
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	36,273	-	-	327,011	-	-	363,284
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	25,255,153	-	-	1,097,928	-	24,453,149	50,806,230
Ներդրումային արժեթղթեր			8,033	4,799,078	1,664,960	14,208,066	695,994	2,265,396	23,641,527
Հաճախորդներին տրված վարկեր	436,221	11,686,759	9,099,806	19,252,386	96,791,863	210,814,145	57,528,223	709,394	406,318,797
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	10,020	218,607	1,819,257	2,525,913	8,618,799	40,230,625	-	-	53,423,221
Այլ ակտիվներ	-	-	1,529,376	-	-	-	-	-	1,529,376
Ընդամենը	446,241	11,905,366	126,117,183	26,577,377	107,075,622	266,677,775	58,224,217	27,427,939	624,451,720
Ֆինանսական պարտավորություններ									
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ			-	9,863,194	-	-	74,440	-	9,937,634
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր - ՀՀ պարտատուներ			-	194,123,474	22,903,718	130,493,026	71,613,816	4,778,290	423,912,324
Բանկերից ներգրավված միջոցներ			-	-	4,023,967	2,182,093	-	-	6,206,060
Ստորադաս վարկեր			846,791	3,751,451	18,712,831	55,716,333	5,295,746	-	84,323,152
Այլ փոխառու միջոցներ			7,628,884	3,998,386	2,761,354	-	-	-	14,388,624
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ			-	77,345	12,044	7,715,647	-	-	7,805,036
Ընդամենը			8,475,675	211,813,850	48,413,914	196,107,099	76,984,002	4,778,290	546,572,830
Իրացվելիության զուտ բացը	446,241	11,905,366	117,641,508	(185,236,473)	58,661,708	70,570,676	(18,759,785)	22,649,649	77,878,890
Իրացվելիության կուտակային բացը			129,993,115	(55,243,358)	3,418,350	73,989,026	55,229,241	77,878,890	

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

35 Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

Համաձայն «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ՀՀՍՍ 24-ի, կողմերը համարվում են փոխկապակցված, եթե կողմերից մեկն ունի մյուս կողմին վերահսկելու կամ ֆինանսական կամ գործառնական որոշումներ կայացնելիս զգալի ազդեցություն գործադրելու կարողություն: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական ձևի վրա:

Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքներ իրականացնել, որոնք չէին իրականացվի չկապակցված կողմերի միջև, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել չկապակցված կողմերի հետ գործարքների գներից և պայմաններից:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023		2022	
	Առանցքային դեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի մերձավոր անդամներ	Ասոցիացված ընկերությունն եր	Առանցքային դեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի մերձավոր անդամներ	Ասոցիացված ընկերությունն եր
Համախառն չմարված վարկեր հունվարի 1-ի դրությամբ	971,585	-	346,064	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	996,425	-	1,283,469	-
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(762,049)	-	(658,991)	-
Այլ փոփոխություններ	3,490	-	1,043	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չմարված վարկեր, համախառն	1,209,451	-	971,585	-
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստը առ 31 դեկտեմբերի	(4,580)	-	(2,657)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չմարված վարկեր, գույտ	1,204,871	-	968,928	-
Վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը	6.6%	-	5.1%	-
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ առ 1 հունվարի	1,547,505	1,656,557	894,529	282,320
Տարվա ընթացքում ներգրավված ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,466,847	1,484,712	4,389,706	2,218,059
Տարվա ընթացքում մարված ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(4,400,884)	(991,300)	(3,750,199)	(849,483)
Այլ փոփոխություններ	63,703	2,041	13,469	5,661
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ առ 31 դեկտեմբերի	1,677,171	2,152,010	1,547,505	1,656,557

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները ներառում են 2024-2039թթ. մարման ժամկետով և 2%-ից 22% տոկոսադրույքով վարկեր, 7.2% միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Կապակցված կողմերի գործարքներից առաջացող եկամուտներն ու ծախսերը հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.		31 դեկտեմբերի 2022թ.	
	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի մերձավոր անդամներ	Ասոցիացված ընկերություններ	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի մերձավոր անդամներ	Ասոցիացված ընկերություններ
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	49,049	-	46,223	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	121,975	153,363	117,999	76,854

Առանցքային ղեկավար անձնակազմին փոխհատուցումը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Աշխատավարձեր և այլ կարճաժամկետ փոխհատուցումներ	2,964,088	2,612,963
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	275,941	1,140,099
Ընդամենը առանցքային ղեկավար անձնակազմին փոխհատուցումներ	3,240,029	3,753,062

36 Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Խումբն ունի բաժնեմաս «Ամունդի-Ակբա Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ում, որտեղ խմբին է պատկանում բաժնետոմսերի 49%-ը (31 դեկտեմբերի 2022թ.՝ 49%): Խմբի ասոցիացված կազմակերպությունը հիմնադրվել է 2013թ.-ին և կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ: Ասոցիացված կազմակերպության հիմնական գործունեությունը պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարումն է: Ասոցիացված կազմակերպության գործունեությունը վերահսկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 1,775,530 հազ. ՀՀ դրամ (2022 թ.՝ 1,362,224 հազ. ՀՀ դրամ):

Ստորև ներկայացված է Էական ասոցիացված կազմակերպությունների ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	94,346	24,649
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,052,954	1,624,416
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,520,541	1,321,606
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	150,710	26,363
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	63,499	108,778
Հետաձգված հարկային ակտիվ	11,589	9,086
Այլ ակտիվներ	420,289	301,408
Ընդամենը ակտիվներ	4,313,928	3,416,306
Պարտավորություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորություն	78,505	117,236
Վճարման ենթակա շահութահարկ	423,786	296,100
Վճարման ենթակա գումարներ և հաշվեցրված ծախսեր	188,104	222,921
Ընդամենը պարտավորություններ	690,395	636,257
Զուտ ակտիվներ	3,623,533	2,780,049
Խմբի մասնաբաժինը զուտ ակտիվներում	1,775,530	1,362,224

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Կառավարման վճարներից եկամուտ	3,858,149	2,906,850
Տոկոսային եկամուտ	121,328	92,664
Եկամուտ ֆինանսական խորհրդատվությունից	24,890	20,246
Այլ եկամուտ	1,539	1,707
Զուտ վնաս արտարժույթային գործարքներից	(2,053)	(12,990)
Տոկոսային ծախս վարձակալության պարտավորությունների գծով	(12,453)	(16,068)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(289,911)	(187,793)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(580,633)	(499,171)
Վարչական և այլ ծախսեր	(546,794)	(451,239)
Շահույթ մինչև հարկումը	2,574,062	1,854,206
Շահութահարկի գծով ծախս	(493,781)	(353,503)
Տարվա շահույթ	2,080,281	1,500,703
Այլ համապարփակ եկամուտ		
Հետագայում շահույթում կամ վնասում		
չվերադասակարգվող հոդվածներ		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների գծով չիրացված օգուտ/(վնաս)	188,871	(108,401)
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)՝ հարկումից հետո	188,871	(108,401)
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	2,269,152	1,392,302

Ասոցիացված կազմակերպության շահույթում կամ վնասում և այլ համապարփակ եկամուտում խմբի մասնաբաժինը հետևյալն է.

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Հաշվետու տարվա շահույթ	1,019,338	736,475
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)	92,546	(53,122)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	1,111,884	683,353

Խումբը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար ստացել է 701,763 հազ. ՀՀ դրամ շահաբաժիններ (2022թ.՝ 539,806 հազ. ՀՀ դրամ):

37 Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների փոփոխություններ

	Ծան.	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Այլ փոխառությու ններ	Ստորադաս վարկեր	Ընդամենը պարտավորու թյուններ ֆինանսավորմ ան գործունեությու նից
Հազ. ՀՀ դրամ					
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	20, 21, 22	5,068,908	92,331,761	9,794,000	107,194,669
Թողարկումից մուտքեր		2,191,500	34,288,004	-	36,479,504
Մարում		(789,212)	(37,932,197)	-	(38,721,409)
Վճարված տոկոսներ		(251,934)	(4,881,936)	(2,059,282)	(7,193,152)
Անկանխիկ գործարքներ					
Արտարժույթի փոխարկում		(265,302)	(5,052,890)	(1,968,650)	(7,286,842)
Վարձակալության պարտավորություններ (ՖՀՄՍ 16)		-	503,590	-	503,590
Հաշվեցրված տոկոսներ		252,100	5,066,820	2,038,968	7,357,888
Հաշվեկշռային արժեքը 31 դեկտեմբերի 2022թ. դրությամբ	20, 21, 22	6,206,060	84,323,152	7,805,036	98,334,248
Թողարկումից մուտքեր		18,339,013	34,345,599	4,479,000	57,163,612
Մարում		(3,684,744)	(27,032,928)	-	(30,717,672)
Վճարված տոկոսներ		(1,351,193)	(5,832,291)	(1,852,532)	(9,036,016)
Անկանխիկ գործարքներ					
Արտարժույթի փոխարկում		226,439	1,445,312	361,804	2,033,555
Վարձակալության պարտավորություններ (ՖՀՄՍ 16)		-	2,092,983	-	2,092,983
Տոկոսային ծախս		1,351,543	5,783,267	1,868,269	9,003,079
Հաշվեկշռային արժեքը 31 դեկտեմբերի 2023թ. դրությամբ	20, 21, 22	21,087,118	95,125,094	12,661,577	128,873,789

«Այլ» տողը ներառում է հաշվեցրված, բայց դեռ չվճարված տոկոսների ազդեցությունը թողարկված պարտքային արժեթղթերի, այլ փոխառում միջոցների և ստորադաս վարկերի վրա: Խումբը դասակարգում է վճարված տոկոսագումարները որպես գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր:

38 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Հիմնական հաշվանցման և համանման պայմանագրերի ներքո հաշվանցման ենթակա ֆինանսական գործիքները հետևյալն են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակները	Համախառն գումարներ մինչև հաշվանցումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված համախառն գումարներ	Չուտ գումարը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մ հաշվանցումից հետո	Հիմնական հաշվանցման և համանման պայմանագրերի ներքո հաշվանցման ենթակա գումարներ՝ չհաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում		Չուտ ազդեցության չափը
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական միջոցների գրավ	
Հազ. ՀՀ դրամ						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Տոկոսադրույքի սվովի	194,548	(4,356)	190,192	190,192	-	-
Արժույթային սվովի	9,765	-	9,765	9,765	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր						
Առուվաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	-	-	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ						
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	60,035,070	-	60,035,070	60,035,070	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր						
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	5,676,969	-	5,676,969	5,676,969	-	-
Ընդամենը հիմնական հաշվանցման և համանման պայմանագրերի ներքո հաշվանցման ենթակա ակտիվներ	65,916,352	(4,356)	65,911,996	65,911,996	-	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերից ներգրավված միջոցներ						
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը հիմնական հաշվանցման և համանման պայմանագրերի ներքո հաշվանցման ենթակա պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հիմնական հաշվանցման և համանման պայմանագրերի ներքո հաշվանցման ենթակա ֆինանսական գործիքները հետևյալն են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակները	Համախառն գումարներ մինչև հաշվանցումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված համախառն գումարներ	Զուտ գումարը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցումից հետո	Հիմնական հաշվանցման և համանման պայմանագրերի ներքո հաշվանցման ենթակա գումարներ՝ չհաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում		Զուտ ազդեցության չափը
				Ստացված դրամակա ն	Ֆինանսական գործիքներ ի գրավ	
				Հազ. ՀՀ դրամ		
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Տոկոսադրույքի սվոփ	333,748	(6,737)	327,011	327,011	-	-
Արժույթային սվոփ	36,273	-	36,273	36,273	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր						
Առուվաճառքի և հետզնման պայմանագրերով գրավադրված	6,019,389	-	6,019,389	6,019,389	-	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ						
Հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	559,459	-	559,459	559,459	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր						
Հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրեր	1,956,613	-	1,956,613	1,956,613	-	-
Ընդամենը հիմնական հաշվանցման և համանման պայմանագրերի ներքո հաշվանցման ենթակա ակտիվներ	8,905,482	(6,737)	8,898,745	8,898,745	-	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերից ներգրավված միջոցներ						
Վաճառքի և հետզնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	(6,026,642)	-	(6,026,642)	(6,026,642)	-	-
Ընդամենը հիմնական հաշվանցման և համանման պայմանագրերի ներքո հաշվանցման ենթակա պարտավորություններ	(6,026,642)	-	(6,026,642)	(6,026,642)	-	-

39 Կապիտալի համարժեքություն

Խմբի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ ապահովել Բանկի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և Բանկի կայուն վարկային վարկանիշի և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշների պահպանումը՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը սահմանում և վերահսկում է Բանկի կապիտալի նկատմամբ պահանջները:

Բանկը որպես կապիտալ է ճանաչում այն հոդվածները, որոնք կարգավորման համաձայն սահմանվում են որպես կապիտալ վարկային կազմակերպությունների համար: ՀՀ ԿԲ-ի՝ կապիտալի նկատմամբ պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի դրույթների վրա, Բանկի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (նորմատիվային կապիտալի գործակից) պետք է գերազանցի սահմանված նվազագույն (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս նվազագույն մակարդակը կազմում էր 11% (2022թ. դեկտեմբերի 31՝ 12%): Բանկը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պահպանում է կանոնադրական կապիտալի գործակիցի գծով պահանջը:

Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս կապիտալի համարժեքության կազմը, որը հաշվարկվել է ըստ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կանոնակարգի՝ հետագա փոփոխություններով, ներառյալ շուկայական ռիսկերը ներառող փոփոխությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	2023թ. (աուդիտ չանցած)	2022թ. (աուդիտ չանցած)
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>		
1-ին դասի կապիտալ	122,505,579	91,866,748
2-ին դասի կապիտալ	15,241,604	11,744,252
Ընդամենը կապիտալ	137,747,183	103,611,000
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	698,734,440	610,690,247
Ընդամենը կապիտալ՝ արտահայտված որպես ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոս (ընդհանուր կապիտալի ցուցանիշ)	19.71%	16.97%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի՝ առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

40 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի պարտատոմսերի ծրագրային ազդագիրը գրանցվել է 2024թ. ապրիլի 10-ին՝ առավելագույնը երեսուն միլիոն ԱՄՆ դոլար և երեսուն միլիարդ ՀՀ դրամ: Առաջին տեղաբաշխումները կկազմեն 5,000,000 ԱՄՆ դոլար և 3,000,000,000 ՀՀ դրամ, համապատասխանաբար 4.5% և 9.5% արժեկտրոնային տոկոսադրույքներով, 30 ամիս շրջանառության ժամկետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո կամ հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ տեղի չեն ունեցել այլ նշանակալի իրադարձություններ, որոնք ենթակա են ներկայացման այս ֆինանսական հաշվետվություններում: